

TARTU ÜLIKOO
SOTSIAALTEADUSKOND
AJAKIRJANDUSE JA KOMMUNIKATSIOONI INSTITUUT

MUUTUSED SAATESARJAS *MUUSIKAELU/*
***MUUSIKA JA ELU / MI* AASTATEL 1998 - 2009**

Ave Lutter
Juhendaja: Ants Johanson MA

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS.....	4
1. UURIMUSE LÄHTEKOHAD.....	6
1.1 MÕISTED.....	6
2.UURMISKÜSIMUSED JA –MEETOD.....	8
2.1 UURIMISTEEMA.....	8
2.2 VALIM.....	9
2.3 UURIMISKÜSIMUSED.....	10
2.4 MEETODI KIRJELDUS	10
2.4.1 Kõneisikute uurimise meetod.....	10
2.4.2 Fookuse uurimise meetod.....	11
2.4.3 Pildikeele analüüs	11
2.4.4 Süvaintervjuud.....	12
3. SAATE „MUUSIKAELU“ VARASEM AJALUGU.....	13
3.1 ÜLEVAADE SAATESARIAS AASTATEL 1998 - 2009 TOIMINUD MUUTUSTEST.....	13
3.2 TOIMETUSTE MUUTUSTE PÕHJUSED.....	15
4. KÕNEISIKUD.....	17
4.1 MUUTUSED KÕNEISIKUTE VALIKUL.....	17
4.1.1 Esimene muutus	18
4.1.2 Teine suurem muutus.....	19
4.2 KÕNEISIKUD SAATES LÄBI HOOAEGADE.....	19
4.3 KÕNEISIKUTE FUNKTSIOON.....	22
5. FOOKUS.....	31
5.1 FOOKUSE ANALÜÜS TOIMETUSTE KAUPA.....	33
6. PILDIKEEL.....	38
6.1 MUUTUSED PILDIKEELES TOIMETUSTE LÖIKES.....	38
6.1.1 Esimene toimetus	38
6.1.2 Teine toimetus.....	40
6.1.3 Kolmas ja neljas toimetus.....	40
6.1.4 Viies toimetus.....	42
7. JÄRELDUSED.....	44
8. DISKUSSIOON.....	48
8.1 UURIMISMEETODI ANALÜÜS.....	50
8.2 EDASIST UURIMIST VÄÄRIVAD TEEMAD.....	51
9. KOKKUVÕTE.....	52
.....	54

10. LÜHIKOKKUVÕTE.....	55
SUMMARY.....	56
KASUTATUD ALLIKAD.....	57
MCQUAIL, D. (2000) MCQUAILI MASSIKOMMUNIKATSIOONIA TEOORIA. TARTU: TARTU ÜLIKOOLI KIRJASTUS.....	57
LISAD.....	59
LISA 6	71
KÕNEISIKUD SAATED.....	71
LISA 9.....	102
SAADETE TRANSKRIPTSIOONID.....	102

SISSEJUHATUS

Olles ise enamuse oma teadlikust elust muusikaga tegelenud, on mul rõõm tõdeda, et Eesti muusikamaastikul toimuvaid sündmusi kajastav „Muusikaelu“ on kõige kauem ETV ekraanil jooksnud saatesari. Esimene „Muusikaelu“ oli eetris juba 1968. aastal, püüdes saatekavas peaaegu veerandsada aastat. Pärast viieaastast pausi hakati 1998. aastal ETVs muusikaelu tutvustavat saadet taas tootma. Käesolev uurimustöö keskendubki saatesarja viimase üheteistkümne eetris oldud hooaja vältel toimunud muutuste uurimisele ning analüüsimisele.

Selle aja jooksul on saade läbi teinud suuri muutusi - kandnud erinevaid nimesid („Muusikaelu“, „Muusika ja elu“, „MI“), saatetegijad on üheteistkümne hooaja jooksul mitu korda vahetunud, ka kajastust leidvate teemade ring erineb toimkonnati. Kõikidest muutustest hoolimata seob peateema, muusika, saated ühtseks sarjaks, mille siht on läbi nende aasta olnud tuua muusikaelu sündmused vaatajale lähemale.

Uurimuse eesmärk on analüüsida muusikast rääkimise viisi kultuurisaates „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ ning raamistada üheteistkümne aasta vältel toimunud muudatuste suund. Analüüsisin muusikaelu saadet läbi kolme aspekti - teemalõikude fookus, saates sõna saavad isikud ning pildikeel, püüdes esmalt muutused kaardistada ning seejärel neile kinnitust ning põhjendusi leida. Uurimus on kvalitatiivne, teksti analüüsimiseks kasutasin saadete transkriptsiooni, pildikeele analüüsil kasutasin saadete videosalvestusi. Töö lähtekohaks on toimetaja roll saate tegemisel, seega viisin uurimuse teises etapis läbi intervjuud kõigi üheteistkümne aasta jooksul saadet juhtinud toimetajatega.

Lisaks isiklikule huvile võib see uurimus kasulik olla ETV kultuurisaadete tegijatele. Kuigi töö on suurel määral tagasivaatav, on põhjuste ja muutuste protsessi analüüsimine abiks uute arengusuundade seadmisel.

Töö esimene osa portreerib lühiülevaate muusikasaate varasemast ajaloost ning välistest muutustest. Seejärel analüüsin saate kõneisikuid. Seda, kes üldse muusikasaates sõna saavad, mis on intervjueritavate funktsiooni ning samade kõneisikute figureerimist läbi hooegade. Teiseks uurin fookuse püstitust teemalõikudes ning viimase aspektina analüüsin saate pildikeelt. Kõigi kolme teema puhul pööran põhirõhku muutuste uurimisele, selleks on aga vajalik need esmalt välja selgitada. Analüüsiks kasutan lisaks oma järeldustele toimetajatega läbi viidud intervjuude katkeid.

1. UURIMUSE LÄHTEKOHAD

1.1 Mõisted

Televisiooni žanrilist arengut Eestis käsitlevas teadustöös mõtestab Aune Unt (2003) teleproduktiooniga seotud mõisted lahti järgnevalt:

Saate formaat - hõlmab saate jätkuvust, arengut ja ülesehitust. Sarisaate puhul nimetatakse formaadiks iga üksiku saate üldist vormi, mis hõlmab enese all nii saate vormi ja kujundust, saate stiili ja ülesehitust, kuid mitte saate ainekku ehk sisu. (Unt, 2003: 46)

Teleajakiri – ajakiri on lõikudest koosneva telesaate formaat. Saate iga lõik on omaette terviklik lugu. Teleajakirja stiilis saade koosneb erinevatest, omavahel sidumata lõikudest, millest igaüks jutustab iseseisva loo. Nii nagu trükimeedias on ka televisioonis üldhuviajakirju ja üht valdkonda käsitlevaid niši-väljaandeid. (Unt, 2003: 53)

Feature – ajakirja lugu, üks lõik. Nimetatakse veel olemuslooks, filmiesseeks.

Aune Undi sõnul võib igat ajakirja lõiku ehk eraldiseisvat lugu käsitleda olemuselt lühidokumentaalina, jäädes vormilt kuhugi uudisloo ja dokumentaalfilmi vahepeale. Olenevalt loost võib vorm rohkem ühele või teisele poole kalduda. Uudisloost erineb *feature* peamiselt põhjalikuma käsitluse poolest, samal ajal kui uudislugu jääb tihti peale pinnapealsemaks, lühidaks ja faktipõhiseks. Ajakirja telelõik on küll dokumentaalne salvestis, kuid dokumentaalfilmist eristab seda üldjuhul lühidus. (Unt, 2003: 53)

Vestlus – vestlus domineerib stuudioaadetes. Televestlus on suhteliselt avatud ja kindla struktuurita vorm. Vestlus püüab keskenduda isiklikule kogemusele ja selle tõlgendamisele. Käsitleja juhib vestluse käiku, püüdes haarata kinni igast sõnumist, mis võiks huvi äratada ja intrigeeriv olla. Käsitletav saab läbi oma vastuste samuti vestluse käiku suunata. (Unt, 2003: 58)

Saatejuht juhhib saadet, on saate 'nägu' ja tuumfiguur, kes Undi sõnul mõjutab oma olemusega saate stiili ning atmosfääri. Seega omab saatejuhi karisma vaatajate kogumisel suurt rolli. Unt kinnitab oma töös lausa, et suur osa saate kvaliteedistki põhineb just saatejuhi dünaamilisusel, kompetentsusel ning personaalsetel omadustel. Vaatajate jaoks seondub saade sageli just saate tunnusnäoga.

Toimetaja – 1994. aastal vastu võetud ringhäälinguseaduse kohaselt määratakse igale saatele ja programmile vastutav toimetaja, kes tagab hea ajakirjandustava ja sõnavabaduse põhimõtte järgimise ning vastavuse ringhäälinguseadusele. Toimetaja mõtleb välja iga üksiku saate stsenaariumi, millised teemad konkreetses saates käsitluse alla tulevad, millised on võttekohad, kes on kõneisikud.

Produtsendi ameti kirjeldamiseks ei ole ühest definitsiooni. Kokkuvõtvalt on produtsent, see, kes saate kontseptsiooni välja töötab, ning selle ellu viib, hoolitsedes seejuures finantsilise aspekti eest. Olavi Paide (2006) sõnul vastutab produtsent iga tootmisdetaili ning üldiselt kogu saate kvaliteedi ja menu eest. Abstraktselt seega ka selle eest, millist saadet inimesed lõpptulemusena näevad.

Saatejuhi, toimetaja ning produtsendi ametid võivad olla täidetud erinevate inimeste aga ka kõik ühe isiku poolt. Ester Vaitmaa (2007:16) märgib oma teadustöös, et ETV-le on väga iseloomulik kaksikrollide täitmised, olles siis vastavalt, kas produtsent-toimetaja, toimetaja-saatejuht või kõik kolm ametit ühes isikus.

Kõneisik – saates sõna saavad inimesed. Uudisvormis kasutatakse peamiselt mõisteid allikas, infoallikas. Kuna „Muusikaelu“ on kultuurisaade puhul sobivad paremini kõneisik või intervjuueeritav.

2.UURMISKÜSIMUSED JA –MEETOD

2.1 Uurimisteema

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk on analüüsida muudatusi Eesti Televisiooni muusikasaatesarjas läbi kõigi eetris oldud hooegade. Kuna „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ on ETV omaaade, millel puudub range teemade ning käsitusviiside raamistik, on saade väga suurel, kui mitte öelda lausa täies mahus, just selle tegijate nägu. Oma panuse vaatajateni jõudvasse tulemusse annavad peatoimetaja, kaasautorid, režissöör ning teised saatemeeskonna liikmed. Käesolev bakalaureusetöö läheneb uurimusele ajakirjanduslikust aspektist, seega on põhirõhk toimetajate rollil.

Bakalaureusetööle eelnevas seminaritöös kaardistasin saates kajastust leidvad teemad toimetuste kaupa, tuues välja, milliseid muutusi on kaasa toonud saatetegijate vahetus. Käesolevas töös lähtun seminaritöö tulemustest, ning uurin edasi, kuidas teemade ring mõjutab *feature*'de fookust ja intervjueeritavate valikut ning nende funktsiooni.

Sõna saavad isikud kujundavad saate olemust, seega on intervjueeritavate valik vaataja jaoks oluline. Teisalt on intervjueeritavate valik iga lõigu toimetaja enda otsustada. Kõneisikud peegeldavad Eesti muusikamaastikul toimuvaid sündmusi ning samal ajal saatetegijate eesmärgi, sest saade on seda nägu, millised inimesed seal figureerivad. Sellel põhjusel uurin esimesena kõneisikute valikut ning rolli erinevate toimkondade vältel.

Fookuse uurimine osutus käsitletavatest alateemadest kõige keerulisemaks, kuna sõltub suurel määral erinevatest muutujatest. Täpne rõhuasetus sõltub konkreetsest käsitletavast loost ning toimetaja nägemusest, kogemusest ja stiilist. Tuginedes saate autorikesksele olemusele püüdsin toimetuste lõikes määratleda üldisemad hoovad fookuse püstitamisel.

Pildikeel on üheteistkümneme eetris oldud aasta vältel tohutu arengu läbi teinud. Kuigi visuaalse terviklikkuse kujundamisel on kõige suurem roll režissööril, lähenen oma töös

ka sellele alateemale ajakirjanduslikust aspektist, uurides, kui tugev on saate pildikeel, kas pilt jutustab omaette lugu ning kas see toetab saate auditiivset külge.

2.2 Valim

Uurmises analüüsin iga toimetaja juhitud perioodist kahte saadet. Kasutan järgnevaid saateid:

1. „Muusikaelu“ 20.02.1998 (toimetaja Ruth Alaküla, saatejuht Kaia Lattikas)
2. „Muusikaelu“ 22.10.1999 (toimetaja ja saatejuht Kaia Lattikas)
3. „Muusikaelu“ 25.10.2000 (toimetaja ja saatejuht Kaia Lattikas)
4. „Muusika ja elu“ 31.10.2002 (toimetaja Mariina Mälk, saatejuht Igor Garšnek)
5. „Muusika ja elu“ 30.10.2003 (toimetaja Mariina Mälk, saatejuht Igor Garšnek)
6. „Muusikaelu“ 27.10.2005 (toimetaja ja saatejuht Ruht Alaküla)
7. „Muusikaelu“ 19.10.2006 (toimetaja Ruth Alaküla, saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson)
8. „Muusikaelu“ 18.10.2007 (toimetaja-saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson)
9. „Muusikaelu“ 17.01.2008 (toimetaja-saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson)
10. „MI“ 18.09.2008 (toimetaja Johannes Tralla, saatejuht Timo Steiner)
11. „MI“ 13.11.2008 (toimetaja Johannes Tralla, saatejuht Timo Steiner)

Üheteistkümne saate analüüs annab ülevaatliku pildi muutuste suundadest. Et oma järeldustele kinnitust ning põhjendusi leida viisin läbi süvaintervjuud saate üheteistkümne eetris oldud hooaja toimetajatega. Saatel on ühtekokku viis toimetajat olnud:

1. Kaia Lattikas, aastatel 1998 – 2001
2. Mariina Mäl, aastatel 2001 – 2004
3. Ruth Alaküla, aastatel 2004 – 2008
4. Ants Johanson, aastatel 2006 – 2008
5. Johannes Tralla, alates 2008

2.3 Uurimisküsimused

1. Kes saates sõna saavad?
  - 1.1 Mille järgi kõneisikud valitakse?
  - 1.2 Milline on kõneisikute funktsioon saates?
  - 1.3 Kas ja kuidas on kõneisikud muutunud erinevate toimetuste saadetes?
2. Millele fokuseeritakse?
  - 2.1 Kas ja kuidas on fookuse asetus muutunud üheteistkümne aasta vältel?
3. Milline on saate pildikeel?
  - 3.1 Kui tugev on saate pildikeel?
  - 3.2 Kas visuaalne toetab saate auditiivset külge?
  - 3.3 Kuidas on saate pildikeel aastatega muutunud?

2.4 Meetodi kirjeldus

Uurimus on läbi viidud kahes etapis. Fookuse ning kõneisikute analüüsimiseks transkribeerisin esmalt saated ja analüüsisin neid tekstitasandil, pildikeele uurimisel analüüsisin videosalvestusi. Kuna uurimus ei põhine ühelgi samalaadsel varasemal uuringul, töötasin esimeses etapis kasutatud metoodika ise välja. Uurimistaktika kujunes välja pika protsessi käigus ning vajaduse korral muutsin, täiustasin või täpsustasin meetodit. Saadud tulemuste põhjal koostasid semistruktureeritud küsimustiku ning uurimuse teises etapis viisin läbi süvaintervjuud saate toimetajatega.

2.4.1 Kõneisikute uurimise meetod

Kõneisikute uurimiseks koostasid algselt tabeli, kuhu märkisin iga saate iga *feature* kohta eraldi üles, keda intervjueritakse, mis teemal ja milline on antud inimese seos selle teemaga. See andis mulle nimelise andmebaasi, millised inimesed uuritavates saadetes

figureerivad, kui sageli, mis teemadel ning milline on kõneisikute muusikaline taust või seos muusikaeluga.

Kõneisikute funktsiooni saates uurides lahterdasin intervjueeritavate rolli kolme märksõna alla – tutvustav, seletav või hinnanguid andev. Tutvustavaks on loetud kõik need intervjuud, mis vastavad küsimustele: Mis? Kus? Kes? Seletatavaks on loetud need intervjuud, kus kõneisik vastab küsimusele: Miks? Samuti intervjuud, mis pakuvad põhjendusi või seletavad tagamaid. Hinnanguline on vastus siis, kui kajastab intervjueeritava arvamust, tema seisukohti või kriitikat kajastatavale temale.

2.4.2 Fookuse uurimise meetod

Fookuse uurimisel selgitasin tekstianalüüsi põhjal esmalt kõikide saadete *feature*'de fookuse asetuse, nende põhjal koostas neli peamist kategooriat:

- muusika
- muusik
- muusikaga seotud kohad
- muusikaüritus

Seejärel lahterdasin *feature*'d nendesse nelja alajaotusesse, vastavalt sellele, millele toimetaja teemat käsitledes kõige enam rõhku pöörab.

2.4.3 Pildikeele analüüs

Pildikeele uurimisel analüüsisin saadete videosalvestusi, püüdes iga saate puhul vastata küsimustele:

- Kas heli ja pildikeel ühtivad?
- Kas heli ja pilt täiustavad teineteist?
- Kas pilt räägib omaette lugu?
- Lisamärkmed, täiendused ja näited!

Järelduste tegemisel võrdlesin vastuseid neile küsimustele toimetuste lõikes.

Pildikeeles toimunud muutuseid on kõige kergem märgata ning erinevused tegijate vahetumisel on kõige suuremad.

2.4.4 Süvaintervjuud

Analüüsi esmastest tulemustest johtuvalt koostas in semistruktureeritud küsimustiku kava saatetoimetajate intervjuueerimiseks. Nagu bakalaureusetöö analüüsi esimene osa, koosneb ka intervjuude küsimustik kolmest põhiteemast:

- Kõneisikud
- Fookus
- Pildikeel

Uuris in toimetajate arvamusi, hinnanguid ning põhjendusi oma analüüsi tulemustele.

Standardiseerimata intervjuu on käesoleva teema uurimiseks kõige tõhusam, kuna eesmärk on koguda vastaja vahetuid hinnanguid ning arvamusi, põhjendusi, mitte etteantud valikuvõimaluste läbi küsija nägemust peale suruda. Väikese, viie-liikmelise valimi puhul on semistruktureeritud intervjuud hea kasutada. Ühest küljest muudab semistruktureeritud küsimustik intervjuu paindlikuks, võimaldades vastustest tulenevalt lisa- ning taustainformatsiooni juurde küsida (Berg, 1989). Samas pidasin küsijana siiski kinni varem koostatud kavast, seega ei kaldunud ükski intervjuu teistest kaugele, mis võimaldab vastuseid hiljem võrrelda ning analüüsida.

3. SAATE „MUUSIKAELU“ VARASEM AJALUGU

Saade „Muusikaelu“ oli esmalt Eesti Televisiooni eetris aastatel 1968-1993. Viieaastase pausi järel toodi 1998. aastal „Muusikaelu“ ekraanile tagasi. 2002. aastal vahetas saade nime, uueks pealkirjaks sai „Muusika ja elu“. 2004. aastal muudeti nimi tagasi, ning neli hooaega oli saade eetris taas „Muusikaelu“ nime all. 2008. aasta sügishooaja alguses läbis saade järjekordse muutuse, kandes nüüd nime „MI“.

Aastatel 1968 - 1993 eetris olnud „Muusikaelu“ oli klassikalist muusikat kajastav kultuurisaade. 1998. aastal saadet taastootma hakates jätkati algselt sama suunda, käsitledes peamiselt klassikalise muusika teemasid, kuid kümne aastase ekraanil oldud aja jooksul on saates kajastavate teemade skaala laienenud. Klassikaline muusika on nüüdseks vaid üks võimalikest kajastust leidvatest muusikažanritest, *jazz*, rokk-, pop- ning alternatiivse muusika kõrval (Lutter, 2009).

3.1 Ülevaade saatesarjas aastatel 1998 - 2009 toimunud muutustest

„Muusikaelu“ tuleb ETV ekraanile tagasi 1998. aastal, toimetaja - saatejuhiks on Kaia Lattikas. Saade kuulub toonasesse süvamuusikatoimetusse, ning saates käsitletakse peamiselt klassikalise muusikaga seonduvaid teemasid. Seda kinnitab ka seminaritöö (Lutter, 2009) raames läbi viidud teemasid kaardistav analüüs – esimese toimetuse (1998-2000) kolmes analüüsitud saates on kaheteistkümnest *feature*'ist kümme klassikalise muusika sündmusi kajastavad, nende kõrval on üks *feature*-lugu orientaalmuusika festivalist ja üks *feature* Rein Rannapi klaverikontserdist „USA eklektika!“.

2001. aastal saate toimetus muutub, uueks toimetajaks on Mariina Mälk, saatejuhiks Igor Garšnek, kes varem saates kriitikarubriiki „Kurikõrv“ läbi viis. Saate uueks nimeks saab „Muusika ja elu“.

Sisu poolest on saade avatum ka klassikalisest muusikast kaugemale jäävatele sündmustele. 2001.-2004. aastal eetris olnud „Muusika ja elu“ ei saa enam käsitleda traditsioonilise süvamuusikasaatena. Analüüsitud saadete neljateistkümnest *feature*-loost on kolm klassikalist muusikat kajastavad, analüüsitud saadetes on lisaks juttu veel näiteks filmi „Nimed marmortahvil“ muusikast, muusikalist „Miss Saigon“ ja erinevatest festivalidest, kaasa arvatud noorte rokkbändide festival, mis annab väga selgelt märku teemade žanrilisest laienemisest võrreldes algushooegade „Muusikaeluga“.

2004. aastal muutub saate toimkond uuesti, ning nimi muudetakse tagasi. Järgnevad neli hooaega kannab saade taas „Muusikaelu“ nime. Uueks toimetaja - saatejuhiks on varemgi saatega seotud olnud Ruth Alaküla, jagades alates 2006. aastast ametiposti Ants Johansoniga. Teemad varieeruvad klassikalise muusika, jazzi, rahva- ja nüüdismuusika vahel.

2008. aasta sügishooajal viiakse läbi järjekordne muudatus toimkonnas ja saate nimes. Uue saate „MI“ peatoimetaja on Johannes Tralla ja saatejuhiks Timo Steiner. „Muusikaelu“ juhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson kuuluvad ka uues saate toimetusse. Klassikaline muusika on „MI“s oma juhtiv positsiooni kaotanud. Kahes analüüsitud saates ei ole ühtegi klassikalise muusika *feature* lugu, küll aga on klassikaline taust kombineeritud teiste žanritega. Näiteks Tartu muusika-*scene*’t kajastavas lõigus on alternatiivse muusika, *jazzi* ning rahvamuusika kõrval ka klassikalisest muusikast juttu. Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva muusikalise kingi üleandmisel Inglismaale kajastatakse teiste stiilide seas ka klassikalist muusikat. See näitab, et „MI“s on klassikaline muusika üks võimalik kajastavatest žanritest teiste seas.

1998. aastal alustanud klassikalisele muusikale orienteeritud nišisaade „Muusikaelu“ on dekaadi vältel arenenud üldist muusikamaastikku peegeldavaks teleajakirjaks, kus käsitletakse kõrvuti pop-, alternatiiv-, jazz-, rahva- ning klassikalist muusikat.

3.2 Toimetuste muutuste põhjused

Muudatusi ETV omatoodangu saadetes algatab juhtkond. Muusikasaade kuulub ETV kultuuri- ja muusikasaadete toimetuse alla, ettepanekud konkreetseteks muudatusteks ja uute inimeste kaasamiseks esitab toimetuse juhataja, kuid sageli on nende ettepanekute taga ühised arutlused. ETV praeguse kultuuri- ja muusikasaadete toimetuse juhataja Mariina Mälki sõnul oli ka viimane muutus muusikaelu saatesarjas 2008. aasta sügishooaja alguses pika analüüsi tulemus. Analüüsi eelnevaid hooaegu ja koguti mõtteid - soovitusi uueks saateks. Hooaja siseselt kultuuritoimetaja saatemeeskonna tegemistesse aktiivselt rohkem ei sekku..

Mariina Mälk (2009): „ Jah, hooaja alguses ja lõpus ikka räägime läbi ja anname soovitusi, juhiseid. Aga see grupi enda jõud ja energia on nii suur, et tuleb vaid inimesed kokku viia ja anda väike tõuge, ja siis ülejäänud tuleb juba iseenesest ja jääb üle vaid õhinaga seda jälgida.“

Kuigi väliselt saab muutuste põhjustena nimetada toimetuste vahetusi, on nende ümberkorralduste peamiseks ajendiks just vajadus muutuste järgi. Eeva Potteri, ETV kultuurisaadete kauaaegse tegija sõnul on muudatused ajendatud juhtkonna soovist saadet vaatajale atraktiivsemaks muuta. Kuigi reitinguid ETV's saatekava koostamisel otseselt aluseks ei võeta, arvestatakse nendega otsuste tegemisel siiski. Tegijad peavad samuti oluliseks, et nende saade vastaks vaatajate soovidele, selle nimel on oluline kaasas käia meedia muutustega.

Johannes Tralla (2009): „Saade võiks olla dünaamiline, avatud, vahetu, protsessi sees olev. Ja seda mitte välistel põhjustel, et nii on moes ja tänapäevane, vaid kõik selle nimel, et vaatajat tuua lähemale sellele teemale, et vaatajas tekitada huvi selle teema vastu, mis ongi ETV ülesanne – adekvaatselt kirjeldada Eesti kultuuri ja kirjeldada seda niimoodi, et see kohale jõuaks. Sest televisioon ei ole midagi sellist, mida saaks inimestele peale sundida, inimene peab seda ikka ise tahtma jälgida ja selleks, et ta seda tahaks jälgida, et ta aru saaks, peab televisioon moodsa meedia formaadi mingitele reeglitele vastama.“

Üheteistkümne eetris oldud hooaja vältel on saade läbi teinud neli suurt muutust. Muutuste aluseks on saatetegijate sõnul olnud soov meedia uuendustega kaasas käia, soov saatesse värksust tuua ning seeläbi ka suuremat vaatajaskonda püüda.

Ants Johanson (2009): „Ma arvan, et see võib olla seniste tegijate mingi väsimus, vaatajahulga küsimus muidugi ka – alati võiks ju olla rohkem vaatajaid.“

4. KÕNEISIKUD

Oluline nüanss *feature* fookuse seadmisel on kõneisikute valimine. Intervjueeritavaid valides on võimalik narratiiv üles ehitada eksperdi/kriitiku, esineja või vaataja seisukohalt. Eriala asjatundja võib anda kõige kompetentsemaid vastused, sealjuures on oht jääda tavavaatajale arusaamatuks, mõistmatuks ja kaugeks jääda. Põhjusteks võivad olla erialalise terminoloogia kasutamine ja taustteadmistele viitamine. Muusik/esineja omab lisaks taustteadmistele ka emotsionaalset sidet, kuna on olnud osaline igas protsessi etapis algusest lõpuni. Kontserdikuulaja-kohane narratiiv on kõige vähem taustteadmistele rõhuv.

Intervjueeritavate valik mõjutab ka vaatajaskonna kujunemist, mida rohkem toimetaja oma publikut tunneb, seda paremini oskab ta ka valida, kellele saates sõna anda (Stephenson, Reese & Beadle, 2005: 138). Nišisaates, mis on suunatud teadlikule vaatajale, on oluline kajastada ekspertide hinnanguid. Tavavaataja köitmisel on oluline lasta ekraanil rääkida isikutel, kellega vaataja saaks kergemini samastuda ning kelle mõtteid on lihtsam järgida. Kõneisikute läbi ilmneb seega ka, kellele saade on suunatud.

4.1 Muutused kõneisikute valikul

Esimene, klassikalisele muusikale orienteeritud saate toimetuse kasutatav kõneisikutena 'rääkivaid päid'. Sõna saavad muusikamaailma korüfeed, fookus on seatud eksperdi tasandile. Saates käsitletavatest teemadest lähtuvalt on ka sõnasaajad peamiselt klassikalise muusika asjatundjad - Tõnu Kaljuste, Andres Mustonen, Lepo Sumera ja teised.

20.02.1998 eetris olnud saate avalõik on *feature* Eesti Vabariigi 80. aastapäeva kontserdiks sobiva teose leidmiseks korraldatud sihttellimuskonkursist. Sõna saavad žürii esimees Eino Tamberg, konkursi võitnud historiumi helilooja Lepo Sumera ning ERSO

dirigent Arvo Volmer. Intervjueeritavateks on valitud kõige mõjukamad sündmusega seotud isikud, pöörates seega pigem rõhku teose lavale jõudmisega seonduvale eeltööle, kui muusikale. Samade tunnuste järgi on valitud kõikide esimese toimetuse analüüsitud saadete kõneisikud. „Muusikaelu“ *feature*'d põhinevad peamiselt kontserditel ning muusikafestivalidel, reeglina saavad sõna peakorraldajad ja dirigendid, esinejad kõnelevad saates harvemal juhul. Kui intervjueeritavateks on ürituse korraldusliku poolega seotud inimesed, kannab saade informeerivat, seletavat, reklaamivat funktsiooni. Siinkohal on vajalik märkida, et korraldajad on küll sageli käsitletava teema kõige suuremad eksperdid Eestis, kuid isiklik seotus vähendab ajakirjanduslikust aspektist nende objektiivset analüüsi- ning kriitikavõimet. Vaid kahel korral esimese toimetuse kaheteistkümnest analüüsitud teemalõigust vestleb saatejuht asjatundliku eksperdiga, kes ei ole üritusega isiklikult seotud. Vestlus kõrvalseisja rolli kandva inimesega lisab saatele analüüsiva nüansi. Sellised vestlused on „Muusikaelu“ saates siiski erandlikud.

Saate informeerivat rolli tasakaalustas esimestel „Muusikaelu“ hooaegadel Igor Garšneki kriitikarubriik „kurikõrv“. Üldjuhul Igor Garšneki teemad *feature*'des esitatud teemadega ei kattu, seega tasakaalustab „kurikõrv“ saate üldist olemust, tuues sisse analüütilise aspekti, *feature*'des jääb domineerima siiski informeeriv olemus.

4.1.1 Esimene muutus

Saate olemuse muutudes laienes ka intervjueeritavate ring. 2001. aasta sügishooajal alustanud „Muusika ja elu“ kajastab ka teisi muusika žanre lisaks klassikalisele muusikale, selle tulemusena lisanduvad klassikalise muusika esindajate kõrvale kõneisikutena ka näiteks pop- ning rokkmuusikud, nagu laulja Jaagup Kreem ja rokilegend Riho Baumann.

Nii Igor Garšneki juhitud saadetes (2001 - 2004), kui ka Ruth Alaküla ja Ants Johansoniga koostöös valminud saadetes (2004 – 2008) saavad endiselt sõna kontserdite ning festivalide korraldajad, kuid nende kõrval figureerivad kõneisikutena varasemast suuremal määral ka esinejad. Kahe muutuse, teemade ja kõneisikute ringi avardamise

koosmõjul köidab saade suuremat ja erinäolisemat auditooriumi, kuna pakub rohkematele inimestele äratundmis- ning samastumisvõimalust. Saate suunitlus ei väljendu seeläbi ainult teemades ja *feature*'de fookuse seadmises vaid ka läbi kõneisikute.

4.1.2 Teine suurem muutus

Teine suurem muutus toimub 2008. aasta sügishooajal, mil „Muusikaelu“ asemel tuleb ekraanile uus saade „MI“. ETV kodulehel lubab „MI“ toimetuse, et „*saates kõnelevad kordamööda filharmonikud ja DJ-d, professionaalid ning amatöörid, sest „MI“-le on saate tegijate endi sõnul oluline muusika ainuomane kontakt kuulajaga.*“ (ETV, 2008)

Analüüsiks kasutatud saadete süvauuring kinnitab, et kodulehel antud lubadust täidetakse. 2008. aasta 13. novembri „MI“ saates kõnelevad klassikalise muusika esindajad, nagu näiteks Mihkel Kütson (Vanemuise Kontserdimaja peadirigent), Kadri Leivategija (Heino Elleri nimelise muusikakooli direktor) aga ka poliitik Igor Gräzin, meelelahutusajakirjanik Andri Maimets, rokkfolkpunkloorse ansambli Zetod liige ning läbi tänavaküsitluse antakse sõna ka juhuslikele möödujatele tänaval, võtmata arvesse, mis on nende muusikaline taust või teadmised. „MI“ saate intervjueeritavate valik kinnitab soovi püüda võimalikult suurt ning eriilmelist auditooriumi.

4.2 Kõneisikud saates läbi hooegade

Kõneisikute analüüsil selgub, et intervjueeritavate valik kordub paljusti läbi hooegade. Välja on kujunenud kindlad näod, kelle poole teatud teemadega seoses alati pöörduakse. Nüüdismuusikaga seonduvates *feature*'des saab alati sõna Erkki-Sven Tüür, klassikalisest muusikast räägib Andres Mustonen, klaverimuusikast Lauri Väinmaa, koorimuusika teemadel antakse sõna Tõnu Kaljustele. Ühelt tuleneb intervjueeritavate valik nende ekspertsusest - sõna antakse oma ala suurtele, et mitte öelda kõige parematele asjatundajatele Eestis. Erkki-Sven Tüüri arvamused ning hinnangud nüüdismuusika valdkonnas on kahtlemata pädevad, samuti on Tõnu Kaljuste Filharmonia kammerkoori pikaajase dirigendina põhjendatud valik rääkimaks koorimuusikast.

Ruth Alaküla (2009): „Kõneisikud korduvad küll, aga ma ei usugi, et see mingi eriline probleem on. Kui me vaatame poliitikasaateid, siis ka seal korduvad ühed samad näod. Need on need inimesed, kes teevad midagi, kes on tegijad. Ma usun, et sellised inimesed nagu Kaljuste ja Mustonen ja Eri Klas ja Neeme Järvi, et ilma nendeta ei ole meie muusikaelu ja sestap ka mitte saadet. Neil tulevad uued mõtted ja nende kohaolek on see, mis väärtustab meie saadet, nii nagu ta väärtustab meie muusikaelu.“

Ka teised toimetajad nõustuvad Ruth Alaküla mõttega, et samade nägude kajastamine, on sageli tingitud sellest, et just need inimesed ongi need, kes Eesti muusikaellu kõige suurema panuse annavad. Teatud rolli määrab siin ka Eesti väiksus ning sellest tulenev tegijate ringi piiritletus.

Johannes Tralla (2009): „See on meie kultuuri väiksuse probleem, meil on mingid tegijad, kes mitte ei ela vana rasva pealt, vaid, kes tõesti ongi meie parimad tegijad. Ega me ei saa seda häbeneda ja me kindlasti võtame endale selle rõõmu, vabaduse ja vastutuse neid kajastada.“

Teisalt taastoodab samade inimeste ekraanile näitamine nende ekspertiiivsust, eriti just mainelist. Nähes ühel teemal alati sama inimest sõna võtmas suurendab vaatajas arusaama, et just tema ongi õige inimene sellel teemal arutlema. Denis McQuail (2000) viitab oma raamatus massikommunikatsiooni teooriatest, et auditooriumil on tendents võtta omaks ajakirjaniku pakutud taustsüsteem, seal hulgas ka isikute suhteline tähtsus, selle alusel, kuidas neid meedias esile tõstetakse. Samade kõneisikute kasutamine kinnistab publiku silmes nende inimeste seotust vestluse temaatikaga ning kompetentsust sel alal.

Ants Johanson (2009): „Tuntud nägu on alati eelistatum olnud. Igal juhul tuntud näod tähendavad vaatajale rohkem ja ta usaldab, tahab seda saadet rohkem vaadata. Minu meelest kehtib endiselt, et inimesed tahavad näha seda, mida nad ennegi näinud, mitte ainult uut informatsiooni, uusi nägusid.“

Kõneisikute valik on seotud ka konkreetsete kajastust leidvate teemadega. Kõneisikute analüüsist selgus, et kontserte ja muusikafestivale kajastavates teemades saavad sõna selle sündmuse korraldusliku poolega seonduvad inimesed. See tava raamistab võimalike kõneisikute kaasamist. Teisalt, kui ei ole just tegemist ühe inimese poolt läbi viidud üritusega on lõplik intervjueeritavate valik siiski toimetaja poolse eelistuste tulem.

Näiteks Erkki-Sven Tüüri küsitletakse kõikides analüüsitud saadetes, kus NYJD festivali kajastatakse. Põhjenduseks on tema asjatundlikkus ning seotus festivali korraldusliku poolega - Erkki-Sven Tüür on NYJD festivali kunstiline juht. Samas ei ole NYJD festival vaid Erkki-Sven Tüüri kanda, valiku anda sõna temale teeb toimetaja.

Ants Johanson (2009): „Sündmused, millest me regulaarselt räägime, Jazzkaar või Täiuslik Vaikus või NYJD festival, neil kipuvad kõneisikud jääma samaks – need on reeglina kunstilised juhid või peakorraldajad. Nemad oskavad kõige paremini ja tahavad ka ise rääkida, mis on sel aastal teisiti. Ja kui teha sündmusest ette lugu, siis ei ole võimalik väga kedagi muud peale korraldajate rääkima võtta, sest publik ei ole seda veel näinud.“

Johannes Tralla (2009): „Kunstiline juht on otseselt seotud sisulise poolega. Andres Mustoneniga mitte rääkida tema kureeritud festivalil või Timo Steineriga mitte rääkida tema festivalil - me võtaksime endale siis väga suure vabaduse ise järeldusi teha.“

Toimetajate kinnistusel figureerivad saated ühed ja sama isikud seeläbi, et nende vastu on usaldus, et nad on adekvaatsed sellel teemal rääkima. Teisalt tingib selle ka teatud mugavus, uute kõneisikute leidmine on keerulisem ja samas ka riskantsem, kui intervjueeritaval puudub meediaga suhtlemise kogemust.

Iga toimetaja leiab oma loosse intervjueeritavad ise, saate peatoimetaja võib suunata, aga otseseid direktiive ta ei anna. Seega sõltub kõneisikute kaasamine otseselt toimetaja enda

tahtest, mida mõjutavad ka tema tutvused, kogemused ja seosed, mis tal ühe või teise *feature* kavandamisel peas tekivad.

Ruth Alaküla (2009): „Kõigepealt toimub loo valik. Ja sellest johtuvalt valime, mis inimesed selle looga kõige tihedamalt seotud on ja ennast ning selle sündmuse olemust kõige ilmekamalt väljendada suudavad.

Korraldajad on muidugi kõneisikuks number üks, sest nad teavad üritusest kõige rohkem. Tuhka pähe raputades, on nad ka kõige lihtsam variant. Muidugi oleks hästi tore iga kord leida hoopis inimese, kellele see üritus on mõeldud ja nende arvamust sellele saada. Ma loodan, et me oleme suutnud sellist tasakaalu saavutada, et korraldajad ei ole jäänud ainukesteks sõna saajateks.“

Toimetaja vabad käed teemade valikul muudab saate teadlikult persoonikeskseks. Iga uue inimese lisandumisega on laienenud ka kajastust leidvate teemade ning sõnasaajate ring. Kaia Lattikas, Igor Garšnek ja Ruth Alaküla on klassikalisemuusikaharidusega, Ants Johanson tõi saatesse kaasa pärimusmuusika žanri, praegune peatoimetaja, semiootiku haridusega Johannes Tralla on teemade spektrit veelgi üldhuvitavamaks muutnud.

Teemaderingi laienemisega avardub ja teiseneb ka saates figureerivate kõneisikute ring.

4.3 Kõneisikute funktsioon

Kõneisikute funktsiooni saates uurides lahterdasin intervjueeritavate rolli kolme märksõna alla – tutvustav, seletav või hinnanguid andev. Tutvustav ning seletav roll on raskemini eristatavad, samal ajal kui hinnangut andev roll kergemini esile kerkib. Tutvustavaks on loetud kõik need intervjuud, mis vastavad küsimustele: mis? Kus? Kes? Millega on tegemist? Seletatavaks on loetud need intervjuud, kus kõneisik vastab küsimusele: miks? Samuti intervjuud, mis pakuvad põhjendusi või seletavad tagamaid. Hinnanguline on vastus siis, kui kajastab intervjueeritava arvamust, tema seisukohti või kriitikat kajastatavale teemale, ükskõik, kas *feature* teemale vastandudes või nõustudes.

Kõneisiku funktsioon saates on intervjuueeritava ning saatejuhi-toimetaja koostöö tulemus. Esitatavate küsimustega on võimalik suunata vastuseid seletatavateks, tutvustavateks või hinnangulisteks, samas saab intervjuueeritav ka ise oma rolli saates suunata, vastates näiteks hinnangut pärivale küsimusele tutvustavalt või seletavalt. Lõpptulemuses omab toimetaja intervjuueeritavate funktsiooni üle siiski üle kõige määravamad rolli, kuna videolõiku kokku monteerides on toimetajal voli kasutada just tema visioonile meelepäraseid vastuseid.

Kolmest kategooriast: tutvustav, seletav ja hinnanguid jagav, on kaks esimest tihedamalt seotud. Hinnangud peegeldavad kõneleja isiklikku seisukohta, samas kui tutvustus ja seletus on üldisemat laadi, seega ka vähem personaalsed. Hinnang on vastandus kahele eelnevale kategooriale, kuna mõlemad, nii tutvustus kui seletus on kirjeldavat laadi, hinnang on aga arvamuspõhine.

Kuna iga toimetaja saadetest on analüüsitud kahte saadet, kus teemalõike on kokku umbes kümnekond, on võimalik, et edasisel põhjalikumal uurimisel jõuaks teistsugustele järeldustele. Teatud suundasid praegune uurimus siiski peegeldab

Ühes *feature*'s võib olla nii hinnanguid, kui seletusi ja tutvustavat informatsiooni. Sellepärast võivad järgnevates kõneisiku funktsioone kajastavates tabelites funktsioonide koguarv ületada *feature*'de koguarvu.

ESIMENE TOIMETUS	
KOKKU <i>FEATURE</i> 'SID	13
KÕNEISIKUID	16
Tutvustav	10
Seletav	6
Hinnanguline	6

Tabel 1. Kõneisikute funktsioon 1998 - 2001 aasta „Muusikaelu“ saadetes

Tabelis kajastub, et esimese toimetuse saadetes ületab kõneisikute tutvustav funktsioon seletavat ja hinnangulist rolli. Kõneisikutel on saates tutvustav funktsioon peaaegu enamustes *feature*'des, samas kui seletav ja hinnanguline roll alla pooltes lugudes. Üldiselt tutvustavad intervjuueeritavad juba aset leidnud või lähitulevikus toimuvat muusikaüritust. Näiteks 22.10.1999 „Muusikaelu“

saates tutvustab Tõnu Kaljuste Filharmoonia tegemisi ja riike ning festivale, mida nad tol aastal külastavad.

Kaljuste: Meil on palju turneesid – meid on kutsustud erinevatele festivalidele. Just tulime Iisraelist, läheme Austraaliasse, novembri teisel poolel on Euroopa turnee, kus põhirõhk on Viinis toimival festivalil [...] Abu Goshi festival Iisraelis kutsus meid see aasta ise, me oleme seal teist korda. Esimene kord kolm - neli aastat tagasi ja seekord kutsuti meid siis viie kontserdiga ühele festivalile ja ka järgmiseks aastaks on meid sinna kutsutud. Aga Austraalias oleme ka teist korda. Esimene kord olime Sydney ooperiteatris ühe kontserdiga ja seekord on meil kolm kontserti.

Esimese toimetuse saadetes pööratakse rõhku auditooriumi informeerimisele kultuurielus toimuvatest sündmustest, kriitikat ning analüüsi esitatakse saates vähe. Saatejuht ning kõneisik täidavad suurel määral sama rolli – kirjeldavat ning tutvustavat.

20.02.1998 „Muusikaelu“ saatelõik Leedu Kammerorkestri dirigendi Saulius Sondeckisega on näide sellest, kuidas nii saatejuht kui intervjuueeritav kannavad mõlemad tutvustavat funktsiooni. Saatejuht Kaia Lattikas juhatab teema sisse, andes lühiülevaate Leedu Kammerorkestri ajaloost. Seejärel tutvustab dirigent Sondeckis kammerorkestri repertuaari ning tegemisi lähemalt.

Lattikas: „Sel hooajal tähistab oma viiendat hooaega Eesti Kammerorkester. Ligi seitse korda kauem on tegutsenud Leedu Kammerorkester, mis sel nädalal siin Tallinnas tähistas Leedu Vabariigi 80. aastapäeva koos oma dirigendi Saulius Sondeckisega.

Saulius Sondeckis alustas oma dirigenditööd kunstgümnaasiumi ees 1955 aastal. Neist oma esimestest õpilastest ja kolleegidest õpetajatest moodustas Saulius Sondeckis 1960. aastal Leedu Kammerorkestri.

[...]

Saulius Sondeckis: „Koos meie orkestriga sündis ka kammermuusika žanr Leedus. Kuni 1960nda aastani ei olnud Leedu muusikas teoseid sellisele koosseisule. Koos meie orkestriga ilmusid ka uued teosed. Me oleme esitanud üle 200 uudisteose Leedu

heliloojate sulest. Neid oleks raske üles lugeda, sest oleme mänginud peaaegu kõigi leedu heliloojate teoseid...“

Esimese toimkonna saated on tutvustavat, peaaegu reklaamivat laadi. Reklaamivat funktsiooni tugevdavad ka teemalõikude vahelised kultuuri-info teatised *feature*'s kajastatud ürituse toimumisaja ning koha kohta. Saate pikaajalise toimetaja Ruth Alaküla sõnul õigustab sellist lähenemist muusikasaate olemus, mille eesmärk ongi inimesi rohkem kultuuri tarbima kutsuda.

Ruth Alaküla (2009): „See on kahe otsaga asi. Esiteks ma arvan, et meie saade juba olemuslikult peabki olema reklaamimaiguline. Vähemalt minu arvates. Tähendab, mida me tahame müüa - me tahame müüa ideed muusikast kui heast asjast, muusikast, mis parandab maailma. Ja sel juhul on kõik kanalid lubatud ja lahtised. Nii pea, kui me suudame äratada ühes inimeses huvi, et ta vaatab meie saadet ja vaatab „Muusikatundi“ ja läheb tõesti nendele muusikaüritustele, siis juba oleme oma unistusele sammukese lähemale jõudud. See on minu kindel usk.“

Saate teine toimetaja, Ants Johanson kinnitab sama mõtet, lisades, et osaliselt tuleneb eelteatamine korraldajate soovist endast teada anda, oma üritustele publikut leida, teisalt soovivad saatetoimetajad publikut huvitavatest sündmustest teavitades Eesti muusikaelu elavdada.

Ants Johanson (2009): „Ühest küljest on see ajakirjanduse promotsiooniroll korraldajate soov. Publiku saamise vajadus on nii suur, et kuna mõlemat teha ei jõua, ei ole võimalik (harva, kui sama väljaanne käsitleb nii ette kui tagantjärele), siis tahavad korraldajad pigem, et ette räägitaks, kui et tagantjärel korralikku kriitikat. Muusikaelus toimub ju meeletult palju ja võimalusi endast teada anda on meeletult vähe.

Teisalt pole see ainult korraldajate soov olla promotud, vaid ka toimetajad, saatejuhid, kes on muusikasõbralikud inimesed, tahavad kaasa aidata, et sündmus hästi läheks.

TEINE TOIMETUS

KOKKU <i>FEATURE</i> 'SID	13
KÕNEISIKUID	24
Tutvustav	9
Seletav	4
Hinnanguline	16

Tabel 2. Kõneisikute funktsioon 2001 – 2004 aasta „Muusika ja elu“ saadetes

2001 – 2004 Igor Garšneki juhitud saatesarjas „Muusika ja elu“ on kõneisikutel eelkõige hinnanguid pakkuv roll, saade muutub seeläbi reklaamiv - informeerivast analüüsivaks. Ajakirjaniku roll on tutvustada ja diskussiooni algatada, kõneisikud lisavad sellele oma hinnangu ja kriitika. Esimese toimkonna saadetes domineeris auditooriumi teavitamine muusikaelu sündmustest, teise perioodi eesmärk on samuti publiku teavitamine, kuid lisaks informatsioonile pakub saade vaatajatele ka muusikaekspertide arvamusi.

30.10.2003 „Muusika ja elu“

Igor Garšnek: „Maailmakuulsat Arditti String Quarteti oodati NYJD festivalile juba aastaid. Nüüd said need ootused teoks. Ootamatu oli aga see, et nende programm koosnes tervikuna nimetatud komplekse modernismi teostest. Publikule raske, proffidel see eest põnev kuulata.“

[...]

Erkki-Sven Tüür Arditti String Quarteti esitusest: „Fantastiline keelpilli mängu tase. Ütleks et komplitseeritud kaasaegset muusikat mängiti sellise üleolekuga ja kergusega, mis tõi selle muusika, mis oleks veidigi nigelama esitluse puhul kohutavalt igav ja piinav kuulata.“

Helilooja Märk-Matis Lill Arditti esitusest: „Siin (festivalil – toim.) on jälle rõõmustavalt esindatud 20. sajandi muusikaloo teine poolt - modernism. Näiteks Arditti kontsert esmaspäeval, mingit pidi selline sündmus, mida Eestis väga harva on kuulda olnud.“

KOLMAS JA NELJAS TOIMETUS	
<i>FEATURE</i> 'DE ARV	15
KÕNEISIKUTE ARV	29

Seletav	15
Tutvustav	7
Hinnanguline	15

Tabel 3. Kõneisiku funktsioon 2004 – 2008 aasta „Muusikaelu“ saadetes

2004 – 2006 oli saatejuht ja toimetaja Ruth Alaküla, 2006. aastal lisandus meeskonda Ants Johanson. Kolmanda ja neljanda toimetuse vahelised muutused on väga väikesed, seega on võimalik neid saateid koos analüüsida. „Muusikaelu“ *feature*’des on kõneisikute hinnanguline peamine funktsioon võrreldes „Muusika ja elu“ saadetega natukene taandunud, omades võrdset positsiooni seetava rolliga. Ruth Alaküla ja 2006. aastal lisandunud Ants Johanson juhitud saadete üldskeemis on kõneisikutel kaks funktsiooni: esmalt tutvustav või seletav, hiljem hinnangut andev.

27.10.2005 eetris olnud NYVD festivali kajastav „Muusikaelu“ *feature* alguses tutvub auditorium läbi helipildi ühe esineja, Michel van der AA muusikateosega. Hiljem annab samale kontserdile oma hinnangu Madis Kolk, üks festivali peakorraldajatest.

Michel Van der AA: „Pidin looma tunniajase teose ühele inimesele laval, videot kasutades. Ma teadsin et see inimene hakkab iseendast otsima, et ta on kadunud. Kasutasin video-installatsiooni tema alter-ego otsinguteks.“
[Seejärel seletab ja tutvustab erinevaid ooperi osasid -toim.]

Madis Kolk: „...Van der AA ooper, kus erakordse Kanada soprani Hanningani teenistuses erakordselt lihvitud ja täpne ja geniaalne tehniline arsenal. Lööb omamoodi tummaks, kuidas kasutatakse peaaegu ainult kajamasinaid ja live-tehnikat ja tundub, et asjad sünnivad justkui võlujõust, peaaegu nõiduslikult.“

Nii Ruth Alaküla kui Ants Johanson on mõlemad seda meelt, et tutvustavat rolli peab kandma saatejuht, kõneisikute funktsiooniks on saadet peaaesjalikult oma arvamustega ilmestada.

Ruth Alaküla (2009): „Ma arvan, et tutvustaja peab alati olema ajakirjanik. Tema on teinud selle valiku ja tema peab seda suutma põhjendada – miks just sel hetkel sellest asjast rääkida. Kõneisikute roll alati oleks eelkõige anda oma hinnanguid.“

VIIES TOIMETUS	
KOKKU <i>FEATURE</i> 'SID	6
KOKKU KÕNEISIKUID	25
Tutvustav	4
Seletav	3
Hinnanguline	20

Tabel 4. Kõneisiku funktsioon „MI“ saates

Viienda toimkonna analüüsitud saadetes domineerib kõneisikute roll hinnangute andjana. Viienda toimetuse ehk alates 2008. aasta sügishooajast eetris olnud „MI“ saate analüüsil tuleb silmas pidada kahte argumenti, esiteks on analüüsitud ühe ja sama hooaja saateid, (teiste toimetuste puhul on analüüsitud erinevate hooegade saateid), teisalt on see ühtlasi on ka saatesarja avahooaeg. Saade ei ole veel lõplikult välja kujunenud ning alles otsib oma vormi.

Analüüsis kasutatud saadetes eristub tugevalt kõneisikute funktsioon arvamuse ja hinnangute andjana. Muusikaürituste või –teoste kirjeldamine on jäänud tagaplaanile. Võrreldes eelnevate toimetuste saateid erineb kõneisikute muusikaline taust. „MI“ saates saavad lisaks muusika ekspertidele sõna ka muude eluvaldkondade esindajad, seega on hinnang kandunud üle eksperdi – kriitiku tasemelt ühiskonna pluraalsust väljenduvale.

13.11.2008 eetris olnud „MI“ kõneisikud, kelle hinnangut küsiti, varieerusid professionaalsetest muusikutest (nt. dirigent Erich Kõlar), möödakäijateni tänaval. Kahe äärmuse vahel avaldas oma arvamust popmuusikat tegeva koosluse 42GO hiti „Bemmi kummid“ üle ka poliitik Igor Gräzin ning meelelahutusajakirjanik Andri Maimets.

Andri Maimets: „Seda võiks suuremad intellektuaalid arutada, miks ühest videost („Bemmi kummid“), mis lihtsalt YouTube'i naliaks üles pandud, saab üle öö hiiglaslik

hitt. Ma ei ole ise selle muusika austaja, ütlen ausalt, aga kui Eesti publik seda tahab, siis palju õnne!”

Igor Gräzin: „See ei ole loll punk või loll bäckstreet või veel hullem - see pole romantiline 'give-me-five-minutes-for-penny'. Sel muusikal on alati iva sees, kui oskad selle üles leida, minu arvates. Minule on see mõistmatu, aga mõndade arvates on see kunst.”

Võrreldes eksperthinnangutega põhinevad muude erialade esindajate vastused suuremal määral isiklikul arvamusel ja vähem muusikalistel teadmistel. Erinevat kõneisikute sisse toomine saatesse suurendab auditooriumi hulka, kes saates figureerivate inimeste ja nende hinnangutega samastuda saavad. Kõneisikute ringi laienemine mõjutab saate sisu, kuna muutub küsimuste fookus, mis ei saa enam põhineda eksperdi tasemel, samuti ei saa tänavaküsitluse puhul eeldada, et vastajal oleks muusika-alased taustteadmised. Teisalt muutub küsitavaks vastuste tõesus, kuna teemakauge inimese teadmised ei pruugi pädevad olla. Tavainimese hinnangute kaasamine saatesse erineb seega suuresti eriala asjatundjate hinnangute esitamisest saates. Eksperdite hinnang kannab saates analüüsi- ja kriitilist funktsiooni, tavainimeste hinnang põhineb sageli vaid subjektiivsel arvamusel. Ühes analüüsitud saates küsitleti ka inimesi tänavalt, kuid peatoimetaja Johannes Tralla sõnul on see praegu ning jääb ka tulevikus „MI“ saates pigem erandlikuks juhtumiks. Tralla sõnul peab *vox populi* kasutamine olema sündmusesega kooskõlas ning põhjendatud.

Johannes Tralla (2009): „Üldjuhul sellist vox populit pigem ei vii läbi. Kõneisikul peaks olema ikka midagi natuke rohkem öelda. Samas näiteks Jazzkaarel, mis ongi massidele suunatud, võib ka kuulaja sõna võtta... See kõik oleneb, kuidas lugu üles ehitada.“

Hans-Georg Moller ja Michael Thorsen (1997) toovad oma teleajakirjanduse raamatus välja veel ühe ohu seoses tänavaküsitlustega – see on hea viis, kuidas inimeste vahetuid muljeid ja hoiakuid kuulda, kuid võib tekitada vaatajas väära ettekujutuse, nagu esindaksid küsitletute arvamused ja hinnangud enamuse arvamust.

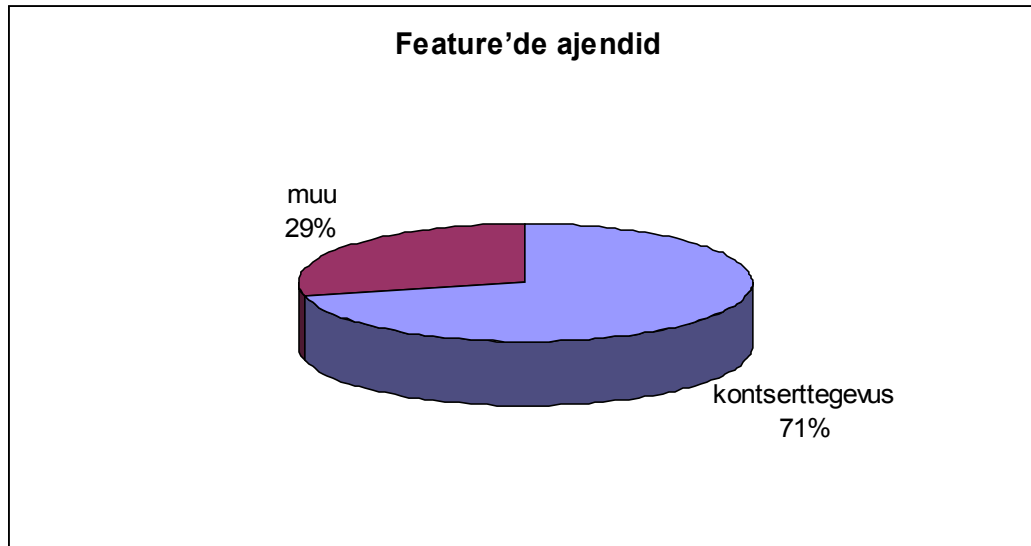
5. FOOKUS

Saate žanrilisest kuuluvusest lähtuvalt on fookuses peamiselt muusika ning muusikud. *Feature*'de fokuseerimise kohta on raske üldistusi teha, kuna täpne rõhuasetus on iga saate igas loos erinev, olenevalt teemast ning ajakirjanikust. Valitud saadete põhjal ei ole võimalik öelda, et ükski toimetus oleks järginud ühte kindlat motiivi fookuse seadmisel, seega ei ilmne ka suured diskursiivsed muutused fookuse püstitamisel. Saate ühteteistkümmet eetris oldud hooaega analüüsides saab täheldada väikseid muutusi fookuse püstitamisel ning olen püüdnud neid muutusi toimetuste lõikes raamistada ning kirjeldada.

Feature ajend ning fookus ei pruugi ühte langeda. Saatesarja „Muusikaelu“, „Muusika ja elu“ ning „MI“ *feature*'de ajendiks on kõige sagedamini kontserttegevus ehk muusikafestivalid ning kontserdid. Analüüsitud saadetes on *feature*'de ajenditena veel ka näiteks plaadi väljaandmine, Kultuurkapitali auhindade jagamine, Tallinna Filharmoonia uus kontor ning muud erandlikud põhjused.

	Kontsert	Muu	
Muusikaelu '98-01	10	3	
Muusika ja elu '01-04	12	2	
Muusikaelu '04-08	10	4	
MI '08-	2	4	
KOKKU	34	13	47

Tabel 5. *Feature*'de ajendid läbi kõigi hooegade

Graafika 5. *Feature*'de ajendid protsentuaalselt läbi kõigi hooegade

Ülaltoodud graafikus on näha, et kantsertegevus on peamine *feature*'de saatesse jõudmise ajend. 47 analüüsitud *feature*'st olid kantserdid ning festivalid ajendiks enam kui kolmel neljandikul juhtudest. Suuri muutusi selles vallas pole ilmnenu ühegi toimetuse vahetuse käigus, kuigi kantserdite žanriline skaala on üheteistkümnne hooaja vältel laienenud. Ajendist olenematult on fookuse seadmine ajakirjaniku vaba või toimetajaga kooskõlastatud valik.

Käsitleva saatesarja *feature*'d fokuseeruvad üldistades kolmel peamisel tahul – muusika, muusikud ning muusikaüritused, mis igas teemalõigus omakorda täpsustub. Muusikasaatele kohaselt on muusika sarja läbiv teema. Ükskõik, kuhu on teema fookus seatud, on see ikka seotud muusikaga.

Kui rõhuasetus asetub muusikale, tähendab see fokuseerumist ühele konkreetsele teosele, selle ülesehitusele, teose sisule ja tähendusele. Muusika puhul võib fookuses olla ka ühe muusiku/kollektiivi repertuaar, harvem tutvustatakse mõnda muusikastiili.

Muusiku fookusesse seadmine jaguneb kahte – muusiku kui looja või muusiku kui interpreedi tutvustamiset. See seab raamistikku, kas käsitletakse fookuse all oleva inimese

loomingut või tema esinemist. Teine peamine kõnealus on muusiku kujunemisloo ja mõjutuste uurimine.

Kõigi kolme peamise teema – muusika, muusiku ning ürituste puhul võib fookuse seada nii sisulisele kui välisele aspektile. Sisuline pool on seletav, põhjendav, tähendusi loov, väline pool on pigem kirjeldavat laadi, kvantiteetseid omadusi rõhutades. Oma olemuselt on üritusele seatud fookus kõige sagedamini välistel aspektidel põhinev: festivalil esinejate loetelu, kontserdi kava ülesehitus, üritusega seonduvad takistused. Kajastades saates muusikaüritust on ajakirjanikul võimalus valida, kas keskendub (ühele) esinejale, ettekantud muusikale või tervikule. Ühe aspekti väljavalimine annab suurema võimaluse teemat sügavuti uurida, laiahaardeline fookus jääb seda võrra üldisemaks, mida suurema üritusega tegemist on.

5.1 Fookuse analüüs toimetuste kaupa

”Muusikaelu” esimene toimetus, aastatel 1998-2001 pöörab fookuse seadmisel rõhku muusika, kui protsessi kirjeldamisele: ürituse korraldamise tagamaad, konkursi korraldamise põhjused, kontserdi kontseptsioon, kava ülesehitus. Saade on fookuse seadmiselt tutvustavat laadi, pakkudes vaatajale üldvisiooni klassikalise muusika valdkonnas toimuvast. See on periood, kus *feature* ajend ning fookus on kõige suuremal määral ühtinud: kontsert-tegevus on läbi hooegade peamiseks ajendiks olnud, esimese toimkonna saadetes on ka fookus enam kui kolmandikul juhtudel kõikidest *feature*’dest seatud muusikaürituse kirjeldamisele. Teiste toimetuste saadetes tõusevad ajendist hoolimata fookusesse esmajoones muusika ning muusikud, ürituste protsessi kirjeldamisele pööratakse vähem rõhku.

2001 - 2004. aastal eetris olnud ”Muusika ja elu” saadetes domineerib hinnanguline laad. Fookuses on muusikateoste, muusikute, vähesel määral ka muusikaürituste tõlgendamine, nende kohta arvamuse avaldamine. Suurüritusi kirjeldatakse minimaalselt, pigem seatakse fookusesse üks esineja või üks teos suurema festivali raames.

Näide esimese ja teise toimkonna erinevuses fookuse seadmisel ilmneb analüüsidest 25.10.2000 eetris olnud Kaia Lattika juhitud "Muusikaelu" ja 31.10.2002 eetris olnud, Igor Garšneki juhitud "Muusika ja elu" saateid. Mõlemas kajastatakse Lauri Väinmaa korraldatavad klaverifestivali, vastavalt Klaver „2000” ja „Klaver 2002”. Kaia Lattika "Muusikaelu" saates esitab intervjueritav Lauri Väinmaa esinejate loetelule, andes seeläbi põhjaliku ülevaate ees ootavatest kontserditest, ühegi esineja ega kontserdi tausta pikemalt süüvimata. Ainsaks kõneisikuks on peakorraldaja ning saade on eetris enne ürituse toimumist, seega on *feature* on tutvustavat laadi.

Lauri Väinmaa: „...Festival algab Mihhail Petnjovi soolokontserdiga. See on mees kes juba 20 aastat esineb peaaegu ainult maailma tippsaalides, tipporkestrite ees. Peale meie kontsert läheb ta peaaegu otse New Yorki ja annab soolokontserdi Garnigie Hallis, mille salvestab plaadifirma Deutsche Grammophon. Ja meil on õnn teda kõigest mõni päev varem kuulda siin samas.

Teine äärmiselt mitmekülgne ja unikalne mees on Ameerika klaverimängu Grand – Old-Man Charles Rosen. See on mees, kes on kirjutanud mitmeid raamatuid, ja mitte ainult muusikat käsitlevaid, vaid ka laiemaid kultuurioo käsitlusi.

Ralph Cottoni nimi on võibolla meie publikule veidi tuttavam [...]

Frederick Chiu on hiina päritole ameerika pianist [...]

Üks täiesti unikaalne esineja on Angela Hewitt [...]"

[Jne... Kuni kõik esinejaid on ära kirjeldatud]

Igor Garšneki saade keskendub "Klaver 2002" raames neljale esinejale, festivali üldvisiooni puudutatakse minimaalselt. Üritus leiab saates kajastust tagantjärel ning laienenud kõneisikute ring muudab *feature* tutvustava ning hinnangulise vahel balansseeruvaks.

Klaverifestivali "Klaver 2002" korraldaja Lauri Väinmaa räägib Arkadi Volodosi erinõudmisest klaveritooli kohta

Pianist Matti Reimann räägib oma muljetest –Volodosi mängu pimestav klaveri kõla

Pianist Tanel Joamets räägib oma muljetest - pole eales kuulnud midagi sellist.

Pianist Ivori Ilja räägib oma muljetest - 1. osa eriti vapustav. Elavas esituses väga harv nähtus.

Lauri Väinmaa jutt sellest, kuidas Volodos mängimiseks valmistudes lõdvestub.

Tanel Joametsa ja Matti Reimanni uitmõtted Volodosi geniaalsusest.

2004 – 2008. aastal eetris olnud "Muusikaelus" võrreldes eelneva toimetuse saadetega fookuse asetuses suurt diskursuslikku muutust ei esine. Täpne fookus seatakse igas *feature*'s eraldi, üldvaates jätkab Ruth Alaküla ja hiljem lisandunud Ants Johansoniga saatesari balansseerumist tutvustava ning hinnangulise käsitluslaadi vahel. Fookuses on peaaesjalikult muusika, sellele järgneb rõhuasetus muusikule. Ka suurürituste kajastamisel seavad saatejuhid fookuse paarile üksikule subjektile.

18.10.2007 eetris olnud „Muusikaelu“ neljast videolõigusest kajastas üks NYVD festivali. *Feature* keskendus kolmele festivalil kõlanud helilooja teostele – itaallase Sciarrino, Arvo Pärti ning ungarlase György Ligeti muusikale.

Ruth Alaküla: „Käimas on NYVD festival. Kuigi Itaalia helilooja Sciarrino jättid haiguse tõttu festivalile tulemata kõlas festivalilil tema muusika siiski.“

Erkki- Sven Tüür: „Ma olin seda nime varem kuulnud, aastaid tagasi rääkis mulle temast Arvo Pärt. Juba siis ma otsustasin, et oleks hea, kui NYVD festival saaks teda Eesti publikule tutvustada. Salvador Sciarrino on üks tähelepanuväärsemaid Itaalia kaasaegse muusika loojaid. Tema muusika kulgeb mööda kõla ja vaikuse ja mõtestatud ruumi otsinguid. Ta on ise öelnud, et iga kuulaja loob teoses oma helilise ruumi, mis on väga subjektiivne ja ainult talle omane. Kuna ta on Eesti publikule peaaegu tundmatu, siis ma kujutan ette, et ühe sellise looja maailma avastamine on väga huvitav

Kaljuste: „Ainulaadne vabadus, kõikidest mallidest ja -ismidest vabanenud inimene. Sellest muusikast kujunebki minu jaoks vabanenud inimene, roheline inimene. Sciarrino on inimene, kes ei ole võtnud eesmärgiks plaaditurgude ja kontsertpaikade vallutamise, vaid ta teeb kunsti vaba lennu ja vaba käega. Isegi nii vaba, et ta kirjutab nii palju, et ta aja ja normide peale ei mõtle üldse, sest ta laseb lendu partituure päris palju.“

Kuna toimetaja on festivali üldise ülevaate asemel eelistanud keskenduda kolmele heliloojale, on võimalus neid vaatajale pikemalt tutvustada – esitades nii muusikalisi näiteid kontsertsalvestuste näol, kui ka eksperthinnanguid. Eeltoodud saate näites kirjeldavad mõlemad intervjueeritavad, Erkki-Sven Tüür ja Tõnu Kaljuste, Itaalia heliloojat Sciarrinot, põimituna kõneisikute endi hinnanguga tema loomingule.

Suurem diskursiivne muutus saates toimub 2008. aasta sügishooajal, mil saade uue toimetaja ning nimega eetrisse ilmub. Üldistusi tehes võib öelda, et ”MI” *featur*’des on fookus seatud muusika seotusele ühiskonnaga. Seda nii juhul, kui fookus on muusikal, kui siis, kui fookuses on muusik (samas saates esinenud setumemme Anne Sepamägi mõtted uuenduste üle elus ja muusikas). ”MI” saadet on tutvustatud kui ühiskonna pulsil kõndivat muusikasaadet, seega järgivad nad seatud kontseptuaalset rada.

13.11. 2008 eetris olnud „MI“ *feature* fookuses on kollektiivi 42GO loo ”Bemmi kummid” populaarsuse seostamine ühiskonna hetkeolukorraga.

Johannes Tralla: ”See lugu ”Bemmi uued kummid”, millega te Eestis oma surematu kuulsuse saavutasite, sellele on vist interneti keskkonnas YouTube klikitud üle tuhande korra, on nii?”

Martin Saar (bändi 42GO kunstiline juht): ”Peaks olema vist jah. Täiesti harukordne fenomen, ma ei kujuta ette, et miks ja kuidas, aga päris paljud inimesed on seda näinud.”

Tralla: "Olgem ausad - muusikainimesed ütleksid praegu, et see on üks kohutav, primitiivne saast. Oleksid sa nõus?"

Saar: "Ma ei ole muusikainimene, ma ei tea..."

Tralla: "Kui sa nüüd vastad ausalt - sel muusikal ju ühtegi muusikalist väärtust otseselt ei ole. See on mingi sotsiaalne põff?"

Saar: "Ma arvan et mõni lugu on päris tore. Näiteks "Pahh-papahh" tabasid poisid selle praeguse majanduskriisi päris täpselt ära ja panid sõnadesse. Ma annaks sellele päris mitu punkti. [...] Selline see Eesti paraku on. Aga ma arvan, et see on ka hajuv teema. Ma arvan, et inimesed hakkavad vaikselt rahunema ja materiaalsed asjad ei ole enam nii tähtsad. Ma arvan, et see tuleb sellest, et 17 aastat tagasi olime kõik võrdsed ja ei saanud näidata, mis sul on, sest kõigil oli Marati dress, ja samad mänguasjad, kõik olid võrdsed.

Tralla: "Nii et sa surfad kauboikapitalismi viimasel lainel?"

Saar: Ma arvan küll jah. Varsti on see pidu läbi, siis tuleb midagi muud teha, muid asju välja mõelda. Ma arvan et see on viimane laine tõesti."

6. PILDIKEEL

Pildikeel on televisiooni tähtsaim tööriist. Kuna pildiline kommunikatsioon toimub kiiremini kui sõnaline (Moller & Thorsen, 1992: 16), peaks kõike, mida võimalik, vaatajani tooma läbi visuaaliseerimise. Inimene usaldab rohkem oma silmaga nähtut, kui loetud või kuulnud informatsiooni, seega on oluline pildi ning sõnalise poole ühtimine ning teineteise täiustamine. Muusikasaates on visuaalsega sama oluline helikeel, auditiiivne terviklikkus. Lisaks sõnalisele poolele, ning taustahelidele omab muusika ka funktsionaalset rolli.

Johannes Tralla (2009): „See kuhu kaasaegne TV peaks liikuma on läbi pildi elamusi pakkuda, sisuline ja vormiline mitmekesisus on täpselt sama olulised. TV puhul ei saa mööda, et pilt on alati paljude jaoks sama või isegi natuke olulisem, kui tekst, mida sealt kuuleme. Kui pilt haarab, on lootust, et keeratakse ka voluumi juurde.“

6.1 Muutused pildikeeles toimetuste lõikes

Üheteistkümneme hooaja vältel on saadete visuaalne külge väga palju muutunud. Põhjused on televisiooni üldises arengus kiirema, värvilisema, atraktiivsema meediumi suunas. Saate pildikeel on režiisöör, seega mõjutab saate välimust toimikonna muutus väga tugevalt.

6.1.1 Esimene toimetus

Saadete videosalvestiste analüüsi põhjal võib väita, et kahe esimese toimetuste, 1998 – 2001 ”Muusikaelu” ja 2001-2004 ”Muusika ja elu” saadetes ei kasutata ära televisiooni kui audiovisuaalse meediumi võimalusi. Muusikasaatele kohaselt põimitakse osavalt videolõikude vahele ja sisse muusikapalu, kuid visuaalne pool ei ilmesta saadet. Kajastatakse palju klassikalise muusika kontserte, millest suur enamus on aset leidnud

Estonia kontserdisaalis. Pildikeel on suurel määral ühetaoline – katteplaanidena kasutatakse peamiselt kontsertsalvestusi ning proove Estonias.

Nii Kaia Lattika kui Igor Garšneki juhitud saadete nõrk külg on, et pilt ei jutusta lugu. Nende hooegade saadetes pilt parimal juhul ühtib kõneldava tekstiga, kuid visuaalne ning auditiivne pool võiks teineteist ka täiustada.

Robert L. Hilliardi (1984) sõnul on televisiooni muusikasaadetes kõige prioriteetsemaks meediumiks heli, visuaalne külg ei tohi auditiivset varju jätta. Samas nendib Hilliard, et pilt peab olema piisavalt huvitav, et köita vaataja tähelepanu, auditoriumit saate juures hoida. Ruth Alaküla hinnangul on kümne aasta taguste saadete pildikeele kindel struktureeritus taotluslik, et pildi arvelt mitte kaotada muusikat ega tekstilist informatsiooni.

Ruth Alaküla (2009): „Seal on väga selgelt intervjuu–muusika, intervjuu-muusika, intervjuu-muusika. Kusjuures see ei olnud neil mitte laiskuse pärast, mõneti on neil võib olla õigus ka, et üks segab teineteist. See on täiesti raudne. On täiesti selge, et sel hetkel kui intervjuu läheb pildi taha, siis inimene kaotab 80% sellest, mis räägitakse. Nad tegid seda põhimõtteliselt, et intervjuud peab olema kuulda ja muusika peab kõlama. Selles mõttes on neil seal oma loogika täiesti olemas.“

Teisalt võimaldab intervjuu katmine teemakohase videopildiga vaatajale infot visualiseerida. Pilt tekitab erinevaid assotsiatsioone, ning aitab vaatajal kajastatavat teemat paremini aduda, kuna kasutusel on rohkem kui üks meeletest. Lisaks saab katteplaanidega vaataja tähelepanu köita, seda eriti pikkade intervjuude puhul. Esimeste hooegade analüüsitud saadetes kasutatakse seda võimalust väga vähe.

Üks huvitav näide on 25.10.2000 eetris olnud teemalõik Mozartist, kus stuudiointervjuu Andres Mustoneniga on osalt kaetud kaadritega filmist "Amadeus". Staatile kaader

mõjuks tuimalt, eriti kuna on tegemist stuudio intervjuuga. Filmikatkendid loovad Mozarti ajastule vastava kujutluspildi ning ilmestavad intervjuueeritava vastuseid.

Esimeste hooegade monotoonne pildikeel toetab saate suunitlust klassikalise muusika huvilistele. Nõrga visuaalse külje kõrval on muusikaline pool saates tugev. Teleajakirja tüüpi saade ei saa küll kontsertsalvestusi üle kanda, kuid muusikalise vahepalad on lugudesse osavalt sisse põimitud. Pildikeele asemel ilmestab saadet just muusikaline pool.

6.1.2 Teine toimetus

Igor Garšneki juhitud "Muusika ja elu" jätab sarnaselt esimeste hooegade saadetega visuaalsed võimalused suurel määral kasutamata. Kuna teemadering laieneb, muutub siiski ka pildikeel mitmekesisemaks. Lisaks Estonia Kontsertsaalile näeb vaataja ka teisi lavalaudu. Pilt ei jutusta siiski narratiivi, kaadrid täidavad katteplaani funktsiooni, kuid eraldiseisvat mõõdet ei kanna. Aeg-ajalt ühtivad pilt ning tekst väga ilusasti, kuid ka see aspekt võiks tugevamalt ning oskuslikumalt olla välja toodud.

Näiteks 21.10.2002 "Muusika ja elu" lõik filmist "Nimed marmortahvilil" kirjeldab neljast peamisest muusikalisest motiivist selles filmis – armastus, kodu, lahing ja põgenemine. Vaataja jaoks võimenduks efekt kui lisaks kirjeldamisele ta ka kuuleks neid helimotiive ning näeks filmikaadreid. "Nimed marmortahvilil" kajastamisel küll kasutatakse videolõike filmist, kuid see võiks veelgi intensiivsem ja sünkroonsem olla. Kui on juttu kodu-muusikamotiivist võiks vaataja kuulda seda taustahelina samal ajal.

6.1.3 Kolmas ja neljas toimetus

Alates 2004. aastast, kui eetrisse tuleb taas "Muusikaelu", on märgata telepildi visuaalsete võimaluste kasutamise suurenemist. Analüüsitud saadetest on väga huvitavate pildiliste lahendustega 27.10.2005 eetris olnud saade, mis kajatab NYJD festivali. Ühalt on see tingitud kokkulangemisest, et festival oli tol aastal pühendatud multimeedia

projektidele, teisalt ei saa aga jätta varju režissööri oskuslikkust teemade valikul ning saate kokku panemisel. Uue "Muusikaelu" saadetes paistab silma visuaalse ning auditiivse poole osav kokkusobitamine. Tekst on sageli pandud ühtima ekraanil näidatavaga, ning kui kõne ning pilt ühtivad, siis nad juba ka täiustavad teineteist, toetavad vaatajale antavat informatsiooni.

Ruth Alaküla (2009): „Pildikeel on metsikult arenenud ja hästi positiivses suunas ja see on kõige võimsam areng olnud tegelikult. See on läinud nii palju dünaamilisemaks ja huvitavamaks, on hästi ilus ja esteetiline ja see on hästi hästi tore.“

19.10.2006 saates on *feature* kahe jazzilegendi kontserdist Tallinnas. Kui toimetaja läheb kontserdi teemalt üle muusiku antud *workshop*'i kirjeldamisele Tallinna Georg Otsa nimelises muusikakoolis, siis kõnele pildi lisamine sellest samast *workshop*'ist ilmestab vaataja mõttes kirjeldatavat protsessi. Info "duubeldamine" – kordamine nii helis kui pildis kinnistab vaataja jaoks saadavat informatsiooni.

Hea näide intervjuu ilmestamisest katteplaanidega on 18.10.2007 "Muusikaelu" *feature* festivali Ultra Jazz esinejast The Humansist. Intervjuu algab saatejuht Ruth Alaküla ja Kaur Garšneki stuudiovestlusega, vestlust näidatakse umbes viisteist sekundit, seejärel kaetakse intervjuu bändi The Humans videolõikudega. Aeg-ajalt näidatakse ekraanil uuesti Kaur Garšneki küsimustele vastamas, seega püsib televaatajal side, kujutlus kõneisikust. Intervjuu täies mahus näitamiseks ei ole tarvidust, kuna monotone pilt ei annaks vaatajale uut informatsiooni ning ammendus. Erineva videomaterjali kasutamine pakub vaatajale paralleelselt kolmekordset informatsiooni – festivali korraldaja jutt, taustal kõlav bändi muusika ning läbi videopildi ka visuaalne pilt bändist.

Audiovisuaalse telepildi läbi saab ajakirjanik tugevdada vaataja mõttes tekkivaid seoseid. Eelnevalt viidatud *feature*'s kasutab ajakirjanik režissöör lisaks The Humansi muusikavideole ka teisi näitlikustavaid kaadreid. Kui intervjuueeritav, Kaur Garšnek mainib, et solist on sisselugenud populaarse lastesaate "Teletupsud" alguse- ja lõpuhääle, on kaadris selle lastesaate tunnusalgus. Vaatajal, kes ei ole teletupsudega varem kokku

puutunud, tekib koheselt mingigi seos kõneisiku jutuga. Nende vaatajate jaoks, kes seriaali teavad, tekitab pilt ning tunnusheli kohese äratundmise. Mõlemal juhul mõjub kõneisiku jutt tugevamalt, kui lisaks teksti voolule kinnitab sama ka visuaalne informatsioon.

Ruth Alaküla ja Ants Johanson saadetes tuleb montaažlugudesse ka narratiivsus. See ei kehti iga *feature* kohta, kuid mitme analüüsitud videolõigu puhul jutustab pildikeel iseseisva loo, millel on algus ja lõpp. See tähendab, et teemakohased kaadrid ei ole lihtsalt kokku monteeritud, vaid nad kulgevad loogilises järgnevuses. Mitme varasema hooaja saateid analüüsides torkab silma sarnane pildikeel – kontsertsalvestustel on kaadris vaheldusmisi esineja ning publik. Pilt on asjakohane, kuid ei jutusta lugu. Näide lihtsast narratiivsest ülesehitusest on 18.10.2007 eetris olnud saate Untsakate juubelikontserti kajastavast lõigust. Narratiiv algab sellega, et esinejad tulevad lavale, seavad pillid üles ja hakkavad laulma. Seejärel tuleb rahvas laudade tagant ning hakkab tantsima. Väga loogilise ja lihtsa ülesehitusega lugu, kuid ilmekas. Ka kontsertsaali salvestust on võimalik pildilise loona jutustada, nagu on 13.11.2008 ”MI” saates, kus esmalt on kaadris Vanemuise kontserdimaja vestibüül, kontserdikülastajad istuvad ostavad kavu, istuvad kohvikus, suhtlevad omavahel. Seejärel näitab pilt saali sisenejaid, siis kontserti, publikut ning lõpus plaksutamist. Narratiivi toomine *feature* pildikeelde oleneb ajakirjaniku kreaativsusest, oskusest visuaalselt mõelda.

6.1.4 Viies toimetus

2008. aasta hooaja alguses režissöör ei muutu, kelleks on jätkuvalt Erle Veeber. Kahe saate pildikeel seega oluliselt ei erine. Visuaalsed narratiivid on mõlema toimetuse saadetes huvitavalt ülesehitatud, tekst ning visuaalia toetavad teineteist ning oskuslikult on ära kasutatud videokaadreid, mille puhul pilt on kõnekam, kui toimetaja peale loetud hääl.

Emotsionaalselt on analüüsitud „MI“ saadetes väga mõjusad näiteks Tartu muusikaelu peegeldavas lõigus kaadrid, milles kõige pealt näidatakse Vanemuise kontserdisaalis

istuvat publikut, orkestrit, seejärel astub pulti dirigent Erich Kõlar, tõstab käed ning kõlama hakkab Heino Elleri "Kodumaine viis". Paari takti möödudes astub noor dirigent Mihkel Kütson vana dirigendi kõrvale ning võtab juhtimise üle. Väga kõnekad kaadrid, visuaalne pilt on nii tugev, et tekst oleks üleliigne. Huvitav pildikeel paelub vaatajat. Mõjusate hetkede tabamiseks on väga oluline operaatoritöö, aga sama oluline on ajakirjaniku töö operaatori suunamisel ning saate kokku monteerimisel.

7. JÄRELDUSED

Vastused uurimusküsimustele

Uurimuse eesmärk oli analüüsida muusikast rääkimise viisi ETV kultuurisaates „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ läbi kolme tahu – kõnepersonid, fookus ning pildikeel.

1. Kes saates sõna saavad?

1.1 Mille järgi kõneisikud valitakse?

1.2 Milline on kõneisikute funktsioon saates?

1.3 Kas ja kuidas on kõneisikud muutunud erinevate toimetuste saadetes?

Saade „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ on oma tegijate nägu. Toimetajad, *feature*'de autorid on vabad nii teemade valikus kui käsitlemise viisis, seega ka kõneisikute kaasamisel. Toimetaja valib intervjueeritavad olenevalt konkreetsest teemast, püüdes leida rääkima isikuid, kes selle sündmusega kõige tihedamalt seotud on ja ennast kõige ilmekamalt väljendada suudavad. Teisalt kajastub kõnepersonide valikus toimetaja enda nägemus.

Toimetaja vabad käed teemade valikul muudab saate teadlikult persoonikeskseks. Iga uue inimese lisandumisega saate juurde on laienenud ka kajastust leidvate teemade ning seeläbi ka sõnasaajate ring.

Esimene toimetuse, etesotsas Kaia Lattikaga annab sõna peaaesjalikult muusikamaailma korüfeedele. Saate kõnepersonid on sageli seotud ürituse korraldusega ning neil on peamiselt tutvustav funktsioon. 1998 – 2001. aastate „Muusikaelu“ on pigem informeerivat kui analüüsivat laadi.

2001. aastal saab saatejuhiks Igor Garšnek, toimetajaks Mariina Mälk. Teemadering laieneb, seetõttu jõuavad klassikalise muusika esindajate kõrval ekraanile ka näiteks pop-

ja rokkmuusikud. Analüüsitud saadetes saavad esimese toimetusega võrreldes lisaks korraldajatele rohkem sõna ka esinejad. Garšnek otsib „Muusika ja elu“ saadetes intervjuueritavatelt peamiselt hinnanguid, arvamusi; kandes ise ajakirjanikuna tutvustavat ning diskussiooni ärgitaja rolli.

2004. aastal hakkab saadet toimetama ning juhtima Ruth Alaküla, 2006. aastal liitub saatemeeskonnaga ka Ants Johanson. Klassikalisel muusikal on saates oluline koht, kuid samuti on „Muusikaelu“ avatud teistele muusikažanritele, Ants Johanson toob saatesse kaasa ka pärisuusmuusika kajastamise. Kõneisikute roll balanseerub seletava, põhjendusi pakkuva ja hinnanguid ning oma arvamust avaldava vahel. Tutvustav roll on ajakirjaniku kanda.

2008. aasta sügishooajal tuleb saade ekraanile uues vormis, uue toimetaja, Johannes Trallaga. „MI“ näitab eelnevatest hooaegadest tugevamalt Eesti muusikamaastiku paljusust ning see ilmneb ka kõnepersonide valikus. Professionaalsete, klassikalise muusikataustaga isikute kõrval saavad suuremal määral sõna ka pop- ja alternatiivse kultuuri esindajad ning ka muusikaga otseselt mitte seotud inimesed. Intervjuueritavatel on saates peamiselt hinnanguid pakkuv roll.

Vaatamata teemaderingi laienemisele ja nihkumisele, mis saatetegijate vahetusega alati kaasas on käinud, on üks osa saate kõneisikutest hooajast hooaega samaks jäänud. Kuigi toimetajate kinnitusel püütakse vältida, et ühed ja samad näod väga tihedalt korduksid, ei näe ükski toimetaja kõnepersonide korduses midagi otseselt halba. Samade inimeste figureerimise põhjustena tuuakse välja nende inimeste suur panus muusikaellu, Eesti väiksus ning sellest tingitud tasemel tegijate ringi piiritletus. Teisalt taastoodab meedia olemus samade inimeste kajastamist – inimesed usaldavad tuntud inimesi ning näevad neid meelsasti teleekraanil.

2. Millele fokuseeritakse?

2.1 Kas ja kuidas on fookuse asetus muutunud üheteistkümnelt aastalt?

Saate žanrilisest kuuluvusest lähtuvalt on läbiv fookus muusikal.

”Muusikaelu” esimene toimetuse, eesotsas Kaia Lattikaga, pöörab fookuse seadmisel rõhku muusika, kui protsessi kirjeldamisele: ürituse korraldamise tagamaad, konkursi korraldamise põhjused, kontserdi konseptsioon, kava ülesehitus. Saade on fookuse seadmiselt tutvustavat laadi, pakkudes vaatajale üldvisiooni klassikalise muusika valdkonnas toimuvast.

Igor Garšneki juhitud saadetes domineerib muusikat tõlgendav laad. Suurüritusi kirjeldatakse minimaalselt, pigem seatakse fookusesse üks esineja või üks teos suurema festivali raames. Sama stiili järgivad ka Ruth Alaküla ja Ants Johanson saated. Garšneki saated esitavad siiski rohkem kriitikat (nii positiivset kui negatiivset), Alaküla ja Johanson saadetes on hinnangud seletava laadiga võrdsel pjeestaalil.

Johannes Tralla juhitud „MI“ loob eelnevast rohkem seoseid muusika ja üldinimlike teemade vahel. Seda nii juhul kui, fookuses on muusika, kui siis kui fookuses on muusik, või muusikaüritus. ”MI” tutvustab end kui ühiskonna pulsil kõndivat muusikasaadet.

1998. aastal alustanud klassikalisele muusikale orienteeritud nišisaade „Muusikaelu“ on dekaadi vältel arenenud üldist muusikamaastikku peegeldavaks teleajakirjaks, kus käsitletakse kõrvuti pop-, alternatiiv-, jazz-, rahva- ning klassikalist muusikat.

3. Milline on saate pildikeel?

3.1 Kui tugev on saate pildikeel?

3.2 Kas visuaalne toetab saate auditivset külge?

3.3 Kuidas on saate pildikeel aastatega muutunud?

Üheteistkümneme hooaja vältel on saadete visuaalne külge väga palju muutunud.

Saadete videosalvestiste analüüsimise põhjal võib väita, et kahe esimese toimetuste, 1998 – 2001 ”Muusikaelu” ja 2001 - 2004 ”Muusika ja elu” saadetes ei kasutata ära televisiooni, kui audiovisuaalse meediumi võimalusi. Pilt küll ühtib tekstiga hästi, kuid ei jutusta iseseisvat lugu, ega täienda kuuldot. Seega jääb rakendamata vaatajate nägemismeele potentsiaal seoseid luua ning kinnistada.

Alates 2004. aastal ekraanile jõudva "Muusikaelu" saadetest paistab silma visuaalse ning auditiivse poole osav kokkupõimimine. Tekst ja pilt ühtivad ning sageli ka täiustavad teineteist. Info "duubeldamine", kordamine nii helis, kui pildis, täiendab vaataja jaoks saadavat informatsiooni. Alaküla ja Johansoniga „Muusikaelus“ koos režissöör Erle Veberiga saab alguse ka visuaalsete narratiivide jutustamine, mis jätkub ka „MI“ saates. Kuna režissöör on sama, siis „Muusikaelu“ ja „MI“ saadete pildikeeles suuri erinevusi ei ole. Visuaalne pool on saates väga tugev ning mitmekesine.

8. DISKUSSIOON

Muusikaelu saatesari on ETV kanalil olnud juba üksteist hooaega. Selle aja jooksul on saates neli suurt muutust toimunud, iga toimetuse saated on omanäolised, erinevate tugevuste ning nõrkustega. Käesoleva töö eesmärk on analüüsida muutuste olemust ja suunda. Saatesari on eetris olnud väga pikka aega, üksteist hooaega, üheteistkümnest saatest koosneva valimi analüüs läbi ei pruugi seega anda ümberlukkamatuid tulemusi, kuid ülevaate muutuste suundadest loob käesolev analüüs kindlasti.

Kõige märgatavamalt on selle aja jooksul muutunud saate teemade ring ning nende käsitusviis. Praegune „MI“ saade on tempokas, dünaamiline, samas kohati hüplik. Toimunud muutused peegeldavad ETV üldist arengusuunda, eriti aga kultuurisaadete oma.

Intervjueeritavate valik on laienenud, enam ei pea tingimata olema muusikaekspert, et saates sõna saada. 1998. aastal alustanud saate süvamuusikaline suund kajastus ka kõnepersonide valikus. Praegune saade otsib ja katsetab erinevaid muusika käsitlemise võimalusi, sealjuures on ka klassikalisi teemasid võimalik ebatraditsioonilisel moel esitleda. Loominguliselt eksperimenteeriv lähenemine avardab saate mängumaad ning sõna saavad erineva muusikalise taustaga inimesed.

Saates esinevad–osalevad inimesed kujundavad selle olemuse. Võrreldes dekaadi taguste saadetega on intervjueeritavate valik järk-järgult laienenud. Mida erinäolisem on saates kajastatav inimeste hulk, seda suuremat vaatajaskonda peaks ta liitma. Läbi kõneisikute ilmneb ju ka toimetaja nägemus, milline on saate soovitud auditoorium. Teemade ning kõneisikute valiku põhjal võib järeldada, et esimeste hooaegade saade oli suunitletud muusikaringkonnale ning asjahuvilistele. Ka see peegeldub ETV tolle perioodi poliitika – võeti vabadus teha kultuurisaateid väikesele sihtgrupile. Käesoleva analüüsi põhjal ei ilmne siiski, kas piiratud sihtgrupile mõeldud nišisaade oli kavas teadlikult või endisest traditsioonist tulenevalt.

Samas ei saa kõneisikute ring lõpmatuseni laieneda. Saate ajalisest piiritletusest johtuvalt võib valik mingil hetkel teiseneda seeläbi, et uute kajastust leidvate valdkondade kõnepersonid lisanduvad teiste teemade arvelt. Seejuures annaks edasi uurida, kas teemade muutus laiendab saate auditooriumi või lisanduvad uued vaatajad selle arvelt, et osa endisest sihtgrupist kaob.

Fookuse asetus sõltub peaaesjalikult *feature* autorist, toimetajast. Analüüsis ilmnenud tendentsid peegeldavad seega esmajoones saatetegijate suundumusi, teatud määral mõjutab toimetajaid siiski telemeedia ning ühiskonna üldine areng ja suundumus. Elutempo kiireneb pidevalt, võimalused suurenevad, et valituks osutada, on oluline silma jääda. See on üks muusikaelu saate muutuste põhjustest – teletoodang on võrreldes 1990ndate aastatega läinud kiiremaks, vahetumaks ja värvilisemaks. Vaatajaskonna hoidmiseks ja suurendamiseks peab uute suundadega kaasas käima.

Pildikeeles toimunud muutust oli väga huvitav jälgida, analüüsida. Televisiooni ju teebki huvitavaks pilt, nägemismeele ja kuulmismeele ühendamise. Kuna saate visuaalse külje loob režissöör, on ka see tahk suures osas muutunud tegijate vahetuse tõttu. Teisalt mõjutab pildi kujundamist tehnika areng, kasutada olevad vahendid ja saate eelarve. Kolmandaks mõnikord ehk isegi kõige enam mõjutab visuaaliat ennist mainitud meedia ja ühiskonna üldine areng ning auditooriumi ootused. Praegune vaataja on kümne aasta tagusest palju nõudlikum. Praegune vaataja on harjunud värvikülluse ja kiirelt muutuva ning edasiliikuva pildiga, see on tema jaoks loomulik. Vaataja köitmiseks peab režissöör rohkem vaeva nägema, uuenduslikkus on seejuures väga tervitatav omadus.

Nii pikka saate perioodi uurides oli just pildikeelt analüüsides raske esimeste hooegade videosalvestusi uurida ilma nende saatete visuaalsele küljele praeguseid nõudeid esitamata. Ennast on raske kümne aasta tagusesse aega tagasi panna, sest vahepeal on nii tehnika kui igapäevaolu-olu tohutult muutunud, mis, olles nende keskel üles kasvanud, mõjutab hinnanguid.

Saatesarja pildikeelt uurides on oluline ka meeles pidada, et saade on eetris olnud aja jooksul erinevaid funktsioone täitnud. Süvamuusika saade ja muusikateleajakiri rihivad erinevat publikut ning erinevaid emotsioone, ja see väljendub ka pildikeeles.

Pildikeele arengut on väga huvitav jälgida. Saatesarja alguses täidab pilt talle püstitatud funktsiooni, on kooskõlas teksti ja heliga. Alates 2004. aastast, mil „Muusikaelu“ režissööriks saab Erle Veber, hakkab visuaalne külg aga hoopis olulisemat rolli mängima. Pilt täiendab kuuldot, loob uusi seoseid, on osavalt ja huvitavalt *feature* teemaga sobitatud. Nägemismeel on televisiooni relv teiste traditsiooniliste meediumite ees, seega on pilt, mis iseseisvat lugu jutustab saate tugevaks omaduseks. Kui ekraanil toimuv köidab pilku, on peaaegu kindel, et saatel on uus vaataja juures.

8.1 Uurimismeetodi analüüs

Kuna täpselt samadel alustel põhinevat saate süva-analüüsi ei ole tehtud, kujundasid ise vajaliku meetodi uurimise läbi viimiseks. Selleks pidin aga esmalt analüüsima uuritavat materjali ning mõtlema põhjalikult läbi, mis aspektid on minu uurimustöö jaoks olulised ning kuidas ma neid käsitlema pean. Analüüsi käigus arendasin edasi ka uurimise metoodikat, vastavalt sellele, mis tulemused olin juba saanud ning mida pidasin vajalikuks süvendatult edasi uurida. Paindlik uurimismeetod oli tõhus analüüsi läbi viimiseks, kuna sain töö protsessi ise juhtida ning erinevalt fikseeritud uurimismeetodist, pidin analüüsi käiku kogu aeg jälgima ning kaasa mõtlema ja vajadusel meetodit täiendama. Kuigi usun, et väljatöötatud meetod toimis hästi selles töös keskendatud muutuste analüüsimiseks, siis sama temaatika edasisel uurimisel saaks rakendada ka teisi meetodeid, näiteks diskursusanalüüs iga toimetaja isikliku stiili ja fookuse püstitamise uurimisel.

8.2 Edasist uurimist väärivad teemad

Saate sisulisel uurimisel oleks huvitav vaadelda teemade lokaalset asetust ja kuidas see toimetuste vahetusel muutunud on.

Eesti meedia on tajutavalt Tallinna – keskne, samuti ka analüüsi all olev muusikaelu sündmusi kajastav saade. Põhjustena võib loetleda näiteks Eesti Televisiooni, seega ka saate (põhi)toimetuse paiknemise Tallinnas, pealinna fenomeni ja Tallinna kui Eesti suurima ja tihedaima ürituste-kontserdite koha staatuse, lisaks finantsaspekti. Samas toimub väljaspool pealinna väga vilgas muusikaelu, mis vääriks samuti kajastust. Mida kaugemal Tallinnast, seda raskem näib (üleriigilise)meedia tähelepanu võitmine.

Pildikeelt oleks huvitav süvendatult edasi analüüsida, ning sellele lisaks ka režissöör roll uurida. Toimetaja suunab saate sisulist poolt, režissöör kujundab saate välimuse. Hea saate puhul omavad mõlemad rollid ühevõrdset kaalu ning täiendavad teineteist.

Huvitav oleks ka uurida, kuidas teised saated „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ mõjutanud on. Kuidas on ETV programm ja omatoodang saadet mõjutanud, aga kas ja kuidas ka kommertskanalid Eesti muusikaelu kajastavat saadet on mõjutanud. Kuidas erinevad eetris oleku ajad saate vaadatavust muutnud on. Kas saatekavas eelnevad ja järgnevad saated omavad ka rolli vaatajaskonna kujunemisel, ning millised on selle põhjused – tagamaad.

9. KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö „Muutused saatesarjas „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ aastatel 1998 - 2008“ uurib muusika kajastamist Eesti Televisioonis ning enam kui kümne aastase ekraanil oldud perioodi vältel toimunud muutusi. Analüüs on esitatud läbi kolme aspekti: kõnepersonid saates, *feature*'de fookuse püstitus ning pildikeel. Kolme alateema uurimine kinnitab saate muutumist klassikalist muusikat kajastavast nišisaatest muusikaelu mitmekülgsest rõhutavaks teleajakirjatüüpi saateks.

Töö eesmärk on kaardistada muutused ning neile põhjendus leida. Uurimuse esimeses etapis analüüsisin üheteistkümne saate transkriptsioone ning videosalvestusi. Teises etapis viisin läbi süvaintervjuud saate toimetajatega.

Saade on alates 1998. aastast kuni käesoleva hooajani läbi teinud neli suuremat muutust. Nende peamiseks põhjusteks on soov saatesse värskust tuua ja läbi uuenduste ka vaatajaskonda suurendada.

„Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ on persoonikeskne saade. Toimetajatest sõltuvad saadete teemadering, käsitusviis ja saates figureerivad kõneisikud, seega on kõik vahetused toimetuses muutnud ka saate olemust.

Üheteistkümne hooaja jooksul on kajastatavad teemad muutunud. Esimestel hooaegadel domineeris saates klassikaline muusika, nüüdseks on sellele lisandunud pärimusmuusika, rokk-, pop- ja alternatiivne muusika. Teemadespektri laienemine on omakorda toonud saatesse uusi kõneisikuid.

Sellest hoolimata korduvad regulaarset kajastust leidvate muusikaürituste puhul sageli samad intervjuueeritavad aastast aastasse. Kuna need isikud on peamiselt just muusikürituste korraldusliku poolega seotud, on põhjus ühest küljest nende pädevus

antud teemadel rääkida, teisalt ka „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ taotluslikult valitud reklaamiv – informeeriv olemus.

1998 – 2001. aastatel eetris olnud „Muusikaelu“ keskendus peamiselt klassikalise muusika kajastamisele. Fookus oli suunatud muusikaürituste korralduslikule ja välisele poolele, ka kõnepersonid kandsid tutvustavat rolli. Algushooegade saadetes oli vähe kriitikat ja hinnanguid, keskenduti vaataja teavitamisele toimuvatest sündmustest.

2001 – 2004. aastate Igor Garšneki juhitud saate teemade skaala on avaram, „Muusika ja elu“ ei saa käsitleda pelgalt süvamuusika saadena, kuid klassikalisel muusikal on jätkuvalt väga oluline roll. Teemade käsitus muutub analüüsivamaks, intervjuud on peamiselt hinnangulist laadi. Saate eesmärk on jätkuvalt vaatajale muusikaelu sündmusi tutvustada, kuid käsituslaad on reklaamivalt argumenteerivaks muutunud.

2004 – 2008. oli saade eetris taas „Muusikaelu“ nimega. Ruth Alaküla juhitud saatega liitus 2006. aastal Ants Johanson, tuues saatesse kaasa pärismuusika kajastamise. Teemadelt jätkab saade Garšneki alustatud rada, käsitledes klassikalise muusika kõrval ka teisi stiile ja žanre. Režissööri vahetumine muudab tunduvalt saate visuaalset poolt. Varasematel hooaegadel pilt ja tekst küll ühtivad, kuid „Muusikaelu“ pildikeel ka toetab ning võimendab auditiivset külge, pilt muutub narratiivlikuks.

2008. sügishooajal eetrisse tulnud „MI“ on teinud läbi väga suure muutuse nii teemade valikus, kui kajastusviisis. „MI“ käsitleb muusikat läbi üldhuvi pakkuva vaatenurga. Klassikaline muusika on domineeriva rolli saates kaotanud ja teemade kaudu on ka kõnepersonide valik avardunud. Saate visuaalne pool jätkab „Muusikaelus“ alustatud joont, pildikeel on dünaamiline ja muutuv.

10. LÜHIKOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö uurib muutuseid ETV saatesarjas „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ aastatel 1998 – 2008. Töö analüüsib saates sõna saanud kõneisikuid, nende funktsiooni, saatelõikude fookuse püstitust, pildikeelt ning kuidas need kolm tahku üheteistkümne eetris oldud aja jooksul muutunud on.

Uurimus on kvalitatiivne, esmalt on uuritud saateid tekstipõhiselt, seejärel teostatud saadete videosalvestiste analüüs. Uurimuse teises etapis on läbi viidud süvaintervjuud saate toimetajatega.

Töö eesmärk on uurida muusika kajastamise viisi ning määratleda erinevate saatetoimetuste käsitluslaadid.

Töö tulemustes on kõneisikute kasutamine, fookuse püstitamine ja pildikeele analüüsi järeldused esitatud toimetuste kaupa. Erinevus esimese toimetuse saate ning praeguse „MI“ vahel on kõige kontrastsem. Kunagisest süvamuusika nišisaatest on kujunenud üheteistkümne aastaga üldhuvitav muusikateleajakiri.

SUMMARY

Changes in a telecasting series „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ in the years 1998 – 2009

The aim of the bachelor thesis „Changes in a telecasting series „Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ in the years 1998 – 2009“ is to chart and analyse what are the main changes this series has went through during the eleven seasons it been aired. This is a qualitative study. First I have analyzed the text of these series on the basis of its transcription and its video recordings. In the second phase of the study I made interviews with the five chief editors of this telecasting.

This thesis analyses the series through three main subjects: interviewees, focus and visual language.

- who are the interviewees and what is their role and function in this broadcasting
- where is the focus placed in the features of this telecasting series
- how is the visual language, how has it changed

The main aim is to analyse the changes, trying to find a reason why they have occurred and what larger media related issues they reflect.

„Muusikaelu“ / „Muusika ja elu“ / „MI“ is a cultural telecasting series about Estonian music life. The study proved that when “Muusikaelu” started in 1998 it focused on the events of classical music scene, where as now the series is almost a TV-magazine type of show, which represents different music genre including pop, rock, folk, classical, alternative and new music.

The series has had four big changes in the eleven broadcasting seasons, they are all marked with a new editor and a host.

KASUTATUD ALLIKAD

- Berg, B. L. (1989). *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. Boston: Allyn & Bacon
- ETV kodulehekülj: *MI otsib oma kohta vaikuse ja müra vahel*. URL (jaanuar 2009).
<http://etv.err.ee/index.php?0549010>
- Hillier, R.L. (1984). *Writing for Television and Radio*. Belmont, California: Wadsworth Publishing Company
- Lutter, A (2008) *Muutused saatesarjas „Muusikaelu“, „Muusika ja elu“ ning „MI“ aastatel 1998-2008*. Seminaritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanudse ja kommunikatsiooni instituut
- McQuail, D. (2000) *McQuaili massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Paide, O. (2006). *Produtsendi mõiste ja roll Eesti teletootmisturul*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
- Stephenson, Alan. R. & D.E Reese & M. E Beadle (2005) *Broadcast Announcing Worktext: Performing for Radio, Television, and Cable* Focal Press
- Tali, E-M. [2009]. *Teleametid: toimetaja*. URL (jaanuar 2009)
<http://etv.err.ee/index.php?0536988>
- Thorsen, M & H-G. Moller (1997) *Teleajakirjandus*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Unt, A. (2003). *Televisiooni žanriline arng ja selle avaldumine Eesti teleprogrammides*. Magistritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
- Vaitmaa, E. (2007). *Produtsendiamet avalik-õiguslikus Eesti Televisioonis. Võrdlus eraprodutsentidega*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

LISAD

LISA 1

Intervjuu Ruth Alakülaga

Mille alusel valitakse kõneisikud saatesse? Mille alusel see valik sünnib?

Ruth Alaküla: mina arvan nii et need lood sünnivad selle järgi, mis parasjagu on oluline. Ükskõik kui ajatuid lugusid me püüame, see tõukejõud tuleb ikkagi sellest, mis sündmus hetkel on päevakajaline, millel on eellood, järellood, mis kuidagi on erilised. Kõigepealt toimub siis ikkagi loo valik. Vahel on muidugi ka teistpidi, et isik tuleb enim, mõni isik lihtsalt on nii põnev. Aga üldjuhul ma arvan lugu enim. A siis tuleb valik, et mis inimesed selle looga kõige tihedamalt seotud on ja ennast kõige ilmekamalt väljendada suudavad.

Ühesõnaga – kõigepealt valime sündmused ja sellest johtuvalt inimesed, kes sellega kõige rohkem seotud on. Ja kõige selgemalt väljendavad selle sündmuse olemust. Ma arvan et see on igaljuhul oluline, sündmuse valik on esmane. Aga sündmuse valik on igaljuhul subjektiivne, sinna ei ole mitte midagi parata ja selle määrab ära kultuuritaust, huvid, ükskõik kui obektiivne sa püüad olla – enne varjust üle ei saa hüpata. Mingil määral olen ma ka püüdnud erinevaid teemasid sisse tuua, aga mingil määral on see ka minu valik, sest inimene ju tunneb ka huvi erinevate asjade vastu – käib Estonias kontserdil ja Viljandis folgil.

Sageli satuvad kõneisikuteks üritustega korraldusliku poolega seotud inimesed. Kas see ei muuda saadet reklaamimaiguliseks?

Ruth Alaküla: see on kaheotsaga asi. Esiteks ma arvan, et meie saade juba olemuslikult peagi olema reklaamimaiguline. Vähemalt minu arvates. Täheleb, mida me tahame müüa. Me tahame müüa ideed muusikast kui heast asjast, muusikast, mis parandab maailma. Ja sel juhul on kõik kanalid lubatud ja lahtised. Nii pea kui me suudame äratada ühes inimeses huvi, et ta vatab meie saadet ja vaatab „Muusikatundi“ ja läheb tõesti nendele muusiküritustele, siis juba oleme oma unistusele sammukese lähemale jõudnud. See on minu kindelusk.

Teisalt on muidugi korraldajad kõneisikuks number üks, sest nad teavad üritusest kõige rohkem. Muidugi tuhka pähe raputades, on nad ka kõige lihtsam variant. Muidugi oleks hästi tore iga kord leida hoopis inimese, kellele see üritus on mõeldud ja nende arvamust sellel saada. Ma loodan, et me oleme suutnud sellist tasakaalu saavutada, et korraldajad ei ole jäänud ainukesteks sõna saajateks.

Millise rolli te püüate kõneisikule anda oma lugudes? Tutvustaja? Kriitik?

Ma arvan, et tutvustaja peab alati olema ajakirjanik. Tema on teinud selle valiku ja tema peab seda suutma põhjendada – miks just sel hetkel sellest asjast rääkida. Kõneisikute roll alati oleks eelkõige anda oma hinnanguid. Selleks, et täna on Beethoveni üheksanda sümfoonia ettekanne ei ole vaja kedagi intervjuuerida.

Väga palju on näha et kõneisikud korduvad aastast aastasse, hooajast hooaega?

Korduvad küll, aga ma ei usugi, et see mingi eriline probleem on. Kui me vaatame poliitikasaateid, siis ka seal korduvad ühed samad näod praegu, muudkui Padar ja Ansip. Need on inimesed, kes teevad midagi, kes on tegijad.

Kas siis teisi inimesi ei olegi rääkimaks..?

Ei seda kindlasti mitte. Aga ma usun, et intervjuueeritavate ring on väga väga lai, et neid inimesi kes kord läbi käivad on ikka palju. Ma arvan, et see osa, mis kordub on igaljuhul väiksem, kui see osa, mis on iga kord uus. Tundub vähemalt endale. Uute tegijatega lisandub ka uusi rääkijaid. Aga ma arvan, et see ie ole ka nii hull – mingi osa küll kordub, aga ma usun, et sellised inimesed nagu Kaljuste ja Mustonen ja Eri Klas ja Neeme Järvi, et ilma nendeta ei ole meie muusikaelu ja sestap ka mitte saadet, et neil tulevad uued mõtted ja nende kohaolek on see, mis väärtustab meie saadet nii nagu ta väärtustab meie muusikaelu.

Kuidas on kõneisikute valik muutunud toimetuste vahetusel?

Ma ei oska nii palju kõneisikute kohapealt öelda, aga MI fookus on üldse hoopis teistsugune. Mi'd teevad teistugused inimesed. Ja see ei saagi teistmoodi olla, nii ta on. Timo osa on suhteliselt tagasihoidlik, tal on saatejuhi osa, aga tegelikult on saade ikka Johannese nägu, minu meelest, tal on toimetaja. Ja taaskord leiakinnitust see, et inimene teeb seda ikka oma näo ja oma muusikaliste huvide baasil, mis ei saagi teistmoodi olla. Nii ta ongi, nii seda peabki tegema. Kui minu ja Garšneki taust oli ikkagi sarnane – me olime ikka sama kooli lõpetanud, küll erinevad erialad. Siis Johannes on hoopis teistsuguse taustaga. Johannes, nagu me teame on semiootik ja tema suhtumine muusikasse on hoopis teistsugune. Mina pean ütlema, et need bändid – just nimel need bändid, kes vähem räägivad ja rohkem esinevad. Siis pooltest nendest polnud mina midagi kuulnud ja ei tundnud üldse neid inimesi. Ja see on väga huvitav. See on tõesti nii, et inimesed kannavad oma maailma väga endaga kaasa ja see inimese muusikaline maitse determineerib väga tugevasti inimese olemust. Ma olen mõelnud selle peale, et näiteks inimesed, need kes kuulavad Elmari raadiot või inimesed, kes kuulavad mingit eriti rasket rokki kuulavad, suudavad teineteisega suhelda sama vähe kui marslased ja Maa inimesed. Sellepärast, et neil lihtsalt ei ole ühist keelt. See ei pruugi olla sellepärast, et nad kuulavad erinevat muusikat, aga see, et nad kuulavad erinevat muusikat tingib ... need käivad koos kuidagi. No tavaelus ka, neil ei pruugi olla ühtegi ühist pidepunkti. Ühesõnaga, et muusika kuidagi peegeldavad väga täpselt inimest, inimese olemust, inimese maailma. Ja sama on ka meie saates näha – minu jaoks on see, millega Johannes teeb väga paljuski täiesti uus ja huvitav, millega ma pole elu seeski kokku puutunud.

Kui minna nüüd natuke sügavamale sellesse teemasse – kuidas need uued inimesed saatesse jõuavad? ... Üheteistkümneme aasta jooksul on olnud neli suuremat muutust saate koosluses. Kuidas see on, kas ennem tuleb nõudlus, et saade muutuks, või ennem tulevad inimesed, mille tulemusena saade muutub? ... kui ma nüüd arusaadavalt sellest küsimuse esitasin...

Mhm. Arvatavasti. Vastus on nii ja naa.

Mhm, näiteks kui käesoleval hooajal muusikaelu muutus „MI“ks...kuidas see...

Kuidas see juhtus? Sellele on minul küll väga raske vastata ausalt öedes. Sellepärast, et ... kindlasti ei olnud see nii, et mina oleks läinud ütlenud Mariina Mälgule, etma ei

taha seda saadet enam teha. see ei olnud minu algatus. See, et ta muutuma pidi, sellest oli juttu ka, ka meie tegijate seas oli mingeid mõtteid, aga see oli siis juhtkonna otsus.

Ahah nii et see tuleb ikka kõrgemalt

Ma usun, et kui juhtkond seda plaanis, siis nad kindlasti ei näinud seda ette, et meil hakkaksid esinema ansambel „Külalised“ ja kõik need teised bändid, kelle nime ma ei ole, et neid võiks rohkem olla. Nemad mõtlesid, et Johannes võiks toimetaja olla. Ja see, et meil hakkasid esinema ansambel „Külalised“ ja kõik need teised ansamblid, kelle nimed mul meelde ei tule – see on siis nagu järeldus sellele.

Kas Te oskate oma lugudes välja tuua, kuhu Te püüate fookuse asetada? Kas pigem asetada fookus muusikale, muusikule

Ma arvan, et üks ei välista teist. Aga muusikat kirjeldada ongi hästi, hästi raske. Et sinnamaani, kui meil on muusik või muusika looja, siis nende tutvustamine, nende motiivide avamine on kindlasti üks väga tähtis asi. Aga muidugi tihtipeale on niimoodi, et see sama muusika räägib hästi palju iseenda eest, muusika on nagu üks kõneisik tegelikult. Et jah, ma arvan, et inimene nende taga on ka väga tähtis.

Kas Teil on mingeid lemmik küsimusi, mida Teil meeldib küsida?

Kindlasti on. Aga pigemini on see paha. Aga, mis puutub küsimustesse, siis ma olen kuidagi oma kogemuse pealt leidnud, et tihtipeale sellised lihtsad ja natukene liiga lihtsad küsimused võivad olla väga head. Mul on kunagisest ajast selline mälestus, kui lastele koolis kandle mängu õpetati ja Vaike Sarv oli seal. Tohtu pikk üritus oli see, ja kõik olid väga sinisilmsed ja kõikidele väga meeldis see ja siis olin mina seal ja ma mõtlesin: „Mis ma küsin, mis ma küsin!“ ja siis ma küsisin lihtsalt, et miks te üldse teete seda. Ja siis ta nii õudselt vihastas selle peale, tal tõusid juuksed püsti ja silmad löid särama ja siis kui ta kätega vehkis ja rääkis, kui tähtis on muusika ja kuidas see aitab lastele muusika juurde jõuda ja kuidas see kannel on nii lihtne ja tore, siis ma mõtlesin, et see on elu parim intervjuu. Nii palju siis küsimustest. Tegelikult ma arvan, et küsimused ei le üldse nii tähtsad. Küsida võib ükskõik mida või lihtsalt vait olla, kui silmavaade on nii mõjus...

Kas Te oskate püüda iseloomustada, kuidas erinevad ajakirjanikud teemasid lahendada püüavad. Kindlasti on erinevused. Kas oskate iseloomustada?

Ei oska.

Ma arvan, et neil on kõikidel omad tugevused. No ma arvan, et Johannes on kindlasti ajakirjanikuna hästi tugev ja tema suur pluss on kindlasti see, et ta on inimene väljaspoolt. Ta küsib asju, mida mina ei küsiks, sest need on minu jaoks nii enesestmõistetavad, et ühesõnaga see on võibolla puss. Tal on väga palju plusse. Esiteks see, et tal ... (telefonihelin)...

Ühesõnaga jah, et Johannesel on erinevad tugevused, Antsu tugevus on muidugi tema see rahvamuusika tundmine suurepärane ja siis tegelikult on tal on ka mingisugune võime erilisi kurnki leiutada ja hästi lahe kujundlik mõtlemine on tal veel ka minu meelest. Minu tugevused on ma arvan ikkagi see haridus ja hästi suur kogemus. Olen sel ala töötades palju... Ma usun, et ma tunnen seda ala.

Millised on Teie arvates kõige suurema erinevused praeguse „MI“ ja Teie tehtud „Muusikaelu“ vahel?

Ma arvan, et teemade käsitus. Tegelikult. Või see teemade ring. Mitte teemade käsitluse viis vaid teemade ring, mida üldse võetakse käsitleda. Kui on saateid kuhu, klassikalisest muusikast tõrtsugi sisse ei satu, siis mina usun, et mina omal ajal küll ei oleks selle peale tulnud. Mis ongi täitsa loogiline, sest mina seda muud rida nii hästi ei tunne kui klassika poolt... ja selge.

Aga ma arvan see on muidugi mingis mõttes ka problemaatiline, sest ma kahtlustan, et meie vaatajad on ikkagi suhteliselt konservatiivsed ja vanemad inimesed, nagu ETV vaatajaskond üldse ja sellel saatel eriti. Kindlasti on see uus teemakäsitus ka toonud juurde uusi inimesi, päris kindlasti kohe. Aga neid potentsiaalselt ei ole nagu ETV vaatajate hulgas väga palju. Need inimesed – noh noored näiteks, üldse vaatavad vähe televiisorit ja siis vaatavad nad suhteliselt vähe ETV-d ja siis vaatavad nad veel suhteliselt vähe ETVd pool üksteist õhtul. Aga muidugi eks see ka muutub ajaga.

Kuidas ja kas saatereitingud mõjutavad saadet?

No otseselt mitte, kindlasti mitte. Ma olen käinud kunagi Ameerikas õppimas, praktikal Ameerika telejaamas. Ja seal võeti iga hommik algas sellest, et võeti see reitingute tabel ette, 10 minutilise täpsusega ja põhiline, mis seal toodeti olid uudistelood, sellised uudistemagasinid olid terve päev eetris. Ja seal analüüsitigi kümne minutilise täpsusega – näe, sinu lugu oli sel ajal eetris, sinu loo ajal vaatajareiting tõusis, aga sinu omal läksid inimesed teleri eest ära. Analüüsitigi, mis teema sul oli, kuidas sa seda käsitlesid. See on kindlasti hästi jabur, aga samas on see ka tohutult õige, mõnes mõttes. Niisugust aktiivset tagasisidet meil muidugi ei ole, võibolla ei peakski olema, aga mingil hetkel on see siiski ka hea. Kuskil keskel on tõde. meil konkreetselt nii ei ole nagu Ameerikas. Aga mingil hetkel, võibolla kui vaadatakse mingit aasta keskmist, siis tehakse sellest kusagil kõrgemal pool kindlasti mingeid järeldusi.

Kuidas Teie hinnangul saate pildikeel on aastatega muutunud?

See on tore teema. Ma mäletan ka veel seda kui... Vabandust (telefon)

Ma mäletan hästi neid kümne aasta taguseid saateid. Pildikeel on metsikult arenenud ja hästi positiivses suunas ja see on kõige võimsam areng olnud tegelikult. Muidugi jõudu ja vaeva läheb sinna palju enam. Tol ajal ma mäletan nad monteerisid need saated tõesti kümne tunniga need saated. Seal on väga selgelt, seal on intervjuu – muusika, intervjuu muusika, intervjuu-muusika. Kusjuures see ei olnud neil mitte laiskuse pärast, mõneti on neil võibolla õigus ka, et üks segab teineteist. See on täiesti raudne. On täiesti selge, et sel hetkel kui intervjuu läheb pildi taha, siis inimene kaotab 80% sellest, mis räägitakse. Ja kuna informatsioon läheb nagoonii läbi pildi, siis on see, et inimese vastuvõtuvõime on piiratud, siis see on see, mida ta näeb. Kusjuures, ega ta muusikat ka siis konkreetselt ei kuula, annaks kui palju need 10-20 sekundilised lõigust aimu annavad, natuke ikka annavad. Selles mõttes nad tegid põhimõtteliselt seda – et intervjuud peab olema kuulda ja muusik apeab kõlama, et seal on ka oma loogika täiesti olemas. Aga tänu sellele, et meil on nad niimoodi tihedalt läbi põimnud on see pildikeel niivõrd palju huvitavamaks läinud. Aga montaaži aega on ka juurde tulnud. Kaks pool korda saate pealt, võibolla rohkemgi veel, nii et ... vaeva on juurde tulnud. Aga ta on läinud nii palju dünaamilisemaks ja huvitavamaks. Ja ta on hästi ilus ja hästi esteetiline ja hästi hästi tore.

Kui võtta see sama teksti osa ja seda analüüsida, siis see inimese teadvus, see vastuvõtt toimub kuidagi väga salapärasel viisil, ilmselt mingi osa sellest tähelepanu 20%’ist siiski toimib ja midagi ta sellest nagu haarab. Ja siis, kui on, see jutt, inimese jutt ei ole ka 100% kohutavalt tähtis, selle jutu sees on ka mingid aktsendid, ja kui siis see katteplaan toimib niimoodi, et just selle koha peal, kus, ta jõuab selle tähtsa aktsendini, tuleb ta nägupidi taas välja, siis see lööb ta vastupidi: ahh! kuula! Ja siis see mõte jõuab palju paremini kohale kui siis, kui siis kui sa oleks kogu aeg nägupidi näha olnud. See on juba kõrgem pilootaž, aga mõnikord see õnnestub ja siis, kui see õnnestub, siis on see hästi hästi tore ja hästi heasaavutus. Ja mulle tundub, et seda on juhtunud küll.

**Siinkohal ma tahaksin kiidusõnad Teile öelda, mõned lood on tõesti väga head!
Kui suur roll on selles ajakirjanikul, kui suur operaatoril ja resižööril?**

Ajakirjaniku roll on määrava tähtsusega. tema ütleb kuhu minnaks ja mida tehakse ja lõõppude lõpuks ka kes räägib ja kuidas räägib, mis nurga all. Operaatori roll on ka tähtis, kui on halb operaator siis on ka väga heal resižööril väga raske. m
Erle – ta on hästi musikaalne, tal on väga hea pildi tajus ja rütmitungega ja ta panustab sinna hästi palju. Sest üks asi mis ma olen aastatega mõelnud – ükskõik kui palju sa vaeva ja higi, see paistab kohe välja. Niipea, kui sa teed rohkem tööd, nii pea paistab see kohe välja. See k’äib ka ajakirjaniku töö kohta – mida vähem sa ettevalmistanud olen, mida huvitavamaid inimesi välja otsitud, mid arohkem intervjuusid tehtud, mida hoolikamalt seda lõigatud, järjestatud ja kokku kõlama pandud, seda parem see tulemuson ja ühesõnaga, kogu see vormistamine on resižööri töö.

LISA 2

Intervjuu Johannes Trallaga

Kuidas Sina MI saatesse sattusid?

- olin aastakese Kultuuriuudiseid teinud ja kultuuritoimetusejuht Mariina Mälk tegi mulle ettepaneku, et tema sooviks näha muusikaelu saates muutuseid, mitte ainult tema, ka muusikanõukogu ja siis ta pakkus mulle selle võimaluse. Mul oli nägemus, miline see võiks olla – milline võiks muusika-, kultuurisaade olla ja nii ta selle võimaluse mulle andiski.

Kuhu see siis muutuda võiks?

- see on minu üldisem tõeskspidamine televisiooni muutusest ma arvan. See on väga tugevalt seotud selle suunaga, kuhu suunas televisioon areneb – natuke inimlikuma, dünaalimisema, avatuma, vahetuma suunas, protsessi juures olevaks.

Mida ma tahtsin teha rohkem, ma arvan– „Muusikaelu“ teemade ringi laiemaks muuta. Kuna Eesti televisiooni muusikaelu kajastav saade ei saa, ei tohiks keskenduda muusikale stiili- või žanripõhiselt, vaid peaks otsima kõrgemaid kvaliteete muusikas. Muusikaelu on ka see, mis toimub rokiklubides, alternatiivsetes... Kanuti gildis, Kultuurikatlas. Muusikaelu on tegelikult laiem Eestis kui see „Muusikaelus“ kajastus. Ja see viis kajastusel võiks lähtuda sellest, mis ennist mainisin – dünaamilisem, protsessi sees olev. Ja mitte välistel põhjustel, et see on moes ja tänapäevane vaid kõik selle sama nimel, et vaatajat tuua lähemale sellele teemale, et vaatajal tekitada huvi selle tema vastu, mis ongi ETV ülesanne – adekvaatselt kirjeldada eesti kultuuri ja kirjeldada seda niimoodi, et see kohale jõuaks. Sest televisioon ei ole midagi sellist, mida saaks inimestele peale sundida, inimene peab seda ikka ise tahtma jälgida ja selleks, et ta seda tahaks jälgida, et ta aru saaks, peab televisioon moodsa meedia formaadi mingile reeglitele vastma.

MI ei vasta mingile ühtsele tegemismustrile, formaadile. Ma ei teagi, kas see on me tugevus või nõrkus, aga me oleme seda teadlikult teinud. Leppisime kokku, et oleme oma formaadis, lähenemises selles suhtes võrdlemisi intuiitsed. Kõiki Eesti muusikaelu tahke ei saa allutada ühtsele uurimismeetodile, kajastusmeetodile, vaatlemismeetodile. Muusikaelu on nii mitmekesine. Arvo Pärtille ei saa samamoodi läheneda kui Jarek Kasarile. Ja nii me usaldame oma kvaliteetautorite rolli, milline teema vastab milisele lähenemisele.

Saade on dünaamiline, ja ta võikski pakkuda sellest lähtuvalt, mis moodi me seda teeme, värsked üllatusi ja ka äratundmist meie vaatajatele.

Kuhu sa üldistavalt öeldes oma lugudes fookuse paned?

Keeruline. Lähtub tegelikult igast loost kõige lähtpunkt, et televisioonis 7-8 minutilises loos ei saa sa lõik muusika tahke väljendada, see lihtsalt ei ole võimalik. Me teeme aegajalt ka persoonilugusid. Ja siis on mingid lood, näiteks, kui olid Eesti Ooperi esietendus „Armastuse valem“, kui fookus oli kui oluline on ooperi algupära Eesti kultuuris ja me viisime kaks Eesti ooperilauljat trammilaulma. Et teha selline eksperiment. See on ehk üks erinev näide kuidas võib fookuseid erinevalt seada.

Üks eesmärk, mille poole me kindlasti oleme püüelnud, on, et mitte lahustuda kuhugi keskpäraseks, väga mittemidagi ütlevaks. Üks õnnestunud lugu võiks ikkagi anda vastuseid mingitele konkreetsetele küsimustele, mingile kindlale suunale vastused anda. Nii me oleme üritanud teha. Täit ülevaadet on võimatu anda, kultuurisündmuseid on palju. Loomulikult peab fookus olema kusagil olulises kohas, aga loomulikult ei saa me kõrvale jätta, kes on näiteks ooperi puhul autorid, esitajad, samuti tahaks kriitikat esitada.

Mille järgi sa oma lugudesse kõneisikud valid?

Selle järgi, kellel on midagi konkreetse teema kohta midagi öelda ja ehk ka selle järgi, et samad ütlejas pidevalt korduma ei hakkaks, ka selle järgi, kes võibolla varem pole selle teema kohta konkreetset midagi öeldnud meedias, aga kellel võiks olla selle kohta midagi öelda. Igas loos võiks olla vähemalt üks valdkonna tõeline asjatundja, kes adekvaatset infot vaatajale suudab anda, oskaks rääkida, millega on konkreetset tegu ja kui see konkreetne lugu portreerib ühte nimest, siis võiks see inimene olla see isik ise .... aga võibolla ka hoopis mõni interpret, muusikateadlane. Eks see sõltub paljudest asjadest...

Aga üldjuhul sellist vox populit pigem ei vii läbi. Kõneisikul peaks olema ikka midagi natuke rohkem öelda. Samas näiteks Jazzkaarel, mis ongi massidele suunatud, võib ka kuulaja sõna võtta.

Suurem osa meie saatetiimist on kogenud professionaalid, ja minu rääkimine kõigi nimel on siin ehk isegi kohatu, neil on väga suur osakaal, sõnaõigus - nendel autoritel. Arvamusi on palju ja erinevate lugude nägusid on palju.

Läbi hooegade on kasutatud saates palju samu kõneisikud, kas MI püüab neid teadlikult vältida?

Iga uus tegja alustab puhtalt lehelt..i ka uued näod aasa, ma ju ei ole uurinud ja analüüsinud, et kes kui palju varem saates sõna saanud on. Seda ma olen küll püüdnud teha, ... et paratamatult on mingid tegijad, kes pidevalt midagi teevad, eks see on ka omamoodi kunst, et neist rääkimise viis ei korduks.

See on meie kultuuri väiksuse probleem, meil on mingid tegijad, kes mitte ei ela vana rasva pealt, vaid, kes tõesti ongi meie parimad tegijad. Ega me ei saa seda häbeneda. Siis me kindlasti võtame endale selle rõõmu vabaduse ja vastutuse neid kajastada.

Kas korradajate kajastamine muudab saate reklaamimaiguliseks?

Ega me päris otseste korraldajate, produtsentidega ju juttu ei tee. Nagu ka pressiesindajaid ei taha rääkima kutusda, kuigi nad võivad väga palju infot omada. Aga nad ei ole sisulise poolega seotud. Eelistus on kajastada neid, kes on asjaga sisuliselt seotud –olgu sees siis kunstiline juht, dirigent, esineja - kes ikka saab veel sisulisemalt täpsemalt rääkida

Kunstiline juht on otseselt seotud sisulise poolega. Andres Mustoneniga mitte rääkida tema kureeritud festivalil või Timo Steineriga mitte rääkida tema festivalil ... me võtaksime endale siis väga suure vabaduse ise järeldusi teha.

See võib olla ka üks lähenemisnurki - ainult publiku läbi esitleda, aga adekvaatsema mulje annab siiski, kui üks osapool oleks ka juht.

Kui oluline on muusikasaates pildikeel?

Väga.

Pildi eest vastutab Erle Veebre. Sinna ma väga palju ei sekku, kuna Erle on äärmiselt võrratu, ta on väga iseseisev, ta vastutab ja kujundab saatenägu. See, mida vaatajad lõpuks näevad, Erle panus on kindlasti saatesse vähemalt 50%, see kuhu kaasaegne tv peaks liikuma on kindlasti läbi pildi elamusi pakkuda, see sisu ja vormiline mitmekesisus on täpselt sama olulised. Ma arvan, et sellega võime väga rahul olla. Tv puhul ei saa mööda, et pilt on alati paljude jaoks sama või isegi natuke olulisem, kui sees tekst, mida sealt kuuleme. Kui pilt haarab, on lootust, et keeratakse ka voluumi juurde.

Kas sul on veel midagi omalt poolt lisada?

Ma arvan, et MI ... see tekst, mis ma kirjutasin hooaja alguses võtab MI hästi kokku. See on küll parajalt luuleline, aga nii me aimasime, et see hooaeg läheb.

Ma ei tea, kas see tohutult suur vabadus ja see formaadi loksumine, kas see on asi, mida me saame endale ka tulevikus lubada. Ehk peame endale ka natuke täpsema lähenemise fikseerimise. Ma arvan, et esimene hooaeg MI-d teha oli äärmiselt loominguline ja huvitav ja põnev. Aga muidugi oleks hea teada, mida vaatajad tegelikult arvavad ja neid lähenemisi on ju ikka seinast sein. See on kindlasti üks teema, mille peale ma mõtlen suve jooksul väga palju. Need otsingud ei ole mitte otsingud otsingute pärast, vaid, et leida mingeid ideaale ja selle läbi panna ka paika mingeid kindlaid struktuure. See on üks mõte.

Aga võibolla läheb kõik sama pööraselt ja loominguliselt edasi ja loodame, et vaatajad võtavad selle vastu sama suure õhinaga nagu me seda teinud oleme!

LISA 3

Intervjuu Ants Johansoniga

Kuidas kõneisikute valik tehakse, kes saates räägivad?

-kui toimetaja, saatejuht saab ise teema valida, siis sinna juurde on tal tavaliselt juba peas mingsuguse selle muusika liigi või žanri tegelased juba olemas, kellega ta tahab rääkida või kelle arvamust ta tahab kuulda. Ja ma arvan et see oleneb väga palju nii et keda sa tunned, et päris võõrast ... Eestimaal on muidugi nii väike, et enamusi tunnebki juba sellel alal, et sa vähemalt tead, kes millega tegeleb ja kes milleks on võimeline ja kes näiteks kaamera ees üldse tahab rääkida ja on võimeline midagi rääkima. Mõni on puhtalt kirjutav inimene, ei tahagi kaamera ees rääkida

Nii et see on ikkagi valik. Valid oma parema äranägemise järgi. Seda mulle küll keegi ette ei ütle. Küll aga on koguaeg kuklas see, et ta võiks olla arvamusiidrid, see on vähemalt traditsioon olnud, valida oma ala arvamusiidrid. Ja kui mitte valida arvamusiidrid vaid tundmatu tegelane, keda tunned ja ise usaldad, siis ma ütleks et see vajab isegi kolleegidele põhjendamist. Tuntud nägu on alati eelistatum olnud. Mina olen püüdnud seda ajuti isegi vältida. Et saaks uusi nägusid asjast rääkima, et ei oleks ainult samad näod. Aga alati ei ole see lihtsalt õnnestunud. Alati ei saa neid uusi nägusid kätte, või ei ole nad nõus rääkima. Loomulikult on see ka alati vaadatavuse eesmärgi ja oma tahte läbi viimise piiri peal. Igaljuhul tuntud näod tähendavad vaatajale rohkem ja ta usaldab, tahab seda saadet rohkem vaadata. Minu meelest endiselt kehtib see, et inimesed tahavad näha seda, mida nad ennegi näinud, mitte ainult uut informatsiooni, uusi nägusid.

Mis rolli sa oma külalistele saates tahad anda? kriitik? Tutvustaja?

Sõltub teemast, aga pigem ikkagi kriitiku rolli. Ja kui pärast seda lõiku toimetada saate jaoks, siis aga võib ilmneda, et see mis on hea kriitika, hea arvestus minu jaoks, ei pruugi olla seda kogu saatemeeskonna arvates olla huvitav vaataja jaoks.

Eks tuleb koguaeg ka arvestada, et saade on kollektiivne töö, see ei ole soolo-üritus

Kas korraldajate sage figureerimine muudab saate reklaami-maiguliseks?

Jah.

Kultuurisündmused ühelt poolt sellepärast, et toimub meeletu tegevus ja valik on meeletult suur ja teist pidi, et neid võimalusi endast teada anda on meeletult vähe. Ja korraldajad tahavad pigem, et ette räägitaks, kui et tagantjärel korralikku kriitikat. Et ühest küljest on see ajakirjanduse promotorne pool korraldajate soov. Publiku saamise vajadus on nii suur, et pigem otsitakse ajakirjandusest promotiooni, kui asjalikku kritikat

Kuidas on toimetuste muutusel muutunud kõneisikute valik?

Ma arvan, et need sündmused, millest me regulaarselt räägime, Jazzkaar või Täiuslik Vaikus või NYFD festival, neil kipuvad kõneisikud jääma samaks – need on reeglina kunstilised juhid või peakorraldajad. Nemad oskavad kõige paremini ja tahavad ise rääkida, mis on sel aastal teisiti. Ja kui teha sündmusest ette lugu, siis ei ole võimalik väga kedagi muud peale korraldajate rääkima võtta, sest publik ei ole seda veel näinud. Kuivõrd üritame, et see on üks väheseid muusikast rääkivaid saateid näitavas meedias, siis mitte ainult ei ole korraldajate soov olla promotud, vaid ka toimetajad, saatejuhid, kes

on muusikasõbralikud inimesed, tahavad kaasa aidata, et sündmus hästi läheks. Seega kui on pigem eelteatamine, eelanalüüs, siis saavadki olla peamised kõneisikud just kunstilised juhid, sest vaid nemad oskavad sellele oma hinnangu ette anda juba.

Aga ma arvan, et uute toimetajate kaasamine toob kindlasti ka uusi sündmusi. Minu kaasamine tõi kindlasti sisse rahvamuusika saatesse, siis tuli ka uusi arvamusi liidreid kaasa.

Kuhu sina oma lugudes fookuse püüad asetada ideaalis?

Üritaks teada saada, mis on muusika tähendus sellele interpeedile, mis on tema elus need etapid, mis on teda viinud selle muusikani, mida ta hetkel teeb. Lihtsalt füüsiliselt ei jõua nädalas korra eetris olevas saates käsitleda üldhuvitavaid teemasid. Meie muusikelus toimub nii palju.

Muusika tähendus on minu jaoks fookuses, kuidas see välja tuleb, see on iseasi. Ma arvan, et eluloo kirjeldused, need võiks jääda selliste portreerivate dokfilmide jaoks. Ruth just on tegelikult just selliste lühidokfilmide meister, ta suudab mõnikord „MI“sse ka 10minutilise väikse dokfilmi teha. Ruth on just selline inimene, kelle roll võiks ETV-s olla selliseid filme teha, kui oleks eelarve.

Kuidas erineb Muusikaelu praegusest Mist fookuse püstitamisel?

Ma arvan, et väga ei erine. Küllap on ta läinud veel ... meelelahutuslikumaks pole vist õige sõna ...aga natuke üldhuvitavamaks või üldinimlikemale teemadele. Milles on minu hinnangul nii head kui halba. Ühestküljest tahaks näha, et kui seltkonnajakirjandus saab käsitleda selliseid elulisi aspekte, siis meie saaks olla muusikakesksemad, me saaksime olla üks väheseid asjatundlikke muusika saateid., ükskõik kas siis pärimusmuusika või rokkmuusika või klassikalise muusika seisukohalt õi uue muusika või blusi.. et me saaksime olla asjatundjad.

Kuidas suured muutused saates aset leiavad?

Ma arvan, et see võib olla seniste tegijate mingi väsimus, vaatajate numbri küsimus muidugi ka – võiks ju olla rohkem vaatajaid.

Timo Steiner oli MI saatejuhiks hästi hea valik, ma arvan – väga kiire mõtlemisega ja hea ütlemisega.

LISA 4

Lühiintervjuu Mariina Mälkiga

Kuidas uued inimesed saatesse jõuavad?

See on ikka ühtiste läbirääkimiste tulemusel. [...]

Kui palju oli Garšnekil vabad käed ja kui palju te teda suunasite oma toimetaja perioodil?

No Garnšek on ikkagi spetsialist, tema tavaelu sisse käib see, et ta käib kontserditel ja ta kirjutab retsensioone, ja ta oli ju varasemas saates tegi rubriiki Kurikõrv. Mina esimesele aastal olin selles mõttes täitsa õpipoisi rollis. Mina kui valdkonna huviline mitte asjatunda jälgisin, mis muusikaelus tomub, käisin kontserditel, ja andsin soovitusi, aga lõpliku valiku tegid ikka Nõgisto ja Garšnek koos. Mina hoolistsin välste asjade eest – et võttegupp oleks õigelajal olemas jne

Kui suurel määral te praegu saatesse sekkute?

Ei sekkugi.

Aga hooaja alguses-lõpus, kas siis arutate ja annate juhiseid?

Jah, seda muidugi. Aga grupi enda energia ja jõud on nii suur, et tegelikult tuleb ainult õiged inimesed kokku viia ja väike tõuge anda ja ülejäänu tuleb juba iseenesest ja siis ei jäägi midagi muud kui asjade käiku õhinaga pealt vaadata.

LISA 5

SEMISTRUKTUREERITUD INTERVJUU KÜSIMUSTE KAVA

INTERVJUEERITAVATEST

- *Kuidas valite kõneisikud oma lugudesse?*
- *Millise rolli Te oma lugudes kõneisikule annate?*
(Tutvustav? Analüüsiv? Kritiseeriv?)
- *Sagelis saavad sõna korraldusliku poolega seotud inimesed – kas see ei muuda saadet reklaamimiaguliseks?*
- *Palju kasutatakse samu kõneisikuid. Millest see tuleb?*
- *Kas toimetuste muutusel on midagi muutunud ka kõneisikute valikus?*

FOOKUSE ASETUS

- *Kuigi täpne fookus püstitatakse iga loo puhul eraldi, kuhu te üldistades oma lugudes fookuse asetada soovite?*
- *Kuidas on fookuse seadmine kümne aasta jooksul muutunud?*
- *Kuidas erinevad saatetegijad erinevad fookuse püstitamisel? Kas oskate iseloomustada?*

PILDIKEEL

- *Kuidas on Teie hinnangul pildikeel aastatega muutunud?*
- *Millest on tingitud suur muutus pildi kasutamises?*

MUUTUSED TOIMETUSTES

- *Kuidas muutused aset leiavad – kes ütleb, kes ettepaneku teeb?*
- *Kas soov muutusteks tuleb alt või ülalt (juhtkonnast)?*

LISA 6

KÕNEISIKUD SAATED

SAADE	TEEMA	KÕNEISIKUD	SEOTUS?
Muusikaelu 20.02.1998	1. Lepo Sumera häälorium	Eino Tamberg Lepo Sumera Arvo Volmer	Konkursi esimees Võitnud helilooja juhatav dirigent
	2. Leedu Kammerorkester Estonias	Saulius Sondeckis	Leedu kammerk. dirigent
	3. külalisdirendid Estonia laval	Arvo Volmer Patrick Strub Ave Nahkur	ERSO dirigent Külalisdirend Pianist
Muusikaelu 22.10.1999	1. Tallinna Filharmoonia Kammerkoorigil uus kontor	Tõnu Kaljuste	Fila Kammerk. Dirigent
	2. „Idast tuleb valgus“ Pandit Ashok Pathak	Peeter Vähi Pandit Ashok	Festivali korraldaja Esineja
	3. Lauri Väinmaa klaverikontsert „Kolm värvi – valge punane, must“	Lauri Väinmaa	Pianist
	4. Johann Sebastian Bach 250	Andres Mustonen	Asjatundja
Muusikaelu 25.10.2000	1. Mozart	Andres Mustnen	Asjatundja
	2. MADE IN USA, American Eclectic, Rein Rannap	Rein Rannap	Pianist
	3. Eesti Muusikaakadeemia SÜGISFESTIVAL	Ülo Krigul	Festivali korraldaja
	4. Bach ja Beethoven	Tõnu Kaljuste	Dirigent
	5. Klaver 2000	Lauri Väinmaa	Pianist, korraldaja
Muusika ja elu 31.10 2002	1. KLAVER 2002	Lauri Väinmaa Matti Reinmaa Tanel Joamets Ivari Ilja Peter Donahoe	Pianist, korraldaja Pianist Pianist Pianist Pianist

	2. Valdmaa esitab Kuldar Sinki Kölni klaverifestivalil	Arbo Valdma	Pianist
	3. nelja klaveri orkester	Lauri Väinmaa	Korraldaja
	4. Muusikal „Miss Saigon“	Georg Malvius Erki Pehk Jaagup Kreem	Lavastaja Dirigent Laulja
	5. „Nimed marmortahvilil“	Elmo Nüganen Margo Kõlar	Lavastaja Dirigent
	6. „Fiesta de la guitarra“	Kuldar Kudu Ismo Eskelinen	Korraldaja Esineja
	7. Safari Rock – noored rokkarid	Gunnar Graps Kuulajad Riho Baumann	Žürii liige küllastajad (üks on Igor Garšneki poeg) Rokilegend
Muusika ja elu 30.10.2003 (NYYD festival)	1. Tüüri esiettekanne	Erkki-Sven Tüür	Helilooja
	2. Läti raadiokoori solistide ansambel ja nende dirigent	Kaspars Putnins Rene Eespere	Dirigent ettekantud teose helilooja
	3. Arditti String Quartet	Irvine Arditti Märt-Matis Lill Erkki-Sven Tüür	I viiul, ans. juht Helilooja Fest.kunstiline juht
	4. „Voces Musicales“	Patric de Clerk Risto Joost	belgia helilooja VM juht
	5. Soome kammerorkester Avanti	Steve Reich	Helilooja
	6. Gavin Bryars & Ensemble	Gavin Bryars Märt-Matis Lill	Ansambli juht Asjatundja
	7. küberstudio	Margo Kõlar	Helilooja

		Erkki-Sven Tüür	Fest.kunstiline juht
Muusikaelu 27.10.2005 (NYYD festival)	NYYD festival Küberstudio Mira Calic Fatima Miranda Michel van der AA	Madis Kolk Monika Mattissen Erkki-Sven Tüür Mira Calix Fatima Miranda Michel van der AA	Fest.kunstiline juht Küberstudio juht Asjatundja Esineja Esineja Helilooja – esineja
Muusikaelu 19.10.2006	1. Ameerika jazzikülalised Eestis 2. Fred Jüssi kontserdi mõtted- soovitused 3. Kuninganna Elisabeth II auks kontsert	Jaak Sooäär Joe Lovano Freddy Cole Fred Jüssi Paul Hillier Toivo Tulev	Eesti Jazziliit Esineja Esineja ? Dirigent Helilooja
Muusikaelu 18.10.2007	1. NYYD festival 2. RAM ja Tormise meestelaulud 3. Ultra-Jazz 4. Untsakad	Erkki Sven Tüür Tõnu Kaljuste Ants Soots Meelis Hainsoo Kaur Garšnek Marek Rätsep Jaanus Põlder	Juht? Dirigent RAM dirigent RAM liige Festivali juht Liige Liige
Muusikaelu 17.01.2008	1. Vene-Inglise lapsgeenius Alexander Prior 2. Mis on väärtkultuur? Tõnis Kahu 3. Kultuurikapitali auhinnad	Alexander Prior Jelena Bromley-Prior Marianna Kaat Peter Prior Tõnis Kahu Erkki-Sven Tüür	Lapsgeenius Ema Režissöör, kes poisist filmi teeb Isa Muusikakriitik Auhinna saajad

	2007	Helen Lokuta Jüri-Ruut Kangur Tinna Mattisen Mikk Üleoja	
MI 13.11. 2008	1. TARTU muusika-scene	Erich Kõlar Tänaval vox pop Kulvo Tamra Kadri Leivategija Roger Tallroth Ivar Põllu Toomas Kapten Endel Nõgene Mihkel Kütson	Dirigent Möödakäijad Vanemuise kontserdimaja direktor Elleri muusikakooli direktor välisesineja Gen-Klubi omanik dirigent dirigent Vanemuise peadirigent
	2. 4-To-Go „Bemmi kummid“	Martin Saar Andri Maimets Igor Gräzin Martin Saar teeb vox popi	Kollektiivi kunstiline juht meelelahutus-ajakirjanik poliitik möödakäijad
	3. Jalmar Vabarna (Zetod) ja Anne Sepamägi (setumemm)	Anne Sepamägi	Setumemm
MI 18.09.2008	Saatealgus: Riho Sibul	Riho Sibul	Esineja
	EV 90 muusikaline kingitus	Marko Lõhmus Margus Laidre Aarne Saluveer Pamela Cook	muusikanõunik suursaadik ETV TK dirigent Cantamuse koori

		Cantamuse lauljad	dirigent
		Maarja Aarma ja Lili Kirikal	kooriliikmed
		Meurig Bowen	ETV Tütarlastekoori lauljad
		Urmast Sisask	Cheltonhami muusikafestivali kinstiline juht
		Maggie Hamilton	helilooja
		Peter Hewitt	kriitik
			Londoni Kuningliku Muusikakooli direktor
	3. Studios timo Steiner Ruth Alakülaga vestlus	Ruth Alaküla	Muusika- ajakirjanik

LISA 7

KÕNEISIKUTE FUNKTSIOON SAATE

SAADE	KÕNEISIK	ROLL	FUNKTSIOON	EELTEADMISTELE VIITED
Muusikaelu 20.02.1998	Eino Tamberg	Korraldaja -ekspert	Seletab	
	Lepo Sumera	helilooja	Seletab, tutvustab, informeerib	Viited muusikavormide tundmisele – oratoorium.
	Arvo Volmer	dirigent	Hinnang (positiivne)	Eeldab teadlikkust Lepo Sumera varasemast loomingust
	Saulius Sondeckis	Dirigent	Tutvustav	- (leedu) heliloojad - muusikastiilid – praegune avangardimuusika
	Arvo Volmer	Dirigent	Viskab nalja Seletab	- institutsioonid (A.Volmeri enda ametipost, kunstnõukogu, Eesti Kontsert)
	Patrick Strub	Dirigent	Seletab (miks ta Eestis, kuidas koostöö orkestriga) Hinnang (positiivne ja negatiivne)	
	Ave Nahkur	Pianist	Hinnang (positiivne) Seletav (miks see teos)	-nimed (Rahhamininova)
Muusikaelu 22.10.1999	Tõnu Kaljuste	Dirigent	Tutvustav (mida Fila teeb, kus käib, kuidas sidemed tekivad) Ka hinnangu kohta küsimus, kerge positivne vastus läheb tutvustamiseks üle	Nimed – Margus? Pärt ja Tormis
	Peeter Vähi	peakorraldaja	Tutvustab esinejat, kontserte, muusikastiili Hinnang –selline muusika kaotab kontsertsaalis osa oma väärtuses	- india muusikariistad

	Pandit Ashok	Esineja	Tutvustab oma muusikat	
	Lauri Väinmaa	Korraldaja- esineja	Tutvustab kontserdi konseptsiooni, ülesehitust Hinnang – meeldivad läbiva ideega kontserdid	Mõisted – prelüüd Nimed – Mozart, Mendelsohn, Chopin, Schumann, Beethoven, Skreabin, Messain, Bach
	Andres Mustonen	Ekspert	Hinnang – Bachi olulisus, koht muusikaajaloos. Hinnang Bachi muusikale – ülimalt positiivne. Seostab usuga	
Muusikaelu 25.10.2000	Andres Mustonen	Ekspert	Seletab, mis Mozarti muusikas võlub, tema muusika tagamaid	
	Rein Rannap	Esineja - korraldaja	Tutvustab kontserdi konseptsiooni – mis esitamisele tuleb Hinnang – milline on ameerikalik muusika	Nimed – Gershwin, Chicorea, Philip Glass etc etc
	Ülo Krigul	Festivali korraldaja	Tutvustab festivali	
	Tõnu Kaljuste	Dirigent	Tutvustab kontserdi sarja, oma lähenemist muusikale, Bachi ja Beethoveni loomingut	

	Lauri Väinmaa	Fest.kunstiline juht	Tutvustab festivali, esinejaid	
Muusika ja elu 31.10 2002	Lauri Väinmaa	Festvali kunstiline juht	Tutvustab ühte esinejat, tema klaverimängimise stiili	
	Matti Reinmaa		Hinnang esinejale	
	Tanel Joamets		Hinnang esinejale	
	Ivari Ilja			
	Peter Donahoe	Esineja	Tutvustab ja seletab oma mängukava	
	Arbo Valdma	Esineja	Hinnang K. Singi loomingule	
	Lauri Väinmaa	Fest. kunstiline juht	Seletab, miks see projekt tehti	
	Georg Malvius	Muusikali lavastaja	Hinnang Eesti muusikalide tasemel – lauljad, potentsiaal	
	Erki Pehk			
	Jaagup Kreem	Esineja – laulja	Hinnang lavastusele	
	Elmo Nüganen	Filmi lavastaja	Hinnang muusikale Tutvustab muusikat ja koostööd	
	Margo Kõlar	Helilooja	Seletab koostööd lavastajaga	

	Kuldar Kudu	Fetsivali kunstiline juht	Tutvustab festivali	
	Ismo Eskelinen	Osaleja	Tutvustab oma gitarri õpetamise-mängimise tehnikat	
	Gunnar Graps	Žürii liige	Tutvustab festivali Hinnang noorte tasemele	
	Kuulajad		Hinnang – mis on hea muusika	
	Riho Baumann	Rokilegend	Hinnang noorte tasemel festivalil	
(NYVD festival) Muusika ja elu 30.10.2003	Erkki-Sven Tüür	Helilooja	Hinnang – miks tema selle teose esilus tema jaoks tähtis, mis talle muusikas on tähtis	Tüüri varasem looming – Magma
	Kaspars Putnins	Dirigent	Hinnang – Rene Eespere teosele	
	Rene Eespere	Helilooja	Tutvustab oma teost, annab soovitusi	Tema varasem looming – Gurmaanid
	Irvine Arditti	Kvarteti juhtfiguur	Tutvustab repertuaari	Nimed – Toshio Hosokawa Mõisted – kompleksne muusika
	Märt-Matis Lill	Ekspert-kriitik	Hinnang kvartetile (positiivne)	
	Erkki-Sven Tüür	Ekspert-kriitik	Hinnang kvartetile (positiivne)	
	Patric de Clerk	Ekspert – kriitik	Hinnang helilooja T.Kozlova teose kohta	
	Risto Joost	Dirigent	Tutvustab helilooja nõudlikkust proovis	Nimed – Steve Reich, Paul Hilliar Teos – „Proverb“
Steve Reich	Helilooja	Tutvustab enda elulugu muusikavaldkonnas tegutsedes, mõjutajad – inimesed, ajastu, muusika	Nimed – Stravinski, artok, Boulez, Stockhausen, John Cage, Bach , Stravinski, Charlie Parker, Kenny Clarke, David Bowie, Brian Eno, Pärt	

				Kohad – Birdland Teosed – tema „Desert Music“
	Gavin Bryars	Helilooja	Hinnang, et muusika ei arene ega peagi kuhugi suunas arenema	John Cage
	Märt-Matis Lill	Ekspert-kriitik	Hinnang G.Bryarsi kontserdile (negatiivne – liiga lihtsakoeline)	
	Margo Kõlar	Helilooja	Seletab teose tehnilise lahenduse poolt	
	Erkki-Sven Tüür	Korraldaja /kunstiline juht	Hinnang NYD festivalile ja lootus et samas suunas liigub festival ka edasipidi	
(NYD festival) Muusikaelu 27.10.2005	Madis Kolk	Peakorraldaja	Seletab korralduslikku poolt Hinnang eisnejatele Fatima Miranda ja M van der AA teosele, Hinnang multimediumite, tehnika kasutamisele muusikas	
	Monika Mattissen	Esineja	Seletab "Küberstudio" tekke põhjuseid, loomingu ja koostöösid	Nimed – Eesti elektrooniline muusika + videokunstnikud
	Erkki-Sven Tüür	Korraldaja – ekspert	Seletab muusika ja visuaalia seoseid Hinnang esinajatele – kes on hea, kes halb, miks	
	Mira Calix	Esineja	Tutvustab oma teost Seletab just sellise videopildi põhjuseid	
	Fatima Miranda	Esineja	Seletab oma muusikalist tausta, kuidas jõudis oma muusikani	

	Michel van der AA	Heli (ja visuaalia) looja	Tutvustab teost	
Muusikaelu 19.10.2006	Jaak Sooäär	Korraldaja-esineja	Hinnang esinejatele Tutvustab esinejaid	
	Joe Lovano	Esineja	Seletab muusikaga seotust (perekond), mis jazz tema jaoks tähendab	
	Freddy Cole	Esineja	Seletab, mis teda innustab – inspireerib	Nimed - Nat King Cole
	Fred Jüssi	?	Hinnang – mis talle meeldib, miks	
	Paul Hillier	Dirigent	Seletab Suurbritannia ordenid+ kuninganna Hinnang Tulevi teosele	
	Toivo Tulev	Helilooja	Tutvustab teost, seletab miks see tekst	
Muusikaelu 18.10.2007	Errki Sven Tüür	Korraldaja	Tutvustab Sciarrino muusikat, Seletab miks see NYJD festival	Nimed - Arvo Pärt
	Tõnu Kaljuste	Dirigent	Hinnang – Sciarrino muusikale, Pärdi muusikalisele arengule	Nimed – Ligety Mõisted – reekviem
	Ants Soots	Dirigent	Hinnang – Tormise muusika tänapäeval	
	Meelis Hainsoo	Esineja (kooriliige)	Hinnang – Tormise muusikale	
	Kaur Garšnek	Korraldaja	Tutvustab festivali ja esinejaid, eraldi “The Humansit”	Mõisted- jazzfushion
	Marek Rätsep	Esineja, liige	Seletab, miks nad sellist muusikat teevad	

	Jaanus Põlder		Hinnang – mis on rahvamuusika	
Muusikaelu 17.01.2008	Alexander Prior	Esineja	Seletab kuidas ja miks konsi õppima läks, mis teda mõjutanud, millist muusikat ta meeldib teha	Kohad – Carnigie Hall, Royal Albert Hall
	Jelena Bromley- Prior	Ema	Seletab kuidas ta poja andekuse avastati, mis poisile meeldib	
	Marianna Kaat	Filmitegija	Seletab, miks filmi tehakse Hinnang poisi andekusele, olukorrale, kas Alex. Priori on õnnelik	
	Peter Prior	Isa	Hinnang oma poja muusikukarjäärile, lapsepõlvele, pojale	
	Tõnis Kahu	Kriitik	Seletab mis tähendab mõiste väärtkultuur Hinnang olukorrast kulttuis, muusikas	
	Erkki-Sven Tüür	Auhinna saanu - helilooja	Hinnang aastale, Eesti esitustele	Teos – (ooper) Wallenberg
	Helen Lokuta	Auhinna saaja - ooperilaulja	Hinnang auhinna saamisele	
	Jüri-Ruut Kangur	Auhinna saaja - dirigent	Seletab, mis ja miks on noorteorkester	
	Tinna Mattisen	Auhinna saaja - muusikaleksiko n	Tutvustab mis on valmiv muusikaelksikon	

	Mikk Üleoja	Auhinna saaja	Hinnang, miks tema arvates oli vajaik Mart Saare looming salvestada	
MI 13.11. 2008	Erich Kõlar	dirigent	Hinnang – mis on muutunud tartu muusikaelus, Vanemuise kontserdimajas	
	Tänaval vox pop	möödakäijad	Hinnang ja tutvustus – kuhu tartus kontserdile minna	
	Kulvo Tamra	Vanemuise kontserdimaja direktor	Tutvustus – Vanemuise kontserdimaja ajalugu ja tänapäev	
	Kadri Leivategija	Heino Elleri nimelise muusikakooli direktor	Hinnang Tartu muusikaelu hetkeseisule	
	Roger Tallroth	Esineja	Hinnang Tartu Ülikooli aula akustikale	
	Ivar Põllu	GenKlubi omanik	Tutvustab Gen Klubi	
	Toomas Kapten	Dirigent	Hinnang kontserdimaja remondile	
	Endel Nõgene	Dirigent	Hinnang kontserdimaja remondile	
	Mihkel Kütson	Vanemuise peadirigent	Hinnang – milline on Eesti parim kontsrdimaja	
	Martin Saar	42GO kunst.juht	Hinnang 42GO muusikale, sõnumile	

	Andri Maimets	Meelelahutus ajakirjanik	Hinnang 42GO muusikale	YouTube
	Igor Gräzin	poliitik	Hinnang 42GO muusikale	
	Martin Saar teeb vox popi	möödakäija	Hinnang rullnoklusele	
	Anne Sepamägi	Setu memm	Hinnang elule ja setundusele ja laulule – folkloorile	
MI 18.09.2008	Marko Lõhmus	muusikanõunik	Seletab muusikalise kingi tagamaid	
	Margus Laidre	suursaadik	Seletab muusikalise kingi tagamaid	
	Aarne Saluveer Pamela Cook	Dirigent dirigent	Hinnang – koostöö vajalikkusest Hinnang teisele koorile Tutvustab koori süsteemi, kuidas lauljad arnevad Hinnang – miks kooridel nii erinev kõla	
	Cantamuse lauljad		Seletavad kuidas kooril selline kõla Tutvustavad õppe-protsessi	
	Maarja Aarma ja Lili Kirikal	Lauljad	Hinnang teisele koorile	

	Meurig Bowen	Festivali kunstiline juht	Hinnang ETV Tütarlaste koorile	
	Urmas Sisask	Helilooja	Hinnang oma teose raskusastmele, hinnag kooridele, hinnang lõpptulemusele	
	Maggie Hamilton	Kriitik	Hinnang ETV Tütarlastekoorile	
	Peter Hewitt	Muusikakooli direktor	Hinnang – hea kogemus	
	Ruth Alaküla	Muusika-ajakirjanik	Hinnang muusikaliste kingituste projektile tervikuna	Nimed – Toivo Tulev, Helena Tulve, Tõnu Kõrvits

Saade	Teemad	Loo ajend	Fookus
Muusikaelu 20.02.1998	1. Lepo Sumera hinoorium,	1. kontsert	1. miks korraldati EV 80 aastapäeva kontserdiks <u>SIHTTELLIMUS</u> ? Mis on hinoorium?
	2. Leedu Kammerorkester Estonias,	2. kontsert	2. Leedu kammerorkestri ja nende mängukava tutvustamine.
	3. külalidirigendid Estonia laval	3. kontsert	3. külalidirigentide tase
	4. kurikõrv Nahkuri konstert, haakub viimase teemaga		
Muusikaelu 22.10.1999	1. Tallinna Filharmoonia Kammerkoorigil uus kontor	1. uus kontor	1. Filharmoonia Kammerkoorigi ja Tõnu Kaljuste kontserttegevus väljaspool Eestit
	2. „Idast tuleb valgus“ Pandit Ashok Pathak	2. kontsert/festival	2. milline on idamaine raga-muusika
	3. Lauri Väinmaa klaverikontsert „Kolm värvi – valge punane, must“	3.kontsert	3. kontserdikava ja konseptsioon
	4. Johann Sebastian Bach 250	4. Bachi sünniaastapäev	4. Bachi koht/olulisus muusikaajaloos
	5. kurikõrv - Kriitika kavade pihta		
Muusikaelu	1. Mozart	→ sünnipäev	1. Mozart tänapäeval
	2. MADE IN USA, American Eclectic, Rein Rannap	→ kontsert	2. kontsertkava ülesehitus
	3. Eesti Muusikaakadeemia SÜGISFESTIVAL	→ festival	3. kes esinevad, miks festival
	4. Bach ja Beethoven	Kontsert	4. Tõnu Kaljuste heliloojatest ja koorist.
	5. Klaver 2000	Kontsert	5. kes esinevad

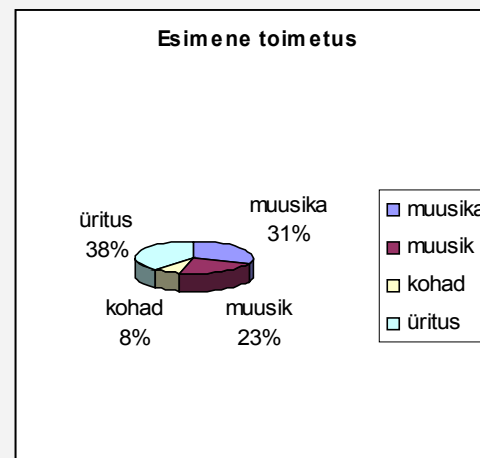
25.10.2000			
Muusika ja elu 31.10.2002	1. KLAVER 2002	→ festival → festival	1. paarist esinejast
	2. Valdmaa esitab Kuldar Sinki Kölni klaverifestivalil	Kontsert	2. esinejast, mõjutustest
	3. nelja klaveri orkester	→kontsert	3. vajalikkusest - kriitika
	4. Muusikal „Miss Saigon“	→ muusikal	4. lavastaja ja lauljad
	5. „Nimed marmortahvil“	→ filmi muusika	5. kuidas see muusika sündis
	6. „Fiesta de la guitarra“	→ festival	6. paarist isikust
	7. Safari Rock – noored rokkarid	→ rokkfestival	7. noortest bändidest a hinnangud neile
Muusika ja elu 30.10.2003	NYYD ANSAMBLE FETSIVALile pühendatud saade	NYYD FEST	
	1. Tüüri esiettekanne	1.Loo esiettekanne NYVD Festivalil	1. mis on tema jaoks muusikas oluline (komponeerimise)
	2. Läti raadiokoori solistide ansambel ja nende dirigent	2. Läti raadiokoori kontsert festivalil	2. Raadiokoori kavas olev Rene Eespere teos Verba amatoris
	3. Arditti String Quartet	3. kontsert	3. millist muusikat Arditti Eesti kontserdil mängis - KOMPLEKSNE muusikastiil
	4. „Voces Musicales“	4. kontsert	4. milline on helilooja Steve Reich oma loomingut käsitledes (kuulates proove)
	5. Soome kammerorkester Avanti	5. kontsert	5. Steve Reichi (Soome kammerorkestri ühe esitatud loo autori) kujunemislugu selliseks muusikuks, milline tema looming praegu on, mis teda seejuures mõjutanud on.
	6. Gavin Bryars & Ensemble	6. kontsert	6. lääne nüüdismuusika ja G.Bryarsi enda loominguga liikumissuunad
	7. küberstudio	7. kontsert	7. teose tehniline / tehnika kirjeldus
Muusik	NYYD festival	NYYD FESTIVAL	Multimeedia projektid festivalil → korralduslik/tehniline pool, probleemid

aelu 27.10.2005			tehnikaga Mis video juurde annab muusikale?
	Küberstudio		Mis on Küberstudio? –loomise lugu, millest nende muusiakkoosneb ja miks
	Fatima Miranda		Oma stiilini jõudmine
	Mira Calic Michel van der AA NB! Terves saates on kriitikute ja erialaekspertide hinnangud lisaks esineajate jutule, kommentaaridele.		Miks videopilt just selline, miks putukad? Mis on video eesmärk multimediasprojektides. Teose tutvustamine ning mida videoga üle püütakse anda
Muusikaelu 19.10.2006	1. Ameerika jazzikülalised Eestis	→ kontsert	1. mis Joe Lovanot muusikukarjääris mõjutanud on? Seosed muusika ja muusikutega (k.a perekonna seosed)
	2. Fred Jüssi kontserdi mõtted- soovitusel	2. heade soovitusel rubriik	Milline on FredJüssi muusika maitse ja miks
	3. Kuninganna Elisabeth II auks kontsert	rubriik → kontsert	3. kes on pala juhatanud dirigent? Toivo Tulevi lugu, loo sõnade algupära
Muusikaelu	1. NYJD festival	→ festival → kontsert	1. kontserdi palade iseloomustamine
	2. RAM ja Tormise meestelaulud	2. kontserttuur ja plaat	2. Tormise meeskoori loomine ja RAM
	3. Ultra-Jazz	→ festival	3. ühe konkreetse koosluse kokkusaamine ja liikmete muusikaline/ kultuuriga seonduv ajalugu

18.10.2007	4. Untsakad	→ sünnipäeva kontsert	Milline on „untsakute“ stiil ja rahvamuusika üleüldse
Muusikaelu 17.01.2008	1. Vene-Inglise lapsgeenius Alexander Prior	→ lapsgeeniuse dokfilm, kontsert?	1. milles tema geniaalsus seisneb? Kas ta on oma karjääri läbi millestki ilma jäänud? (lapsepõlvest)
	2. Mis on väärtkultuur? Tõnis Kahu	→ arutelu väärtkultuuri üle	2. mison väärtkultuur? Mis on ja kuidas suhtuda popkultuuri?
	3. Kultuurikapitali auhinnad 2007	→ auhinna gala	3. auhinna saanute hinnang möödunud aastale
MI 13.11. 2008	1. TARTU muusika-scene	→ tartu muusikaelu	1. mida erinevat tartu muusikaelu pakub
	2. 4-To-Go „Bemmi kummid“	→ plaadi väljaandmine	2. mis on 42GO fenomen. Kas rullnokkade tühi muusika või sel ka väärtuslikum sõnum?
	3. Jalmar Vabarna (Zetod) ja Anne Sepamägi (setu-memm)	→ ?	3. setu memme mõtted uuenduste üle, elu üle
MI 18.09.2008	1. Saatealgus: Riho Sibul	→ kontsert	1. ühiskonna hetkepoliitilised teemad
	2. EV 90 muusikaline kingitus	→ kontserttuur ja muusikalise kingituse	2. mida ETV Tütarlastekoor Inglismaal tegi
	3. Studios timo Steiner Ruth Alakülaga vestlus	üleandmine	3. muljed kingitustest

Saade	Teemad	1.Muusika 2.muusik 3.muusikaga seotud kohad 4.muusika üritus 5.muu	1.Muusikat tutvustav -19 2.muusikut tutvustav - 10 3.muusikaga seotud kohti tutv - 2 4.muusika üritust tutvustav - 5 5.muu
Muusikaelu 20.02.1998	1. Lepo Sumera historium ÜRITUS	4. muusikaüritust (protsessi tutvustav) <u>1. muusikat tutvustav (sisu)</u>	KOKKU <i>FEATURE</i> 'SID: 13 1.Muusika - 4 2.muusikut tutvustav - 3 3.muusikaga seotud kohad -1 4.muusika üritus - 5
	2. Leedu Kammerorkester Estonias ÜRITUS	<u>1. muusikat tutvustav (repertuaar</u>	
	3. külalisdirigendid Estonia laval ÜRITUS	<u>2. muusikuid (külalisdirigente) tutv.</u>	
	4. kurikõrv Nahkuri konstert, haakub viimase teemaga	hinnang kontserdile - sisu	
Muusikaelu 22.10.1999	1. Tallinna Filharmoonia Kammerkooril uus kontor	<u>3. muusikaga seotud kohti tutvustav</u>	
	2. „Idast tuleb valgus“ Pandit Ashok Pathak ÜRITUS	<u>1.muusikat tutvustav</u>	
	3. Lauri Väinmaa klaverikontsert „Kolm värvi - valge punane, must“ ÜRITUS	<u>4. muusikaüritust tutvustav - kontsertsarja konseptsiooni</u>	
	4. Johann Sebastian Bach 250	<u>2.muusikut tutvustav (loomigut, sõnumit)</u>	
	5. kurikõrv - Kriitika kavade pihta	hinnang (vormile - kavad)	
M	1. Mozart	<u>2. muusik</u>	

uusikaelu 25.10.2000	2. MADE IN USA, American Eclectic, Rein Rannap ÜRITUS	4. <u>muusikaüritus</u> – kontserdi konseptsioon	
	3. Eesti Muusikaakadeemia SÜGISFESTIVAL ÜRITUS	4. <u>muusikaüritus</u>	
	4. Bach ja Beethoven	1. <u>muusika</u>	
	5. Klaver 2000 ÜRITUS	4. <u>muusikaüritus</u> - esinejad	
Muusika ja elu 31.10 2002	1. KLAVER 2002	2. muusik	KOKKU <i>FEATURE'S</i> ID: 16 1.Muusika - 7 2.muusik - 6 3.muusikaga seotud kohad 4.muusika üritus- 3
	2. Valdmaa esitab Kuldar Sinki Kölni klaverifestivalil	2. muusik	
	3. nelja klaveri orkester	4. <u>muusikaüritus</u>	
	4. Muusikal „Miss Saigon“	4. <u>muusikaüritus</u> 2. <u>muusika</u> (lavastaja)	
	5. „Nimed marmortahvil“	1.muusika	
	6. „Fiesta de la guitarra“	5. muu – muusikaõpe (kitarr)	
	7. Safari Rock – noored rokkarid	2.muusikud- noored	
Muusika ja elu 30.10.2003	NYJD ANSAMBLE FETSIVALile pühendatud saade	4. muusika üritus	<p>Teine toimetus</p> <p>Legend: ■ muusika ■ muusik ■ kohad ■ üritus</p>
	1. Tüüri esiettekanne	1.muusika	
	2. Läti raadiokoori solistide ansambel ja nende dirigent	1.muusika (teos)	
	3. Arditti String Quartet	1. <u>muusika</u> (repertuaar) (kriitiku) hinnang muusikute tasemele	
	4. „Voces Musicales“	(kriitiku) hinnang muusiku tasemele 2. <u>muusik</u> (helilooja)	
	5. Soome kammerorkester Avanti	2. <u>muusik</u> (helilooja) – nb! Sama mis eelmises, läheb sujuvalt üle 1. <u>muusika</u> (nimed – mõjutajad) hinnang kontserdile, muusikutele	
	6. Gavin Bryars & Ensemble	1. muusika	

	7. küberstuudio	1.muusikat - (muusikategemise protsess) hinnang muusikale											
Muusikaelu 27.10.2005	NYVD festival	4.muusika üritust tutvustav - korralduslik pool	KOKKU FEATURE'SID: 8 1.Muusika - 4 2.muusik - 3 3.muusikaga seotud kohad - 0 4.muusika üritus - 1 <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> Kolmas toimetus <table border="1" style="margin: 0 auto; font-size: small;"> <thead> <tr> <th>Kategooria</th> <th>Protsent</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>muusika</td> <td>49%</td> </tr> <tr> <td>muusik</td> <td>38%</td> </tr> <tr> <td>üritus</td> <td>13%</td> </tr> <tr> <td>kohad</td> <td>0%</td> </tr> </tbody> </table> </div>	Kategooria	Protsent	muusika	49%	muusik	38%	üritus	13%	kohad	0%
	Kategooria	Protsent											
	muusika	49%											
	muusik	38%											
	üritus	13%											
kohad	0%												
Küberstuudio	1.muusikat tutvustav (muusika tegemise protsessi) hinnang muusikale												
Fatima Miranda	hinnang muusikule 2.muusikut tutvustav												
Mira Calic	1.muusikat tutvustav (teos) hinnang teosele												
Michel van der AA	1. muusikat tutvustav (teos) hinnang teosele												
	NB! Terves saates on kriitikute ja erialaekspertide hinnangud lisaks esineajate jutule, kommentaaridele.												
Muusikaelu 19.10.2006	1. Ameerika jazzikülalised Eestis	hinnang muusikule 2.muusikut tutvustav											
	2. Fred Jüssi kontserdi mõtted- soovitus	5. muusikamaitset tutvustav											
	3. Kuninganna Elisabeth II auks kontsert	2. muusikut (heliloojat) tutvustav 1. muusikat tutvustav (teos)											
Muusikae	1. NYVD festival	4. muusikaüritust tutvustav (muusikuid, muusikat)	KOKKU FEATURE'SID: 7 1.Muusika - 3 2.muusik -2										
	2. RAM ja Tormise meestelaulud	1. muusika											

lu 18.10.2007	3. Ultra-Jazz 4. Untsakad	2. muusikut tutvustav (bänd) 1. muusika (rahvamuusika)	3.muusikaga seotud kohad 4.muusika üritus -2										
Muusikaelu 17.01.2008	1. Vene-Inglise lapsgeenius Alexander Prior 2. Mis on väärtkultuur? Tõnis Kahu 3. Kultuurikapitali auhinnad 2007	2. muusik 1/5. muusika (arutelu, mis on väärtmuusika) 4. üritus	<p style="text-align: center;">Neljas tometus</p> <table border="1"> <caption>Neljas tometus</caption> <thead> <tr> <th>Teema</th> <th>Protsent</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>muusika</td> <td>42%</td> </tr> <tr> <td>muusik</td> <td>29%</td> </tr> <tr> <td>üritus</td> <td>29%</td> </tr> <tr> <td>kohad</td> <td>0%</td> </tr> </tbody> </table>	Teema	Protsent	muusika	42%	muusik	29%	üritus	29%	kohad	0%
Teema	Protsent												
muusika	42%												
muusik	29%												
üritus	29%												
kohad	0%												
MI 13.11. 2008	1.TARTU muusika-scene 2. 4-To-Go „Bemmi kummid“ 3. Jalmar Vabarna (Zetod) ja Anne Sepamägi (setu-memm)	3. muusikaga seotud kohad 1. muusika 2. muusik	KOKKU <i>FEATURE'SID</i> : 6 1.Muusika -2 2.muusik - 2 3.muusikaga seotud kohad - 1 4.muusika üritus - 1										
MI 18.09.2008	1. Saatealgus: Riho Sibul 2. EV 90 muusikaline kingitus 3. Studios timo Steiner Ruth Alakülaga vestlus	5. muu – muusika tegemise protsess? 2. muusikud 1. muusika 4. muusika üritus											

			<p style="text-align: center;">Viies toimetis</p> <p>A 3D pie chart titled "Viies toimetis" showing the distribution of five activities. The chart is divided into four segments: two blue segments labeled "muusika" (33% each), one red segment labeled "muusik" (33%), and one yellow segment labeled "kohad" (17%). A legend on the right lists the categories: muusika (blue), muusik (red), kohad (yellow), and üritus (light blue). The label "üritus" with "17%" is also present near the top of the chart, but no corresponding segment is visible.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Activity</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>muusika</td><td>33%</td></tr><tr><td>muusik</td><td>33%</td></tr><tr><td>kohad</td><td>17%</td></tr><tr><td>üritus</td><td>17%</td></tr></tbody></table>	Activity	Percentage	muusika	33%	muusik	33%	kohad	17%	üritus	17%
Activity	Percentage												
muusika	33%												
muusik	33%												
kohad	17%												
üritus	17%												

LISA 8

MÄRKMED PILDIKEELE ESMASEST ANALÜÜSIST TOIMETAMATA KUJUL

1. Kas heli ja pildikeel ühtivad?

2. Täiustavad teineteist?

3. Kas pilt räägib omaette lugu?

4. Kuidas muusika saatesse põimitud?

MI 13.11.2008

I

→ pildikeel väga hea, ei ole vaja sõnadega öelda, et uus dirigent vana välja vahetas

→ helikeel hea, alustuseks Elleri „Kodumaine viis“ jätkub ka inetervjuu ajal

→ võiks näidata kohti ka pildis kui neist räägitakse (Gen Klubi, Vanemuine ...)

→ klassikalised äratundmise kohad – vaade mäele „Vanemuise maja“, raekoja plats

→ jutustab küll lugu – dirignt alustab, näidatakse ja lastakse kuulata kontserti , siis plakstutus ja vaheaeg? .. aga siis uuesti uus kontsert samas kohas?

→ helikeel: „Mu süda ärka üles“ enne sisse kui pilt-annab vaatajale äratundmisaja
Ilusasti põimitud, terviklik. Pikk lugu, aga voolab hästi ühest teemast järgmisesse sisse

→ teatud kohtades võiks lugu otsast lõpuni jutustada – katkeb, jääb pooleli, segapudru

→ miinus : teemade hüplikkus

II

→huvitav

→ lugu jutustub visuaalselt auto sõidab sisse, kaardist välja, uude kohta sisse, asutvad autost välja intervjueerija ja külaline.

→ selle sees teine lugu, samuti alguse ja loogilise jätku

→ seal sees ka muusika põimitud hästi

Vaheklipid studios – kultuurikatlas on seletavat, hinnangulist laadi – toimetuse seletus, miks lugu saates on

MI, sisaski lugu

→ algus, proov, kontsert, üks koor, teine

→ sõnaline ja pildiline ning muusikaline keel lähevad kokku

→ narratiiv jutustub, midagi näideldud samas ei ole, sest see ongi õige narratiiv, klipid on ehk õigesti sisse mionteeritud

→ kohati väga huvitavaid hetki tabatud – ei ole vaja näidata koori esiplaanis laulmas koguaeg, eriti kui palju kõnekam on helilooja ärev ja natuke närviline pilk ja kehahoiak juba enne esmaettekannet, ainukeses proovis.

Muusikaelu 17.01.08

→ pildikeel ühtib – räägib võimukast emast . näitab suures plaanis ema asju korraldamas-paika õiendamas

→ loogiline narratiiv, aga põnevat, täiustavat lugu ei jutustu

II

Mis on väärtkultuur

→ hea valik: stuudio välja vahetaud stuudiopuldiga – tekib kohene seos muusikaga, inimene usaldab silma

→narratiivi ei jutustu

→ pilt ühtib sõnaga, täiustab, kuna inimene kuuleb „topelt“ – nii sõistet, žanri kui ka muusikat (garaaži-bändidest rääkides näitatakse Bed Wettersi MTV esinemist

III

→lugu algab, ehitub üles narratiivi algus, pilt on meeleolukas, seega ei ole vaja

→taustahelid on head

Muusikaelu 18.10.2007

→ kõnekad kaadrid, kui räägime nüüdismuusikast ja Itaalia helilooja Scrisicno kontserdi publiku seast tabatakse Arvo Pärdi – kui Eesti kuulatu pilk.

→veel kõnekam kui tema pilk leitakse ta enda teose ettekandmise ajal

→ ei ole aega kontsertülekandeks, kuid muusika on siiski kõige olulisemal kohal

→ nüansid head – erkki sven tüür õnnitlemas kaljustet pärast kontserti! Kirss tordil

II

Muusika enne teksti (Y) hea!

Tormis proovi jälgimas

→intervjuu näitamine igav natsa ehk

→tegevuse tabamine hea! Loomulik dialoog

III

→ stuudio intevrjuud ei ole mõtet lõpmatuseni näitama jääda! Katteplaanidega võib rohkem infot edais anda ja palju põnevamaks muuta! Huvitav!

→ ühtib ning täiustab! Teletupsudest juttu siis näitab seda lagust – inimene seostab tugevamalt, kinnistub, mitmekesistub!

→ stuudiointervjuu võib äga huvitavaks muuta

→muusikasaade pakub mänguvõimalust mängida, mitte ainult visuaalse kui ka auditiivse poolega

IV

→narratiiv algab: pillid seatakse üles, mehed võtavad laulu üles ning rahvas läheb tantsuplatsile tanstima – tekitab inimeses assotsatsioon.

→ muusika annab saatele hoogsust, hoiab tempot!

Muusikaelu 19.10.2006

I

→ pildikeel ühtib, kui ühtib siis juba täiustub.räägid otsakooli workshopist kui näitad, siis on juba kordi kõnekam

→ vaja on kreaivsust! Kui räägb et Feddy Cole on kuulsa Nat King Colei vend, siis on hea tuletada läbi video meelde missugune muusik oli Nat King Cole!

II

III

→muusika alustab, korduv, hea lüke
Mis on prooviprotsessi visuaalselt huvitavat? Ei legi eriti midagi kui aus olla...

Muusikaelu 27.10.2005

→ kui on huvitavat pildimaterjali siis saab visuaalselt huvitava saate, kui ei tuleb pea tööle panna
→ ühtib
→ väga hea miidugi saate videopildile kui teemaks on nyyd fetsivl mis audiovisuaalsele multimeediprojektidele pühendatud
→ vahel on pilt ja muusika nii huvitav et sellest piisabki, ei ole vaja sinna narratiivi tekitada, tuletada (kui pildil on sügavus, värv, likuvus ja muusika on intensiivne)
→ pilt võib olla minimaalne, aga peab olema huvitav. Pole vaja värvilisust, vaid värvi
→ ku oleme intevrjueertiatvat korra juba näidame ei maksa tervet aega tema näitamise peale enam raistaa, pildi saab kasulikumalt otstarbekamalt ära kasutada
→ valgusega saab mängida
→ pilt võib olla nii huvitav et kõne jääb tagaplaanile

Muusika ja elu 30.10.2003

→ pildis kuuleb, millest tekstis on juttu
→ narratiivi ei ilmne
→ jutkui arvamus et kui on muusika saade siis saab näidata ainult kontsertavestust Estoniast
→ muusika kombineerimine saatesse ilus
→ näitab õigeid ajsu ja muusika kõlab, aga seal ei ole lugu, seal ei ole põnevust ja see ongi see, mis vaatajat ei köida, köidab vaid asjatundjat.

Muusika ja elu 21.10.2002

→ Muusika saates on muusikakaadritel valge kaadri efekt koati –
→ näidatakse õiget asja küll
→ toetab, aga võiks rohkem võiks otse
→ huvitava pildilise materjali puhul on visuaalne huvitavam, kuid ta ei jutusta siiski narratiivi
Hieli ja pilt võiks kiiremini ühtida, rääkides muusikast võik kohe see taustal tulla- ja inimene looks seoseid. Kohati see on nii ja väga ilusad on need hetked

Muusikaelu 25.10.2000

→ huvitavad vahepalad
→ mozarti lõik huvitav
→ muusika kui vaheoovi või pala, katteplaaniid seega vaid proovisaalist ja kontsertlavalt

Muusikaelu 22.10.1999

→ intervüül ei ole katteplaaane, pit ei saagi teotda ega ühtiida seega
→ idamaade muusika loos peaks olema u siiski palju huvitavat visuaalset materjali
→ muusika on visuaalse asemel

Muusikaelu 20.02.1998

→ narratiivlikud, õiges ajalises järjestuses tegevused väheamlt – kõigepealt siseneb dirigent, siis algab kontsert.. ag akaugemale need narratiivid ei kulge

LISA 9

SAADETE TRANSKRIPTSIOONID

PEAL: Muusikaelu nr. 5. 1998

INDX: 1998-080268-0015 (1001E2636)

LIIK: muusika

TOOT: Eesti Televisioon

FONR: Beta 6483

PIKK: 18'40"

EETR: 20.02.1998

TEGI: Kaia Lattikas (toim-autor), Ülle Õun (rez), Margit Ossipova (ass), Andres Kull (op), Ivi Piho (kunstnik), Ago Preimann (heli)

MARK: V saade betal, saatel on tiitrid

KITSEND:

KOVT: Saade vaatleb kontserdielu eelneval nädalal -Lepo Sumera histsooriumi "Armastuse ja tulega" esiettekanne, külalisdidigent Patrick Strub ERSO ees, Leedu Kammerorkester ja dirigent Saulius Sondeckis "Estonia" kontserdisaalis. Kurikõrvas Igor Gars'nek. Saatejuht Kaia Lattikas

-----
SISU: ees kell

01.21.00 saatepea

01.21.18 Kaia Lattikas "Estonia" kontserdisaali trepil -laiemalt konkurssidest

Tänapäeval on muutunud tähtsaks märksõnaks konkurss. Peale selle et palju ettevõtted konkursi alla lähevad, korraldatakse tihti võistlusi mitmesugustes ilu ja iluvaldkondades, kaasarnvatud muidugi ka kunst. Harvemini korraldatakse sihttellimus konkursse, mis võitjale ühelt polt annavad kindla teadmise et nende töö saab makstud ja ka väljundi, teisalt seavad aga kindlad ranged raamid

01.21.44 Lepo Sumera Histsooriumi "Armastuse ja tulega" proov "Estonia" kontserdisaalis, ERSO, dirigent Arvo Volmer

01.21.48 Kaia Lattikas -Eesti Vabariigi 80-ndale aastapäevale pühendatud muusikateoste sihttellimuskonkursist, nimetab tellijaid ja z'üriid

Vabariigi 80nenda aastapäeva kontserdile sobiva teose leidmiseks toimus sihttellimiskonkurs kolmele heliloojale. Need olid Mari Vihmand, Urmas Sisask ja Lepo Sumera. Sobivaid kandidaate pakkusid omalt poolt välja REOS, Kultuuriministeerium, Heliloojate Liit ja Eesti Kontsert. Žüriisse kuulusid Ester Mägi, Eeter Vähi, Orva Vormel, Reet Emmel, Ale Tarkus Lill ja esimees oli Eino Tbmaerg

01.21.51 Lepo Sumera noodiga

01.22.13 teos kõlab puhtalt

01.22.16 Eino Tbmaerg ja Kaia Lattikas -miks korraldati sihttellimus?

Lattikas: Miks korraldati sihttellimus konkursi ja mitte avalik konkursi?

01.22.20 Eino Tbmærg -pole vaja avalikku konkurssi, põhjustest

Tbmærg: no ei ole ehk põhjust avalikku konkursi korraldada, siis laekuks ehk liiga palju teoseid, kui need natuke ühe ilmelised, ühe suunitlusega on, siis pole neid nii palju tarvis. Aga sihttellimus oli veel ka sellepärast, et olla kindel, et kirjutavad need, kes selleks tõesti on võimelised ja välja valiti tõesti tore seltskond.

01.22.43 Orva Vormel, 00.22.46 -Lepo Sumera, Kaia Lattikas -konkursi võitja Lepo Sumera

Konkursi võitis Lepo Sumera uistoorihm „Armastuse ja tulega“ lugejale, koorile ja orkestrile

01.22.50 Lepo Sumera -hirdoosiumi tähendusest, termini saamisloost

Lattikas: kui ma uurisin selle konkursi kohta, mis teosed siin võistlesid siis üks oli sümfooniline teos vokaaliga, teine oli sümfooniline teos ilma vokaalita ja siis uistoorihm. See ei ole päris tavaline žanri määratlus, mida see endast õieti kujutab?

Sumera: no niisugust žanrimääratlust nagu uistoorihm tegelikult ei olegi olemas. Ainult et hakates nüüd kirjutama Äti Senriku tekstide teost, siis mõtlesin ma tükk aega, et mis selle nimi peaks tulema, kuna siin tegelikult ei ole lauljat, mis tegelikult oratooriumis peaks olema. Konsulteerisin mitmete inimestega muuhulgas ka Velo Saloga, kes õpetab Tartu ülikoolis minu teada muuhulgas ka ladina keel. Siis tema panigi ette luua uus termin – uistoorihm. Teos mis räägib oratoiraalses vormis mingist ajalolisest nähtusest. Antud juhul siis eest jaloost 800 aastat tagasi.

01.23.42 proov katkub

01.23.59 Lepo Sumera -oli soov kirjutada teos Liivimaa Aroonia ainetel, põhjus, miks praegu

Soov kirjutada Liivimaa kroonikale teost on mul olnud sellest ajast peale kui ilm.. mägiste tõlge muutus kättesaadavaks, see on umbes 25 aastat tagasi. Aga siis ei olnud nagu põhjust teha ja minu meelet praegu on täitsa tore põhjus vabariigi aasta näol. Mis tegelikult ju langeb auliselt päris kenasti kokku 80 – ja 800 aastat. See on minu teada ka ainuke täiesti autentne allikas, mis kirjeldab eestimaa sündmusi 800 satta tagasi. Miks mitte selle poole pöörduda.....

01.24.31 Arvo Volmer, Kalju Terasmaa, Epp Karin, Lepo Sumera dirigendipuldi juures

01.24.39 Arvo Volmer -hea muusika, päevakohasus lisab kaalukust

Volmer: meie jaoks kõige olulisem oli see, et ta esiteks on hea muusika. Ma ei ütle et teised lood oleks kvaliteediliselt teistsugused olnud, aga ta on, Lepo muusika on väga hea muusika. Mulle väga meeldib ja ma arvan et ka ... jätab väga hea mulje. Ja ehk nüüd veel kaalukamaks on päevakohasus – Lepo on ju alati silma paistnud, et ta mõte liigub äärmiselt kiiresti ja äärmiselt tabavalt. Nagu seekordki iseloomustab teda äärmiselt õnnestunud teksti valik ja see idee. Päevakajalisus, samal ajal mitte otse sõrmega osutamine.

01.25.24 Lepo Sumera kaadris, Kaia Lattikas -kuna n.ö. laiemale publikule ettekanne?

Lattikas: täna on selle teose esimene proov ja esiettekanne on 24ndal (veebruari), kui seda pääsevad kuulama väga vähesed inimesed. Aga millal siis niisugune üldisem ettekanne tuleb?

[01.25.35 Lepo Sumera -tahaks esitust veel, kahjuks sel korral teatrisaalis](#)

Sumera: no ma tahaks küll et seda kantaks ka normaalsel kontserdil ette. Aga minu teada tuleb sellest tele-ülekanne kuigi kahjuks on ta teatrisaalis. Ma ütlen kahjuks selle pärast, et teatrisaal ei ole mingi halb saal, vaid lihtsalt akustiliselt ei saa seda muidugi võrrelda kontsertsaaliga. Aga ma loodan, et Eesti Kontsert korraldab kontserdi kus ka kontserdi publikul on võimalik sed teost kuulata.

[.25.54 vahetiiter](#)

[01.25.58 Kaia Lattikas kontserdisaali laval, sissejuhatus Leedu Kammerorkestri esinemisele seda](#)

Lattikas: sel hooajal tähistab oma 5ndat hooaega eesti kammerorkester. Ligi seitse korda kauem on tegutseud Leedu Kammersorkester mis sel nädalal siin tallinnas tähistas leedu vabariigi 80.aastapäeva koos oma dirigendi Saulius Sondentsiga

[01.26.14 Leedu Kammerorkester laval, Saulius Sondeckis lavale](#)

[01.26.17 Kaia Lattikas -Saulius Sondeckise tegevusest ja Leedu Kammerorkestri sünnist](#)

Lattikas: Saulius Sondeckis alustas oma dirigenditööd ... kunstgümnaasiumi ees 1955 aastal. Neist oma esimestest õpilastest ja kolleegidest õpetajatest moodustas 19960ndal aastal Leedu Kammerorkestri.

[01.26.35 A. Dvorak -Sümfoonia nr. 7, esitus. Esitab Leedu Kammerorkester, dirigent Saulius Sondeckis](#)

[01.27.02 Saulius Sondeckis + tõlge vene keelest -esinemistest koos Tõnu Kaljuste Kammerkooriga välismaal, eesti muusika esitustest, eriti märgib Arvo Pärti](#)

Sondeckis: ma ei saa öelda, et mul ei ole eestiga loomingulisi sidemeid. Koos Tõnu Kaljuste kooriga esinesime Prantsusmaal. Stockholmis esitasime Arvo Pärdi Te Deumi. Olen oma orkestriga esitanud Arvo Pärdi ja Jaan Räätsa muusikat. MA pole unustanud Eestit ega eesti muusikat. Oleme seda sageli mänginud. Näiteks Arvo Pärdi uue teose esitasime tema 60nenda sünnipäeva puhul. Hiljem salvestasime selle CD-le mis ilmus juba möödunud aastal. Võib öelda, et loomingulised sidemed Eestiga on säilinud ja loodan, et jätkuvad ka edaspidi.

[01.28.16 sümfoonia esitus jätkub](#)

[01.28.36 Saulius Sondeckis + tõlge -orkester inspireeris Leedu heliloojaid uusi teoseid looma, arvult 200. Nimetab, kellega orkestril eriti hea kontakt.](#)

Sondeckis: koos meie orkestriga sündis ka kammermuusika žanr Leedus. Kuni 1960nda aastani ei olnud leedu muusikas teoseid sellisele koosseisule. Kos meie orkestriga ilmusid ka uued teosed. Me oleme esitanud üle 200 uudisteose leedu heliloojate sulest. Neid oleks rakse üles lugeda, sest oleme mänginud peaaegu kõigi leedu heliloojate teoseid. Tihedad kontaktid on olnud Dvarionase, Bajorase, Kutaviciuse, Barakauskase jt. Praegune uus muusika on omandanud väga ebaharilikke vorme. Seda kõige uuemat

avangardmuusikat mängime vähe. Ma arvan et me ei ole selle jaoks kõige sobilikumad.

01.29.46 sümfoonia esitus jätkub

01.29.55 Kaia Lattikas (kaadri taga) -dirigent on käinud maailmas mitmeid kursusi andmas ja dirigeerimas

Lattikas: tunnustatud pedagoogi ja dirigendina on Saulius Sondeckis käinud õpetamas ja dirigeerimas mitmeid orkestreid üle terve maailma.

01.30.06 Saulius Sondeckis + tõlge -parim esineda koos oma orkestriga. Põhjus.

Sondeckis: Muidugi on kõige parem esineda omaenda orkestriga. Ehkki on väga häid kollektiive, suudab dirigent kõige paremini ennast väljendada orkestriga, millega ta pidvalt töötab. Sel viisil saadase paljust aru juba harjutamiseta, mõistetak juba poolelt sõnalt. Ma ei pea end külalisdirigendiks, vaid rohkem dirigent-õpetajaks. Sellepärast meeldib mulle kõige rohkem mängida oma orkestriga.

01.30.53 M. C'iurlionis "Viis prelüüdi ja variatsioonid leedu teemale"

01.31.19 vahetiiter

01.31.23 S. Rahmaninov -2. klaverikontsert, proov "Estonia" kontserdisaalis esitavad ERSO, Ave Nahkur, dirigent Patrick Strub

01.31.31 Kaia Lattikas -ERSO külalisdirigendist

Lattikas: iga hooaeg toob ERSO ette mitmeid külalisdirigente, nende seas on alati häid ja vähem häid isiksusi, kes hoolimata oma ande suurusest lõpuks siiski kontserdil üles astuvad.

01.31.44 Arvo Volmer kaadris, Kaia Lattikas -kui selgub, et külalisdirigent pole oskaja, mis saab?

Lattikas: kui dirigent on kohale tulnud ja proovis selgub, et tõepoolest ta ei olegi nii hea, kas siis ei ole enam midagi teha? kas siis ta lihtsalt ikka juhatabki kontserti?

01.31.56 Arvo Volmer -räägib anekdoodi

Volmer: selle kohta võiks ühe vana anekdoodi rääkida –üks sõber küsis omaatuttavalt viiuldajalt, kes mängis Viini Filharmoonikutes, mis teatavasti on üks maailma parimaid orkestreid: Kes teil seal see nädal juhatab? .. ja mida ta mängib? – Ma ei tea, mida tema mängib, aga meie mängime Beethovenit.

01.32.17 klaverikontserdi proov jätkub

Lattikas: sel neljapäeval Beethovenit ei mängitud, ja kuuldavasti oli külalisdirigent Patrick Strubb Saksamaalt omavaldkonnas igati oskaja inimene.

01.32.28 muusika puhtalt

01.32.39 Patrick Strub, Kaia Lattikas + tõlge inglise keelest -kuidas valite orkestreid?

Lattikas: kuidas valite orkestreid, mida dirigeerite?

01.32.44 tiiter -Patrick Strub + tõlge -olen õnnelik, kui mind valitakse

Strub: Ma ei ole praegu sellisel positsioonil, et ma ise saaksin valida orkestrit. Ma olen lihtsalt õnnelik, kui mind valitakse. Püüan praegu üles ehitada ma teist karjääri. Mängisin 20 aastat orkestris ja olen nüüd alustanud dirigendikarjääri.

[01.33.04 Arvo Volmer kaadris, Kaia Lattikas -kes otsustab välisdirigendi kutsumise üle?](#)
[01.33.09 Arvo Volmer -kogume infot, valdavalt otsustamine minu kanda](#)

Volmer: no otsustajaid on mitmeid. Meile laekub pidevalt pakkumisi, nii otseselt orkestrisse kui ka Eesti Kontserdisse. Ja siis me üritame natuke koguda informatsiooni. Põhiliselt muidugi armastame kasutada tuttavaid kelle kvaliteet ja tase on juba teada. Kõige olulisem osa otsustamisel jääb minu enda kanda, pean nõu ka kunstinõukogu ja Eesti Kontserdiga.

[01.33.46 proov jätkub](#)

[01.34.09 Patrick Strub + tõlge -esimene tund kohtumisel orkestriga oluline, orkestri ootustest](#)

Strub: enne esimest proovi uue orkestriga olen veidi närvis, kas suudetakse edastada oma sõnumist või mitte. Nii ongi esimene tund väike proovikivi - orkester kompab dirigenti, dirigent

kompab orkestrit, kuid siis läheb see üle. Tähtsaim on olla siiras, ole lihtsalt see, kes sa oled. Orkestris on 100 inimest. Kui tuled lavale, siis kümnele inimesele ei meeldi sa üldse, kümnele meeldid kohe ja ülejäänud on äraootaval seisukohal. Lihtsalt tuleb siiras olla ja teha tööd.

[01.34.54 S. Rahmaninov -Klaverikontsert nr. 2, proov. Solist Ave Nahkur. Kaia Lattikas - dirigent Tallinnas teist korda, solistist](#)

Lattikas: Patrick Strub on Eestis jubateist korda eelmisel korral dirigeeris ta ainult Tallinna Kammerorkestrit, nüüd kao ERSOt. Õhtu solist oli Ave Nahkur, kes mängis Rahhaminova teist klaverikontserti

[01.35.19 Kaia Lattikas – kas Rahhmanniva teist klaverikontserti, mida te sel nädalal mängite on teie repertuaaris lihtsamate või keerukamate teoste hulgas?](#)

[01.35.27 Ave Nahkur –kontserdist](#)

Nahkur: no ma arvan, et ta on ikka küllaltki keeruline teos, aga see on lihtsalt nii fantastiline muusika, et seda on lihtsalt rõõm mängida, eriti muidugi kui orkestriga mängida, nii et selle kohapealt on teda tore mängida, aga eks ta raske ole muidugi

[01.35.44 Kaia Lattikas -repertuaarivalikust..](#)

Lattikas: kuidas te valite repertuaari endale?

[01.35.47 Ave Nahkur -repertuaarivalik eesmärgiga ja meeldivuse järgi](#)

Nahkur: repertuaar tuleb muidugi valida ka selle järgi, kus tuleb mängida, mis kuhu sobib, aga muidugi ka missugune muusika lihtsalt meeldib. Nagu ka selle Rahhmaninovviga – see sai valitud puhalt selle alusel, et ma seda kontserti väga

armastan.

[01.36.05 Kaia Lattikas -tehnilised probleemid valiku puhul](#)

Lattikas: kas vahel ka mingid tehnilised momendid mängivad valiku juures rolli?

[01.36.11 Ave Nahkur -tehnika on vahend](#)

Nahkur: ei ausalt öeldes seda mitte, sest ma leian et tehnika on siiski ainult vahend mingisuguse teose valmistamisel või esitamisel, nii et rohkem ma pööran siiski kõige muule tähele panu kui ma valin.

[01.36.25 proov jätkub](#)

[01.36.36 Patrick Strub + tõlge -hindab pianisti, akustilistest probleemidest kontserdisaalis](#)

Strub: mu arvates on t väga hea ja musikaalne mängija. Meil on ainult väike probleem saali kumiseva akustikaga proovides mõned asjad rütmiliselt selgemaks tegema. See on natuke raske nii minule kui ka orkestrile, sest akustika on siin ebaharilikult lopsakas. Publikule on see hea, kuid muusikule on vaja kuulda kindlaid rütmijooniseid. Siin tajun ma väikest probleemi.- see ei ole tema viga, me pole lihtsalt leidnud veel vajalikku tasakaalu.

[01.37.09 tiiter -KURIKÕRV](#)

[01.37.12 Igor Gars'nek stuudios -S. Rahmaninovi II klaverikontserdi ettekandest, Ave Nahkurist, vaatleb kontserdi esitust osade kaupa, kriitilise pilguga dirigendist.](#)

Eile õhtul esines Estonia Kontserdi saalis noor pianist Ave Nahkur koos Ersoga, dirigeeris Patrick Strub Saksamaalt. Kõlas Rahmaninovi teine klaverikontsert, selle puhul võib öelda, et noore pianisti näol on meil tegemist interpreediga keda raskused paistavad tiivustavalt. Kui nüüd esitust kriitiliselt vaadata, siis tahaks küll visata esimese kivi, küll mitte solisti vaid dirigendi kapsaada. Tundus, et Strubi esitlus-kontseptsioon oli läbi tunnetamata ja pealispindne. Avaldus see kõigepealt kõige suuremas plaanis osast osasse korduvas nähtuses, nimelt põhjendamatud ettevalmistamata tempomuutused kiiremaks- aeglasemaks. Täheleb, seda esitluslikku vormiloogikat, kui sellist oli muidugi nii kuulajal rakse jälgida, kui ka kui anna end orkestrandi nahka siis ei maksa heidutada, et orkester muutuvad veidi näilisemaks. Nüüd osade kaupa vaadatuna- siis esimene osa kulges tõesti Rahmanoile omase sellise paatosega, ainult et nt alguses tundus küll, et solistid jääb oma kõlajõult orkestri sellise paatose varju, et ta ei kostu välja. Nüüd teine osa oli solistidele selles mõttes kõige tänuväärsem et andis solistile võimuseujundada kaks järjestikku kulminatsiooni ja ave nahkur tegi seda väga sidusalt, väga läbi tunnetuslikult. esitluslikult kolmas osa oli teada, no et see on solistile täielik proovikivi – kiired tempod, akordide faktuur paremas käes, võiks öelda et ave nahkur näitas siin küll tugevat väljendusjõudu kuid kõlajõust või ka füüsilisest jõust jäi siin puudu

[01.39.34 lõputiitrid](#)

[01.40.10 lõpp, hele väli](#)

Sisulehe koostas Eeva Potter

KL 29.12.2004

1999 Muusikaelu 43.saade, VHS kood 9181, saatekood 1001e3695

PEAL: Muusikaelu nr. 43

INDX: 1001E3695

LIIK: MUUSIKA

TOOT: ETV

FONR: Beta 9181

PIKK: 20'50"

EETER 22.10.1999

TEGI: Ülle Õun (rež), Margit Ossipova (ass), Andres Kull (op), Ago Preimann (heli),

Kaido Strööm (mont), Kaia Lattikas (stj ja toim)

MARK: II saade lindil, algus lindil 10.20.30, lõpp 10.40.00.20

KOVT: muusikauudiseid vahendab Kaia Lattikas

SISU:

10.20.30.00 Saatepea

10.20'45" Saatejuhi sissejuhatus: Heino Elleri nimeline mälestusklass

Lattikas: need, kel asja Eesti Ffilharmonia kammerorkestri kontorsse, ei pea enam minema Väravatorni väikesesse tuppa, vaid võivad oma sammud seada uude kontorissee Uuel tänaval. Kuna ühe koori elus kontorise asukoht ja suurus ei ole mitte määrava tähtsusega, siis küsisime tõnu kaljustelt hoopis, miks kammerkoori sel sügisel Eestimaal nii vähe näha on.

21'01" Intervjuu: Tõnu Kaljuste

Kaljuste: meil on palju turneesid – meid on kutsustud erinevatele festivalidele. Just tulime iisraelist, läheme austraaliasse, novembri teisel poolel on euroopa turnee kus põhirõhk on Viini modern festivalil

Lattikas: euroopa lavadel nähakse teid tõenäoliselt üsna sageli, kuidas nii eksootilised paigad kui Iisrael ja Austraalia on teie reisiplaanidesse mahtunud?

Kaljuste: Aabu .kurski festival Iisraelis kutsus meid see aasta, me oleme seal teist korda. Esimene kord kolm-neli aastat tagasi ja seekord siis kutsuti meid siis viie kontsrdiga ühele festivalile ja ka järgmiseks aastaks on meid sinna kutsutud. Aga Austraalias oleme ka teist korda. Esimene kord olime Sydney ooperi teatris ühe kontserdiga ja seekord on meil kolm kontserti.

Lattikas: kuidas sellised sidemed üldse tekkivad

Kaljuste: ikka ainult läbi musitseerimiste. Kui inimestele meeldib koos musitseerida ja tahavad seda veel teha.

Lattikas: teil on väga erinevaid esinemisi kooriga. Milline neist sinu enda jaoks kõige meeldivam, kõige olulisem on?

Kaljuste: no raske on midagi eristada, aga ma arvan siin põnevad partituurid olnud sellel samal Eesti Muusika festivalil, mis me tegema mulle väga meeldis Marguse teosega tööd teha ja siis Raimo Kangro kantaadi ettekanne. Mul on endal väga erinevaid ülesastumisi ja esiettekandeid sel poolaastal või selle aasta lõpul. Peale austraali turneed lähen kohe tagasi Amsterdami, seal on festivalifestivali avakontsert, kus tulevad esiettekandele kaks suurteost, ... kaks teost ja pärast seda on ka veel Pärdi uue teose ettekanne Monaco printsipi sünnipäeval. ünnipäeval. ünnipäeval. Ja lisaks veel aastalõpul Tormise uue teose esiettekanne. Nii et esiettekanded on veel kõik ees ja ei taha veel öelda mis sel aastal kõige põnevamat oli – ma ootan veel põnevusega, mis veel tulemas ees.

Lattikas: milla me kammerkoori siin Eestis nüüd lähiajal võime kuulda?

Kaljuste: 17dets, me teeme heategevus kontserdi lastehaigla toetuseks koos Päevalehega

[23'40" Uus tn. 5, šampuse joomine, Filharmoonia Kammerorkestri uus hoone](#)

[Idast tuleb valgus](#)

[24'02" Pandit Ashok Pathak](#)

[24'06" Pandit mängib oma keelpillil](#)

[24'26" Int. Peeter Vähi](#)

lattikas: idamaade muusikat on siinsele kuulajale alati ikka esitanud muusikafestival Orient, mida sel aastal küll ei toimu, kuid esitab siiski paari huvitavat muusikut hommikumaaalt. Kes nad on?

Vähi: jah, tõepoolest on vaheaeg ühel kontserdil täna ja mängib Pandit Ashok Pathak. Ashok Pathak on nimelt sitaari mängija. Sitaar on pill mida ILMSELT EI pea tutvustama, selle on üle maailma tuntuks mänginud Rabi Shankari ja paljud teised, aga surbahari on niisugune sitaari sarnane pill, sitaari erikuju ja muidugi kõlab Põhja-India klassikaline raga-muusika.

[25'06" Ashok Pathaki int](#)

Raga is improvising, you can say poetry or language. So you can explain from 3 minutes to 3 hours. Raga it' a skill, like do-re-mi-fa-si-do, or c-d-e-f, so every raga has its own ascending or descending form plus grammar behind it. So you make ragas from learning many years from guru or teachers. In that way you can learn the raga and later you can improvise

[26'18" mängib](#)

[26'33" Peeter Vähi int](#)

Vähi: see on niisugune Põhja-India meloodiatel, ragadel põhinev muusika, mille põhjal siis improviseeritakse, nii et selles suhtes ta on sarnane meie jazz muusikale – seal on palju improvisatsiooni.

[26'47" Int. Ashokiga jätkub](#)

Lattikas: how close is jazz to your music

Ashok: jazz to my music... Anyway I play also the big orkesamphron from symphony.. jazzmusic is also you can see there is lot of ways to ragas, there is lot of improvising, so there is possible to play jazz in a raga.

[27'32" mäng](#)

[28'10" Peeter Vähi](#)

Lattikas: järgmine kontset toob siia mungad, kes laulavad oma manamisi ja muid õhtumaisele inimesele vähe mõistetavat. Kas niisugune klaoostri seinade vahelt välja toomine ei kaota midagi oma väärtusest?

Vähi: jah tõepoolest, 5-6 detsembril n siin .... koolkonna budistliku mungad. Ja küimus on muidugi täiesti õigustatud. Kui piinlikult aus olla, siis ma arvan, et kaotab kindlasti midagi. Mitte ainult selles, et ei ole niisugust ümbritsevat autentset kloostri interjööri, mis lisaks eksootikat, aga võibolla tõesti kaotab nisugune kloostrist välja toomine ka osa vaimsusest. Aga kahjuks ei ole ju eesti inimesel võialus minna kaugele Himaalaja mägedesse.

Või kui ka on selline võimalus, siis ei satuta alati budistlikesse kloostritesse, või satutakse ajal mil seal ei laulda ega tantsita seda mis siin Eestis nüüd esitlusele tuleb. Seega on tegemist niisuguse kompromissiga. Nii et ma arvan see on siiski parem kui mite midagi.

[Lauri Väinmaa otsib elu värve](#)

[29'23" Int. Lauri Väinmaa](#)

Lattikas: sinu uus kontserdi sari kannab nime "Kolm värvi – valge, punane ja must". Milline idee on selle kontsertsarja aluseks?

Väinmaa: inimese elu saab ju jagada perioodideks. Esimene kontsert, valge, alapealkirjaga Prelüüdid – seal kõab kõigepealt muusika mis on kirjutataud laps-heliloojate poolt on olemas geeniusi, kes on kirjutatanud 6-.aastaselt muusikat, mida mängitakse ka nüüd, rohkem kui kaks sajandit hiljem. Pean siin silmas Mozartit, aga ka teised suured heliloojad onlapsena kirjutanud suurepärast muusikat, nt Chopin, Mendelsohn ja teised. On väga palju muusikat mison kirjutataud lastele mõeldes, laste jaoks. Ja kas seda on esimeses programmis, ja kolmandaks on muusika, mis on kirjutataud täiskasvanutele kuulamiseks ja lapsepõlve meenutamiseks.

[30'33" Lauri Väinmaa klaveril](#)

[10.30.52 Intervjuu jätkub](#)

Väinmaa: teine kontsert punane – alapealkirjaga Elu ja armatus, seal tuleb, no kuidas nüüd öelda – raskekahurvägi. Seetähendab kõige suuremad, kõige olulisemad teosed Schumannit, Chopinilt, Beethovenilt. Ja kolmas kontsert on siis pühendatud küpsusele, vanadusele. Liszt on kirjutanud palju filosoofilise tagataustaga teoseid, Skreabin, Messain, loomulikult Bach. Nii et need kolm programmi tulevad eirnevad ja igaiüks on neist ka omaette tervik.

10.31.31 Klaveril Lauri Väinmaa

10.31.48 Intervjuu jätkub.

Lattikas: kas sulle kui interpreedile on ka huvitavam mängida niisugust kava, mis algab kusagilt ja viib kuhugi välja. Millel on ka mingisugune ideeline liin?

Väinmaa: see mind just huitabki. Järjest rohkem ja rohkem. Mõningad astad tagasi mängisin ma kõiki Beethoveni sonaate, mis tegelikult on ka ideeline tervik. Ja mul on tunne et tänapäeval võibolla traditsiooniline soolo õhtu, ütleme siis võib olla klaveriõhtu vorm, ei ole võib olla enam nii huvitav kuulata. Ma mõtlen siis sellist, kus on võib olla üks klassikaline teos, üks kaasaegne, üks Eesti autori teos. Et kõitvam ongi mingi idee, läbiv idee.

J.S. Bach 250

10.32.37 J.S. Bach 250 tiiter

10.32.41 Intervjuu: Andres Mustonen

Johann Sebastian Bach on üks neist õnnelikke heliloojad, kelle nimi on kaasaegses tsiviliseeritud maailmas tuttav ka põlvepikkusele poisikesele. Vahest on ta liigagi tuntud, et tema teostest muusika veel avastamisrõõmu pakuks ja temast räägitakse ainult tähtpäevadega seoses, või kuidas sulle tundub Andres?

Mustonen: no tähtpäevadega seoses on võimalus nagu suuremalt alati tähelpanu pöörata heliloojatele. Aga mul tundub siiski, et sa ütlesid õieti, et läbiva joonena see helilooja on repertuaaris. Pedagoogiliselt, kontsert-repertuaaris, plaadistustel ja ka igal pool mujal, kus veel üdise muusikat kasutada. tema tähtsus muidugi on see, et praegu näiteks, kus on uusmuusika, romantiline muusika, vanamuusika,- ta on nagu kuskil keskel, mille ümber kõik on käinud, sest temast ei saa nagu keegi mööda. Need kes on tegelevad väga varajase muusikaga, need alati peavad ennast ka Bach'i suureks sõbraks. Samas ka akadeemilised muusikud, ka Bach'i sõbrad. Nii et see on erakordselt huvitav helilooja, mida teist sellist ei ole kõrvalepanna. Kõigi suhtes individuaalne või isiklik maitse või arusaam paneb pitsri, aga tema suhtes nagu keegi ei julge kahelda või kõhelda tema hinnangutes.

10.33.51 Mustonen viiulil

10.34.38 Intervjuu

Lattikas: igast heliloojast rääkides tuleb rääkida sellest vaimsusest, mida tema muusika kannab. Mis sinu arust on see, mis tema muusikat läbisajandite, meie aega välja on kandnud?

Mustonen: Bach'i puhul mudugi on sõnum väga lihtne – tema tohutu komponeerituse ja kompiltseerituse, süsteemide ja ütleme välja mõeldud teemade ja tohutult erinevate kombinatsioonide hulk, millest on loodud suur muusika, kõige selle taga on üks väga lihtne asi, mida võib rääkida ükskõik, millises eas olev inimene, kellel on suur usk jumalasse. Tal on lihtsalt meeletult suur usk jumalasse. Temas koondub ühte kõik - tohutu intellektuaalsus ja väga suur aukartus, tehniline komplitseeritus ja äärmuslik

lihtsus, kõik need ühinevad, ühes heliteoses, ühe muusikus. Ja see ongi see, milleks temamuusikaga saavad tegelda väga erinevad muusikud, rühmitused, koollkonnad, ajastud. Ja veel tähtsam – erinevad ajastud – ja nad leivad temas ikka midagi. Sest temas on koondunud kogu universum ja kogu maailm.

Kurikõrv

10.35.59 Igor Garšneki kogude koosolekust..

Garšnek: kui NYJD Ensemblil algas nädal tagasi kontserdi sari "Hüvastijätud", siis üleeile kõlas esimene kontsert Tallinna filharmoonia raamusega sarjast "Tee tänasesse". Eks ole huvitav – üks kollektiiv jätab hüvasti selle sajandiga, et siirduda uute ootustega järgmisesse aasta tuhandesse. Teine aga otsib teed tänasesse päeva, homsest pole veel tegelikult juttugi. Kas te arvate, et ma olen sarkastiline lihtsalt enese iroonia pärast? Sugugi mitte. Iga programm, iga kava peab olema selge sisu ja sõnasusega. Sisu ja sõnastus on see, mida kuulaja otsib kava voldikult enne kontserti. Huvitav mida sellest tallinna filharmoonia kontserti kava voldikust võiks kuulaja enne kontserti lugeda? – loeme siis meiegi! Ja võibolla isegi muigame natuke. Pilli teekond klassikast Eesti helilooja uudisteoseni. Millise pilli, mis teekond, mis klassikust, aga millise eesti helilooja uudisteoseni? no..? aga siis me saame lugeda siit veel, et selle avakontserdi nimi on hoopis "Hispaania legend" ja veel saame lugeda et kõlab kitarr muusika klassikast jazzini. Aga siis loeme veel et see on Heiti Mõtliku uue plaadi esitluskontset. No mis siit siis tuleb välja – tuleb välja et see on teekond Eesti helilooja uudisteoseni läbi kitarrimuusika klassikute jazzini, millest saab "Hispania legend". No täielik segapuder. Ma arvan, et tegelikult võib selle kavavoldiku tsiteerimise lõpetada veel ühe pärliga, mis puudutab muidugi Rein Rannapit, kes pidavat jõudma läbi muusika ajaloo tagurpidi selginenud jõulumeeleoluni. No miks vaene mees, peaks tagurpidi liikuma sinn meeleoludesse. ? no liikugu otse, nagu kõik inimesed. Liikugu otse j kõik on korras.

Aga - kava kavaks, räägime muusikast. Kontsert oli väga hea. Heiki mätlük tutvustas ja mängis hispaania kitarrimuusika kullafondi ja ma usun et nii need kuulajad kes praegu olid saalis kui järeltulevad põlved läbi plaatide kindlasti mäletaad tema teenet Hispaania muusika tutvustamisel. See on muidugi vaieldamatu. Nüüd, weekend guitar trio, keda siin kavas millegi pärast jazz-tioks tituleeritakse, trio klassikast –jazzini nagu kavalehes märgitakse. Nojah, see oli nende jaoks ka täielik arusamatus, aga selle eest on nende loomingu sünteesi võime ja teisalt ka assimileerimisvõime, mõnikord ka jazz elemente pop elemente folk elemente, näitavad et weekend guitar trio on äärmiselt äärmiselt huvitav kollektiiv. Ja kui see kava meenutas pudelit ille ees on silt koka-koola ja taga on silt värsked ja peal on õllepudeli kork. Siis kontsert oli sellegipoolest väga hea ja neid kontserte ütleb viis. Igal kontserdil kõlab ka üks noorem eesti helilooja teos. Ja kui see kontsertsari saab aasta lõpus läbi võib olla on siis leitud tee tänasesse, kuigi ees ootab juba uus sajand.

10.40.00.20 Saate lõpp

Sisulehe koostas Margit Ossipova

KL

2003a. Muusika ja elu VHS kood 13401, saatekoodiga 1001e5548

PEAL: Muusika ja elu 2. hooaja 5. saade

INDX: 1001e 5548

LIIK: süvamuusika

TOOT: Eesti TV

FONR: Beta 13401

PIKK: 28'00"

EETR: 30.10.2003

TEGI: Heidi Pruuli (prod), Igor Garšnek (autor, saatejuht), Mariina Mälk (toim), Jaanus Nõgisto (rež), Mati Erik, Teet Konksi, Indrek Volens, Kuno Laaniste, Felix Grossmann (op), Ago Preimann, Jüri Vaher, Toomas Vimb (heli), Vello Vilms, Jaak Hussar, René Jõhve (valgus), Andres Jõenurmi, Andres Lepasar, Kalle Käärrik (mont)

MARK:

KITSEND

KOVT: Saade on tervikuna pühendatud festivalile "NYVD '03" Arditti kvartett ja kammerorkester Avanti!, festivali peakülalised Steve Reich ja Gavin Bryars, eesti Küberstuudio, ansambel Voces Musicales, LRC Chamber Singers, Erkki-Sven Tüüri uudisteos "Oxymoron". Saatejuht Igor Gars'nek

MUUSIKAKLEHT: Saate kujundusmuusika (Saatepea, vahekõllid, lõputiitrid)

TEOS: "Muusika ja elu" kujundusmuusika

MUUSIKA AUTOR: Igor Garšnek

TEKSTI AUTOR:

SEADE AUTOR: Igor Garšnek

KIRJASTAJA:

ESITAJAD: Igor Garšnek

KASUTATUD LÕIGU PIKKUS: kogupikkus 00:00:50:00

SISU:

10:00:00:00 Muusika ja elu" algustiiter.

10:00:10:00 AVASTAND - saade on pühendatud tervikuna festivalile "NYVD '03".

Garsnek: tänane saade on pühendatud tervikuna lõpenud NYVD Festivalile. Esinejaid oli palju ja mingi valiku pidime tegema. Valisime välja parimatest parim, nagu artikli (?) kvartett ja kammerorkester Avanti, festivali peakülalised. Steve Reich ja ... Bryars, aga ka Eesti küberstuudio ja ansambel ...

10:00:44:00 Üleminek esimesele teemale - NYVD Ensemble'ile.

Esmalt aga NYVD ansablist, kel tänavune juba kümnes tegutsemisaasta. Festivalil esitasid nad ka muuhulgas Tüüri uue teose, mille maailma esiettekannet toimus mõned kuud tagasi Schwaasis, austrias

10:00:44:00, 10:01:05:00, 10:01:41:00, 10:02:06:00 10:02:24:00, 10:02:56:00

videolõigud E.-S. Tüüri "Oxymoron" ettekandest;
10:00:53 00 helilooja Erkki-Sven Tüür NYJD Ensemble'st,

Tüür: rõõmu teeb NYJD Ensambli tase, selle kümne aastaga on nad ka tohutu teekonna läbi käinud

10:01:21:00 loost, mida peab pöördelise tähtsusega teoseks,

Tüür: minu jaoks on selles loos selginenud üks teatav niisugune materjaliga töötamise meetodiline mõte, printsiip. Minu jaoks on ta selles mõttes pöördelise tähtsusega küll, et mitmed niisugused muusikalise printsiibid, teadud meetodiline mõte, mida olen ka varasemates teostes käsitletud nagu Magma ja ..., need on selles loos palju intensiivselt ja täiesti teadlikult ja palju järjekindlamalt kasutatud. Ja selle tulemusena see lugu kõlab nagu ta kõlab. Aga no lõppude lõpuks on ikka kõige tähtsams, mida ta annab, mida ta välja hingab. Mida muusika välja hingab niisuguses emotsionaalses hingamises. Kõik niisugused tehnilised aspektid - on etteheidetud et ma pööran niivõrd palju tähelepanu muusikast rääkides struktuurile ja tehnoloogiale ja võtetele, et just nagu seda muud asja ei pea tähtsaks, tegelikult vastupidi –kõige tähtsast asjast on väga raske rääkida, sellest nagu ei saa rääkida. Sellepärast ma räägin nendest aspektidest, mis on tähtsuselt kohe teisel kohal järjekorras, milleta ei ole võimalik komponeerida

10:03:10:00 Rubriik "Muusika ja elu". STAND 2 - tutvustab Läti Raadiokoori solistide ansamblit (LRC Chamber Singers);

Garšnek: Läti raadiokoori solistide ansambel esines Kaspars Putinsi juhatusel. Putinsi roll Läti koorijuhatamisel on sama nagu Kaljuste roll meil Eestis. Kaljustega on muuseas võrreldav ka Putinsi silmatorkavalt pikk kasv.

10:03:25:00 videolõik kontserdist Rotermanni soolalaos;

10:03:40:00 intervjuu LRCCS-i juhi Kaspars Putnins'iga (tõlge) ansambli repertuaarist,

Putins: me esitame oma kavas Cianto Scelsi "Tre canti sacri", kus võib kuulda kuitavaid kooskõlasid. Autor kasutab siin mikrointervallikat, lääne jaoks ebatavalisi helilaade.

Arvan et eesti publik mõistab neid asju hästi.

10:04:39:00 arvamus Rene Eespere teosest;

Putins: oleme väga rõõmsad, et meil on kavas teie helilooja Rene Eespere uus teos. Mulle tundub et see kõlab väga hästi. Lugu on hästi kirjutatud, justkui loodud meie ansamblile ning hea on ka see, et nii loo temaatika kui kõla erineb mingil määral sellest, mida pakume tesistes teostes. Nii tekib värske pisut humoorikas aktsent nii kavas kui ka tervikus.

10:04:10:00, 10:04:58:00, 10:05:56:00 videolõigud Rene Eespere teosest Verba amatoris";

10:05:19:00 intervjuu helilooja René Eesperega tema teosest.

Eespere: see on säärane teatraalne lugu. Ma ise võiks isegi öelda, et see on justkui jätkaks lühiooperi "Gurmaanide" teemat. Selline pehme iroonia ja säärane teatraalsus on pärit ütleme sellest ajast, selle jätkuna. Seda teost võiks täitsa lavastada. Seega, mida rohkem nad saavad seda esitada, mida rohkem nad saavad seda sisse laulda – et kui nad

saavad juba loobuda noodist jalaudla seda peast, ma arvan et alles siis ta lõpuks omandab ka need õige värvid ja õiged ilmingud.

10:06:03:00 Rubriik "Muusika või elu". STAND 3 - tutvustab Arditti String Quartet'i.

Garšnek: maailmakuulsat Arditti String Quarteti oodati NYJD fesivalile juba aastaid. Nyid said need ootused teoks. Ootamatu oli aga see, et nende programm koosnes tervikuna nimetatud komplekse modernismi teostest. Publikule raske, proffidel see eest põnev kuulata.

10:06:23:00, 10:08:52:00 videolõigud Toshio Hosokawa teosest "Silent Flowers";

10:08:23:00 intervjuu Irvine Ardittiga (kvarteti juht ja I viiul) ansambli repertuaarist;

Kvartett on hakanud tegelema kompleksse muusikaga. Nüüd on repertuaar väga avatud ja me mängime kõiki stiile. Rõhk on muidugi kompleksel muusikal, sellelaadseid teoseid on hakatud meile ka kirjutama. Seda aon kuulda ka meie tänases kavas. Kompleksne selles mõttes ei ole Toshio Hosokawa teos.

10:09:27:00 ansambli kontaktidest;

Garšnek: on teil Toshio Hosokawaga kontakte?

Arditti: jah, me püüame eida kontakte kõigi heliloojatega, kelle teoseid esitame. Loomulikult on kontaktid. See on vist juba kolmas teos mille ta meile on kirjutanud. Tunneme teda juba parkümmend aastat. Oleme mänginud krduvalt tema muusikat Jaapanis, samuti Euroopas ja USAs.

10:09:51:00, 10:10:45:00 kõlab György Ligeti Keelpillikvartett nr. 2.

10:10:00:00 intervjuud - helilooja Märt-Matis Lill Arditti esitusest,

Siin on jälle rõõmustavalt olnud sellist 20. sajandi muusika loo teist poolt esindatud. Modernismi. Nt Arditti kontsert esmaspäeval, mingit pidi selline sündmus, mida Eestis väga harva on kuulda olnud.

10:10:16:00 helilooja E.-S. Tüür Arditti esitusest.

Fantastiline keelpilli mängu tase. Ütleks et koplitseeritus kaasaegset muusikat mängiti sellise üleolekuga ja kergusega, mis tõi selle muusika, mis oleks veidigi nigelama esitluse puhul kohutavalt igav ja piinav kuulata.

10:10:58:00 Rubriik "Muusika ja elu". STAND 4 - tutvustab ansamblit Voces Musicales.

Ansambel Voces Musicales tuli kokku Risto Joosti eest vedamisel eelmise aasta aprillis. Uus muusika ja uus ansambel, mille kavas Kõrvuti Steve Reichi, Ülo Kriguli ja Tatjana Kozlova esiettekanded.

10:11:11:00 videolõik Tatjana Kozlova teosest "made of hot glass" (esiettekanne);

10:11:30:00 intervjuu belgia helilooja Patrick De Clerk'iga Tatjana Kozlova teosest.

Patrick De Clerk: väg avaldas muljet Tatjana Kozlova muusika. Kompositsiooni tase on väga kõrge, see on üllatav. Enne suua tulekut õpetasin Jilliardis New Yorgis. Seejärel tuln siia õpetama ja ausalt öeldes eelistan olla pigem siin kui Juilliardis.

10:12:17:00 intervjuu dirigendi ja Voces Musicales'i juhi Risto Joostiga Steve Reichist;

Joost: Reich on väga konkreetne – see mis patituuris kirjas seda ta ka nõuab. Ja seda mida ta tõesti nõudis veel olid pisikesed detalid, muu tundus teda rahvuldavat. Ainuke konsultatsioon on olnud ausalt öeldes eelkõige Paul Hilliariga. Temalt olen saanud palju näpunäiteid "Proverbiks", mis on talle pühendatud. Ta on seda ise lindistanud.töötanud ka Reichi endaga koos.

Steve Reich külastas ka peaproovi nüüd, ja me saime väga hästi kokkuleppele. Siin seal veel väiksed muudatused kavas järjekorda, aga see ei muuda kontserdi konseptsiooni.

10:11:45:00 koostööst Hillier'iga ja Reichiga.

10:11:54:00 videolõik Steve Reichi teosest "Nagoya marimbad",

10:12:31:00 videolõik Steve Reichi teosest "Eight Lines",

10:13:16:00 videolõik Steve Reichi teosest "Proverb".

10:13:44:00 Rubriik "Muusika ja ego". STAND 5 - tutvustab kammerorkestrit Avanti!

Garšnek: kammerorkester Aanti on soomlaste tuntumaid nüüdismuusika kollektiive. NYFD festivalil esitasid nad tunniaja pikkuse Steve Reichi teose "Drumming" mida peetakse muusikamaailms minimalismi esiteoseks. Lava tegi kaasa muide ka Steve Reich ise, keson inimesena on väga avatud ja sõbralik, nagu te ise kohe järgnvas intervjuus võite näha.

10:14:02:00, 10:15:21:00, 10:16:54:00, 10:18:35:00 kõlab Steve Reichi "Drumming;

10:14:34:00, 10:14:55:00, 10:16:03:00, 10:17:06:00, 10:18:45:00, 10:20:27:00,

10:21:25:00 intervjuu festivali peakülalise, USA helilooja Steve Reichigarütmi tähtsusest, õpinguaastatest, muusikalistest eelistustest, jazzi mõjudest, Tripole Quartetist, NYFD Ensemble'st, Arvo Pärdist.

Reich: Kus maailma paigas on rütm kõige orhke arenenud? Vastus – Aafrikas ja Indoneesias. Selleprast ma tahtsingi selset muusikt tundma õppida. Uurisin ghana trummimängu Ghnas, bali gamelan-stiili Californias koos bali muusikutega. Ja mingil määral on tõsi e harmoonia mõttes domineerib lääne maailm muusikas, aga rütmiliselt, rütmismeistrite Stravinski ja Bartoki tulekuni, oli lääne muusika rütmiliselt lihtsakoeline, vähearenenud, Aafrik, Indneesia ja India muusikaga võrreldes.

Kui käisin muusikakoolis 50ndate lõpul, 60-ndate alguses, olid mõjukamad heliloojad Boulez, Stockhausen, John Cage. Kõigil neil oli põhimõte, et pole vaja harmooniat, rütmi ega meloodiat, selle sõna normaalses tavatähenduses. Minumeelest oli see muusika väga kole. Saksa romantismi surm on lääne muusika kägistamine. Nii arvas ka enamus publikult, kuulajate arv vähenes järsult. Mõned professorid käisid kontserditel, õpilased ka, aga rohkem mitte kedagi. Mina hakkasn heliloojaks, sest ma armastan Stravinskit, Bachi ja jazzit. Sellel uusikal polnud nende kolmega midagi pistmist. Seega sain töö taksojuhina.

Garšnek: Mida arvate pop ja jazzmuusikast. Kas olete sealt mõjutusi saanud?

Reich: mind on mõjutatud ja mina olen mõjutanud. Kui ma noor olin, 14-selt käisin Birdlandis, 40ndate ja 50ndate kuulsas jazziklubis. Charlie Parkerit ma küll ei kuulnud,

küll aga Miles Davist, Bud Powelli, Kenny Clarke'i. Tahtsin olla trummimängija nagu Kenny Clarke. Hakkasin õppima rütmipille Roland Kohlhoffi juures, kes on nüüd Ney York Filharmoonia orkestri timpanimängija. Mina tahtsin olla Jazztrummar. Hiljem kui õppisin Juilliardis, siis iga kord, kui John Coltrane mängis New Yorgis või San Franciscos, käisin alati teda kuulamas. Kuulasin oma 40-50 korda. See oli aastatel 1958 – 1964. siis paus ja jätkame aastast 1974. minu andambel mängib Londonis Queen Elizabeth Hallis. Kontserdi järel tuleb üks sell, pikad juuksed, huuled värvitud, ütleb: "Tere, mina olen Brian Eno." Aastal 1976 mängisime "Muusikat 18 muusikule" Berliini Rahvusgaleriis, juurde astub üks sell ja ütleb: "Tere, olen David Bowie". Milline poeetiline õiglus. Omal ajal kuulasin ;Miles Davist ja Kenny Clarke'i, ja nüüd kuulavad Brian Eno ja David Bowie mind. Nii peakski elu käima.

Garšnek: rääkige palun oma koostööst NYJD Ensemble'iga. Kuidas hindate oma "Triple Quarteti" esitlust?

Reich: Eile? Oli päris hea, esitusi. Tavaliselt mängitakse seda tiksu järgi. Kuulsin et nemad ei mänginud tiksu järgi. Olin üllatunud. Hea kontsert. Tahaksin veel öelda, et 20-30 aastat tagasi, kui tulin Euroopasse ja kuulsin oma teoste ettekandeid, näiteks "Desert Music" kõlas esmakordselt 80ndatel Kölnis... see oli kohutav! Eurooplased ei saanud üldse aru. Kui sind on kasvatatud saksa romantilise muusikaga, ei saa minu muusikat üldse mängida. Oleksid lihtsalt jube. Enamik nooremaid muusikuid Saksamaal, Inglismaal, Prantsusmaal, Ida-Euroopas, Eestis... Neid on kasvatatud klassikalist muusikat õpetades, aga ka rock'nrolli ja jazziga. See on osa elust. Mitte isegi nii palju muusika. Nad kuulevad salvestusi. Minu muusikat mängis õpetaja, nad kuulsid seda lapsena... See, mis kunagi oli võõras, on nüüd saanud tuntuks, mida tuntakse juba enne minu siia tulekut. Eile mängii minu muusikat mitte ainult õigesti, aga ka kindla teadmise, mis tunne peab olema.

Kui esimest korda kuulsin.. Ma tean., et eriti Euroopas hääldatakse vahel Y nagu ü. Mina lugesin välja N-Y-Y-D nagu New York Youth Department... New York peab mängus olema, ma automaatselt seostasin New Yorgiga... Kujuta ette, Eestis mõeldakse New Yorgi uuele muusikale... Nad esitasid "City Life'i". Mõtlesin, et nad leidsid tõesti hea idee... Nime valesti lugemine-hääldamine aitas mul asjas selgust saada.

Minu jaoks on Arvo Pärt suurim elav Euroopa helilooja. Euroopas pole kedagi, keda ma parema meelega kuulaksin. Eriti varasemaid töid, aga uuemaid pole ma eriti kuulnud. Tean, et ta lahkus ja elab nüüd Saksamaal.

10:20:11:00, 10:21:12:00 videolõik Steve Reichi teosest "Triple Quarte" NYJD Ensemble'i esituses;

10:21:36:00 Rubriik "Muusika ja ego". STAND 6 - tutvustab Gavin Bryarsi ansamblit.

Garšnek: festivali teise peakülalise Gavin Bryarsi muusikat on meil varem tutvustanud NYJD Ensemble, seekord tuli Bryars kohale aga oma ansambliga, kus ta mängib ise kontrabassi, aga kui vaja, siis ka klaverit., uus lihtne muusika, mis mõnelegi uulajale võib tunduda iiga lihtne.

10:21:49:00, 10:23:23:00, 10:24:24:00 videolõigud Gavin Bryarsi ansambli kontserdilt;
10:22:39:00 intervjuu festivali teise peakülalise, helilooja Gavin Bryarsiga
nüüdismuusika arengusuundadest;

Garšnek: mis suunas arenbe lääne nüüdismuusika? Kas lihtsuse või keerukuse poole või mingis muus suunas?

Bryars: minu meelest ei arene see üldse ja see on õige.minevikus oldi arvamusel et muusika peab kuhugi arenema. Minu arvates enam sed apole. Sünnib oalju erinevat muusikat paljudes eri vormides. On mitmekesisu. Nagu ütles Cage muusikaajaloost rääkides. –muusikajalgu ei arene mööda sirgjoont, pigem on see lai väli, illel puuduvad piirid. Võib minna ükskõik mis suunas, aga ei lähe tingimata edasi. Ega tagasi.

10:23:39:00 intervjuu Märt-Matis Lillega (Bryarsi muusikast).

Lill: ma just mõtlesin, et kui kritiseerida tahta, siis äBryarsi kontsert oleks küll üks selliseid asju mida kritiseerida tahak. Tema varasemad teosed on olnud väga olulised teosed ja väga vajalikud teosed, aga see suund kuidas Bryars on arenennud, minu meelest see on kuidagi kahetsusväärset lihtsakoelisuse poole, nagu kogu kontsert oli iseenesest kantud mingit pidi. Et noh igatähes mul oli vahepeal selline mõte et see oli nagu intellegti narrimine. Vbla selline muusika sobiks kuhugi intelligentsete inimeste kohvikusse taustamuusikaks, aga et seda kontserdilavalt lihtsalt kuulata- selleks ta lihtsalt ei kandnud seda minu jaoks välja.

10:24:40:00 Rubriik "Muusika või elu". STAND 7 - tutvustab ansambliit Küberstudio.

Garšnek: elektronmuusikal oli tänavusel festivalil suur roll. Kuulda oli mitmeid programme. Ühed huvitavamad, teised mitte. Kuid kahtlemata paelus pilu jateritas kõrvu Küberstudio multimeedia etendus "Teine ..."

10:24:50:00 kõlab Margo Kõlari teos "Tokaata ja ämbient", solist Monika Mattiesen.

10:26:13:00 intervjuu helilooja Margo Kõlariga teose tehnikast.

Kõlar: tehnilises mõttes on kõige põnevam vbl selline ambient'i lahendus, kus flööt, flöödi mikrofonist saadud signaal veab endaga kaasa sampleid ja see heli tuleb siis ..läbi jõuab kuulajateni.

10:26:54:00 intervjuu festivali kunstilise juhi, helilooja Erkki-Sven Tüüriga NYJD '03 festivalist.

Tüür: isiklikult loodks et niisugustes äärmuste julgetes vastandustamistes läheb NYJD Festival tulevikus ka edasi.

10:27:03:00 LÕPUSTAND - Igor Garšnek teeb saatejuhina festivalist lühikokkuvõtte

Garšnek: lõpenud NYJD Festival ühendas endas äärmusi. Minimalismi ja uus lihtsamuusika kõrval võis kuulda ka kõrvukriipivat uus akadeemilist modernismi. Eesti heliloojate teoste esiettekanded näitavad et peale on kasvanud uus noorte komponistide põlvkond, kes peagi ka rahvusvahelist huvi äratavad. Järgmist NYJD festivali on oodata jkahe aasta pärast.

10:27:25:00 ja räägib anekdoodi eesti tuntud poplauljast.

Seniks räägin teile aga ühe õpetliku loo: rääitakse et üks tuntud eesti poplaulja ilmunud eesti publiku ette ja lausunud: armas rahvas, küll on tore et teid saalis nii palju on, loodan et veedate minuga meeldiva õhtupooliku, aga enne ma siiski laulan teile natuke.

10:27:37:00 Lõputiitrid.

10.28.00.00 Saate lõpp.

Koostas: Mariina Mälk 12.11.03

KL 19.11.2003

Pealkiri: Muusikaelu, (Eetrikooia: B16152 VHS: VHS8720)
Indeks: 2005-001586-0058
Vöotkood: Eetrikooia: B16152 VHS: VHS8720
Esmaesitus: 27.10.2005
Toodangu liik: 1.1 omasaade
Valdkond: 9. kultuurisaated,9.1 kultuurisündmuste ülevaade
Zanr: 4. Tõsielulised žanrid \ 4.11 ülevaade, ringvaade
Tootja:
Pildi suhe: 4:3
Värv: Värviline
Audio tüüp: STEREO (ainult üks stereoheli)
Kanalid: Kanal 1: CH 1 STEREO, Kanal 2: CH 2 STEREO
Pikkus: 020:51
TV-teostus: helirežissöör: Preimann Ago monteeriija: Lepasar Andres Sule Hannes
operaator: Lugima Laur Grossmann Felix Ülevain Peeter
Režissöör: Veber Erle
Assistent: Priske Kadi Katariina /
Osalejad: toimetaja: Alaküla Ruth /

Sünopsis:IX rahvusvaheline uue muusika festival "NYVD" toob Eestisse mitu suurejoonelist multimeediaprojekti.

Saates räägime Fatima Miranda kontsert-etendusest "Diapassion" ja Michael van der Aa kammeroperist "One" sopranile, videole ja elektroonikale.

Saatejuht Ruth Alaküla, režissöör Erle Veber.

10:00:00:00 saatejuht Ruth Alaküla tekst kp

10:00:00:00 (EETER,B16152)

10:00:2:00 saatepea

Üheksas rahvusvaheline uue muusika festival NYVD on lõppenud. Festivali tippsündmuste hulka kuulusid kohtunine prantsuste teatraalmuusika ise Miray ja vioola meistri Bret Iniga. Aga meie keskendume tänases saate ssuurtele multimeedia projektidele, mis festivali kavast eredalt esile tõusid

10:00:36:00 Mirjam Tally "trepikojamuusika", pildis videoinstallatsioon, üp, salvestatud 13.10.05 Rotermanni Soolalaos

Alaküla: tegelikult oli seekordselt festivalil pea iga kontserdil üleval video või kamera. Ja muusika autorid olid mõelnud välja ka teisi väljendusvahendeid.

10:01:17:00 Madis Kolk int kpl, Nyvd Muusika festivali korraldaja

Kolk: kui võtta krraldaja poole pealt siis on see täielik õudus unenägu, sest me mitte ei kaapinud kokku minu meelest kogu eesti video-ekraanid , kõige kallimad heli-vaõgustehnika, vaid käisime ka mingite asjade järgi soomes, võeti kaasa hollandist, mida siit ei leitud.. kõik selle nimel et oleks mingi erakordne värelus seal laval mõneks hetkeks.

10:01:30:00 Pille Kangur "Selle suve lugu.laulev kiik" pildis üp laval videoinstallatsioon, salvestatud 13.10.05

10:02:21:00 [Monika Mattiesen int kpl](#)

Alaküla: Monika Mattiesen juhitud „Küberstuudio“ on algusest peale uute teede otsingute esirinnas. Tõukejõuks sai enesetäiendamise Irkami õppejõudude käe all. Mattiesen: loogilise jätkuna minu soolo konserdid hakkasin üle kallaste voolama, nii et moodustus grupp ja minu assistendiks on algusest peal eMargo Kõlar, kellelt tuli siis ka ideeja impuls luua ansambel Küberstuudio.

Alaküla: paar aastat tagasi täiustati Jaapanlaste toel Eesti Muusika akadeemia elektronmuusika stuudiot ja see andis tugeva tõuke Eesti elektron muusika arengule.

Mattiesen: kui tehnilised võimalused siin studios olid juba peaaegu ideaali lähedased, siis loomulikult oli võimalik interaktiivsele elektroonilisele muusikale lisada interaktiivne video.

Loomulikult oleme kõikide Eesti juhtivate video kunstnikega koostööd teinud. Väga huvitav projekt sündis koos jaan toomikuga paar aastat tagasi Klaaspärlimängul kus toimus eesti elektronmuusika stuudio looja peaaegu et isa Jaan remmeli mälestuskontsert, kuhu siis videokunsti tegi –Jaan Tomik. Viimasel ajal ei saa peaaegu ühegi konsterdist Rauno R Emmeli muusikast üle ega ümber. Ka tänase kontserdi puhul saab näha tema peawaegu hitti „altes kind“

10:03:54:00 [Jaan Toomik videoinstallatsioon Rauno Remmest, kt Monika Mattiesen int jätk](#)

Mattiesen: omam

10:04:20:00 [Jüri Reinvere teos a.e.g. , videoinstallatsioon kt Madi Kolk int](#)

Omamoodi sellest kujuneb justkui uue muusika eraldi liin ka moonika mattiesen , kes on erinevaid asju slisanud alates live elektroonika kasutamisest, kostüümidest , tema on justkui see kes seda koos hoiab. Väike festival suure festivali sees.

10:04:52:00 [Madis Kolk int kpl jätk](#)

10:05:08:00 [John Cage "Living room music", ekraanik üpl videoinstallatsioon, esitab Küberstuudio, salv 17.10. Linnateatris](#)

10:05:15:00 [Monika Mattiesen int jätk](#)

Mattiesen: muusika jääb ehk väheseks et end väljendada ainult helidega. Kui me esitame 20 sajandi helikoojate heliteoseid. Ma tahan ühtset harmoonilist võimsat tasakaaul kuulatajatele akkuda. Erinevat evahenditega – kostüümid, valgus ja helirezii kntserdi väga esises algetapis juba.

10:06:11:00 [Erkki-Sven Tüür int kpl](#)

Tüür: Maailm meie visuaaliad on täis, alated meie töölaudadel on arvutid ja me suhtleme maailmaga televisiooni kaudu – need visuaaliad, meid lihtsal ümbristevad igapäevaselt. Ja heliloojad lihtsalt tahavad kasutada neid samu igapäevaseid kaasaegseid ümbristevaid vahendeid. Et olla kuuldav, uuendslikud. Mis me siin räägime, ka maailm tipp kollektiivid nagu NY filharmonics on püüdnud võtta kasutusele üle-elu suuruseid screene seljataha, et tuua aegajalt välja pisidetaile, neid katsetusi me näeme igalpool, see on lihtsalt sellest eton püütud publikut, kes on muutunud ehk tuimaks sellest suurest kärast, et neid raputada üles, tähelepanu võita. Ma eelistan ise muidugi sellele sügavamale tähendusele, et ikka asjadel oleks seos, kohutavalt palju on videot juurde poogitud lihtsalt sellepärast et see seal oleks. Nt tuleb tunnistadam et mina jään

puise kuulaja vaataja seisukohale London Symphony kava puhul, kus see mis mina ei jäänud mitte üldse rahule sellega mis laval ja ekraanil toimus

10:07:55:00 Mira Calic "Nunu", London Sinfonietta, üpl salv 15.10.05

Sakala Keskuses

10:08:10:00 int Mira Calic, helilooja, (ingl, kpl)

Calix: putukad on lava taga karbis, ilma videota eioleks neid näha, aga ma arvan et on oluline neid näidata sest putuatel on suur osa ja roll selles teoses. Ma arvan te see on hea et neid on näha.

Ma eiteadnus et inimesed ehmatuvad kui näevad putukaid. Ma olen ise harjunud maal elama, mulle meeldivad putukad, ma kasvasin Aafrikas üles, ma olen harjunud. Aga pärast esimest kontserti sain aru et mõned inimesed tõesti kadavad putukadi foobiliselt.

10:09:21:00 Erkki-Sven Tüür int kpl jätk

Tüür: seevastu nt need kaks videot mis me nägime prantsalaste lugude taga olid äärmiselt diskreetselt muusikat mitte üle kordamas vaid omal viduaalsel moel üle andmas ja avamas selle sama muusika visualiseeritavat maailma,

10:09:37:00 Tristan Murail "Treize couleurs du soleil couchant", üpl, ansambel U, salvestatud 15.10.05

Õpetajate Majas

10:10:02:00 saatejuht Ruth Alaküla tekst kpl

Lauljanna Fatima Miranda kolmeoktavilise ulatusega hääl on looduse ime. Samuti nagu ka tema särav lava isiksus, mis tema tunniajases esitluses, kandis kuulajad läbi mitmete emotsioonide.

10:10:16:00 kõll

10:10:22:00 lauljanna-helilooja Fatima Miranda "Diapassioon" salvestatud 21.10.05 Teatris No

10:10:54:00 Erkki-Sven Tüür int kpl

Fatima –miranada erakorne näitleja isiksus, seal muutus tõesti ühtesulavaks kõlaline sfäär, läbimõeldud miimika, peen iroonia vorm, kogu see hispaanialik kuumus, modustasi seninähtamatu substansi minu jaoks.

10:11:46:00 Fatima Miranda int (kpl, ingl)

Alaküla: Fatima Miranda on hariduselt kunstiajaloolane, lavale sattus ta juhuslikult. Osaledes ühe hea sõbra performancites, kui lava peal hääl kehale ja liigutustele vastas. Oma võimeid on ata edasi arendanud jaapani mongoola ja india õpetajate juures. Miranda: minu jaoksoli kõige olulisem õppimine jaapani õpetaja juures pariisis. Ja ka india klassikaline 17 sajandi muusika., kelle kaudud õppisin ka india muusikat. Nii et india on kõige olulised. Minu vokaaltehnikad ei ole vaid teiste kultuuride vkaaltehnikatel põhinev, see tuleb minu enda seest, olen oplaju iseenda kehast avastanud. Ma arvan et need hääled peituvad meis enestes, vahel me lihtsalt ei tea et need seal on.

10:13:51:00 Erkki-Sven Tüür int jätk kpl

Tüür: no minu meelest oli äärmiselt leidlikult, nappide vahenditega aga leidlikult kaustatud video lahendust Ämiranda viimases erenduses.

10:14:06:00 Fatima Miranda "Lõpu lagus" üpl

Miranada: ma jõudsin muusikasse väga hilja. Kun aolen kunstiga tegelenud oalju siis visuaal jõudisn minu muusikasse väga loogiliselt – olen väga harjunud visuaalset nägema ka helides, see tuleb loogiliselt.

[fräagib erinevate visuaalsete lahenduste juurde jõudmisest ja põhjustest]

10:14:37:00 Fatima Miranda int kpl jätk

10:15:57:00 Ruth Alaküla tekst kpl

Alaküla „Michel van der AA kammerooper „One“ lõpetas üheksanda rahvusvahelise nüüdismuusika festival. Tegemist on erakordselt peene mulitmeedia lahendusega.

10:16:08:00 kõll

10:16:17:00 Michel van der Aa ooper "One", üpl, laulja Barbara

Hanningan

10:17:44:00 Michel van der Aa int kpl (ingl)

Van der AA: pidin looma tunniajase teose ühele inimesele laval, vidoet kasutades. Ma teadsin et se inimene hakkab iseendast otsima, et taon kadunud. Kasutasin videot installatsiooni tema alterego otsingutesks. Üks põhjustest miks ma videot kasutasin – selle etenduse skisofreenia seletamiseks.

[seletab ja tutvustab erinevaid ooperi osasid.]

Me oleme juba mitu korda seda ooperit esitanud ja ta läheb üha enam rolli sisse, hakkab tunnetama aina rohekm ka meedia installatsiooni jastust, see kõik muutub ühtsemaks

10:19:35:00 Madi Kolk int kpl

Kolk: kaks väga teravat ja võimast vastast on Miranda ja Van der AA ooper, kus on erakordse kanada soprani hanningani etendus kus on erakorse laulja teenistuses erakordlsetl lihvitud ja täpne ja gejnialne tehniline arsenal. Lööb mamoodi tmmaks kuidas kasutatakse peaaegu ainult kajamasinaid ja live-tehnikat ja tundub et asjad sünnivad justkui võlujõust, peageu nõiduslik.

Meedia instalatsioon on kohati küll laidetud et see teeb masinlikuks, aga ma arvan et se eon vahend nagu iga teine. Järjest ena humaniservu ja inimese elu osaks muutuv.

Tehniloogia uutub inim'loomulikumks ja ma ravan et se ehakkab üha enam loomingu käiku mõjytama.

10:20:05:00 Ruth Alaküla kpl tekst

Alaküla: teegelikult ei ole ju selles midagi imelikku, et tehnioloogia areng hakkab inimest mõjutama. Kui klaveril sai võimalikjaks peenem arendus, siis hakkas muusika arenema, külap seisamse praegugi suure versteposti alusel.

10:20:21:00 lõputiitrid

Pealkiri: Muusikaelu, (Eetrikooia: B17883 VHS: VH12280)
Indeks: 2006-001586-0079
Vöötкод: Eetrikooia: B17883 VHS: VH12280
Esmaesitus: 19.10.2006
Toodangu liik: 1.1 omasaade
Valdkond: 9. kultuurisaated,9.1 kultuurisündmuste ülevaade
Zanr: 4. Tõsielulised žanrid \ 4.1 ajakiri
Tootja:
Pildi suhe: 4:3
Värv: Värviline
Audio tüüp: STEREO (ainult üks stereoheli)
Kanalid: Kanal 1: CH 1 STEREO, Kanal 2: CH 2 STEREO
Pikkus: 021:28
TV-teostus: Assistent: Priske Kadi Katariina Produutsent: Alaküla Ruth Režissöör:
Veber Erle heli: Preimann Ago
operaator: Priks Raul /
Osalejad: toimetaja: Alaküla Ruth /

Sünopsis:Kuninganna Elisabeth II auks laulab KUMU-s Eesti Filharmoonia Kammerkoor. Briti Saatkond on selleks puhuks tellinud helilooja Toivo Tulevilt teose "Rejoice, Rejoice, Rejoice!", mis sel õhtul kõlas esiettekandes kõrvuti Pärdi, Kreegi ja Byrdi teostega. Räägime ka algavast Klaverifestivalist ja jätkame Viljandi Pärimusmuusika festivaliga.
Saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson. Rezhissöör Erle Veber.

10:00:00:00 saatepea

10:00:00:00 (EETER,B1788 3)

10:00:00:00 (VHS,VH12280)

10:00:12:00 saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson (tiiter) saate algustekst Kanuti Gildi majas

Ants ja Ruth: tere, tervist. Täna saates laulab kuninganna äElizabethi II auks Eesti filharmoonia kammerkoor, kuulete ka fed jussi Innulaulu soovitus. Lisakt uningannalae on eestis külastama smitu ameerika jazzi legeni nagu fredy cole ja joe lovano.

10:00:41:00 int Jaak Sooäär kpl (tiiter eesti Jazziliit) Vane teatri laval,

Sooäär: mulle meeldib tegelikult väga selliste vanakooli jazzilegendidega mängida. See on kogemus mida mujalt ei saa, see kogemus on pigem energeetiline. Nii suurte straaride energia tase laval on hoopis erinev, teine planeet. Ma arvan et se eenergia tase vahe on see mis teeb artistist artistsi. See tleb enmamasti aastatse ja kogemustega. Noortel on see üldjuhul õpiud, selgeks tehtud, mitte loomulik.

10:00:48:00 bänd, Jürmo Eespere, Jaak Sooäär,Joe Lovano Vane Teatri laval, Jaak Sooäär kt

10:01:35:00Joe Lovano int Joe Lovano (kpl, nimetiiter, ingl) Eestis

Lovano: Kasvasin muusika keskel ülesse, mu isa oli muusik, ta jumaldas jazzit ja swingi. Ma kasvasin oma isa maailmas ülesse.

10:02:02:00 bänd, Jürmo Eespere, Jaak Sooäär, Joe Lovano Vane Teatri laval Joe Lovano kt ingl

10:02:17:00 int Jaak Sooäär kpl jätk

Tore muhe sitsiaalia sugemetega vennike. Workshopis oli ta justkui teimne muees- ragme nõudlikum. Ag anii kui pilli käest paneb jälle lahe vanamees

10:02:51:00 Joe Lovano õpituba G. Otsa Muusikakoolis, Joe Lovano õpetab ingl k, inimesed kuulavad, klasitoas

10:04:33:00 int Joe Lovano kpl jätk ingl k

Ants: pärats otsakoolis juhataud õpituba ütleb Joe Lovano ennast mõjutatud olevat igasugusest muusikast. Klassikalisest, rhavamuuskiates aga et ta elab koos jazzmuusikaga. Ka tem anaine on jazzmuusik.

Lovano: jazz annab võimaluse iseennast ja oma maailma väljendada just nii kui sise soovid. Improviseerimine, enese väljendamine on jazzmuusikas põhielemendid.

10:04:50:00 bänd, Jürmo Eespere, Jaak Sooäär, Joe Lovano Vane Teatri laval, Joe Lovano tekst kt

Ma arvan et ta võiks olla peaesinejaks ükskõik millisele jazzfestivalil üle maailma. Ta kuulub jazz muusikute kõrgklaissi hulka.

Minu muusika on minu elust. Nii elus kui laval – elame et muusikat teeme, mteeme muusikat et elada. Kui need kaks käed ühendavad on see meeldivaid tunne.

10:05:49:00 bänd, Jürmo Eespere, Jaak Sooäär, Joe Lovano Vane Teatri laval

Feddy Cole: jah ma tunnen küll Joe Lovanot, me oleme väga head tuttavat, oleme koos mänginud. Ta on väga hea saksofoni mängija

10:06:06:00 Freddy Cole Freddy Cole Quartet laval Quartet "Estonias"

Alaküla: Freddy Cole, kes esines tallinnas kontserdisaalis päev pärast Jo Lovanot on kuulsa Nat King Cole'i noorem vend. Ta tähistas just oma 75 eluaastat, klaverit on ta mänginud juba 70 eluaastat oma vanema venna eeskujul.

Cole: mind inspireerisid ja innustasid terve mu pere, kõik on muusikud. Ema õde vend Alaküla: kuidas su muusika su vennas muusikast erineb?

Coel: ma ei tea, mida huvitab vaid see et hea olla, mängida hästi. Muu pole tähtis, pole vaja rõhku lisada.

10:06:11:00 arhiiv m-v Nat King Cole laul "Nature boy"

10:06:33:00 int Freddy Cole, (kpl tiiter ingl. k)

10:06:50:00 Freddy Cole tekst kt ingl k,

10:07:00:00 Freddy Cole int kpl ingl k jätk

10:07:32:00 Freddy Cole Quartet laval, Freddy Cole tekst kt

10:08:18:00 int Freddy Cole kpl jätk ingl k

Cole räägib venn muusikast

Alaküla Would you rock'n'roll Cole – i always do. Whatever rock'c roll is. I always say that there only two kind of music . good music and bad music. And i play good music.

Mängida saab kõike, kõik ümbitsev inspireeriv, kõike saab mängid

10:08:48:00 Freddy Cole Quartet "Estonias laval

Alaküla: freddy on kaks last, tütar ja poeg, kes on samuti muusika ja mängib lapsest saati, ning lalab ka. Kirjutab alju muusikat. Kirjutab palju , kirjutab pikalt Mariah Careyle muusikat, nüüdon feelancer.

10:09:50:00 kõll

10:09:58:00 int Fred Jüssi Ruth Alaküla int Fred Jüssi (kpl tiiter) Kanuti Gildi majas

Jätkam nüüd oma heade soovitude rubriiki lodusmehe Fred Jüssi muusikamõtetetga. Kui palju te üldse käite, kui palju teil on aega kontserditel käia?

Jüssi, ma olen juhukäija, aga see ei tähenda, et xsee mulle oluline ei ole. Ma pe süsteemaatiline kontserdetel käija., käin soovitude peale või kui midagi mu silma tabab. Alaküla: missugune muusika teiel emeelidb?

Jüssi: no mu raadio on klaasikaraadiole häälestatud. Ilma selleta ma vikskaks raadio prügikasti.

Alaküla, misteid klaasiakalise muusikas võlub, miks luualate klassikat?

Jüssi: see sõltub kes muusika juurde viinud on. Ma ei oska seda sleetada, see uuudutab mind ma naudin seda. Looming peaks inimesi pudutama, ma ei taha ise teha midagi mis teisi ei puudutaks – ma ei taha teha saadet, kirjutada ega muud sarnast kui mu loomming inimest ei puudutaks. M a naudin muusikat mis mind puudutab. Seda ei oska seletada, eks ta ole tujutija meeleolust ju erinev ka.

Alaküla: kas su maitse on aastatega muutunud

Jüssi: jah, mida vanemaks, seda enam vist on see intiimsemat ja rahulikumat vaiksemat sorti muusika. Ma käin ka, nt eelmiselaa stal käisin maailmaküla kontsersditel. Aga mulle ie meeldi võimelndatud kontserdid. Ma ei saa aru ja ma ei mõist akuida sinimesed suuudavad sellist kontserdti ülevõimelndatlt kuulata.

Eks se eole vanainimese asi, naudin vaikset rahulikku muusikat.linnulaulu välja treenitud kõv. Mis konsterdile läheks.

[10:13:00:00 kõll](#)

[10:13:05:00 Ruth Alaküla kpl tekst](#)

Inglise kuninganna E II külaskäik on 'eesti elu sel nädalal küll pea-peale pööranud.toimub mitmeid kontserte ja me püüame nennast näidata kui koorilaulu rahvas. Spetsiaalsetlt selleks puhuks on UK suursaatkond tellinud teose eesti heliloojalt Toio Tulevilt.

[10:13:30:00 Eesti Filarmoonia Kammerkoori proov William Byrd "O Lord Make ther revant Elizabeth Our Queen to Rejoyce", proovisaalis, dir. P. Hillier, Paul Hillier tekst ingl k kt](#)

Alaküla: kontsert, mille eesmärk on näidata eesti brtiti kokkupuuteid muusikas alagab Byrdi muusikaga.

[10:13:56:00 int Paul Hillier kpl ingl k](#)

See teos kirjutati Esimese Elisabeth kinuinganna auks. Alaküla teose tutvustus.

Hillier: see on suurepärase teos, fantastiline muusika.

Alaküla: briti alam Paul Hillier on viimased viis aastat eesti filharmoonia kammerkoori peadirigent ja muusikaline juht. Aastal 2002 nimetati kopengaageni ülikooli auproffessoriks ja asstal 2030 kopenhaageni vokaalgrupi arsnova peadirigendiks. Nime muusia kamaailams löi ta peamiselt oma vokaalansambli loomisega. Ta on saanud ka kuningannalt ordeni

Hillier: on erineva kaaluga ordeneid, neid antakse saavutuste eest, ma olin väga üllalatud ja ka meelitatud et sain samuti aughinnatud. Ma ei tea kui kõrge auhind see on, mitmeid erinevaid astmeid on. Eriti oluline sellepärast et ma olen 15 aastat väljaspool inglismaad töötanud.

[10:16:37:00 KUMU-s kuninganna Elizabeth kaaskonnaga üpl siseneb majja, tervitab eesti presidentipaari](#)

Alaküla: kas olete kuningannat kohanud

Hillier: kuningannata ei saagi tegelt kohata. Meid on tutvustatud mitmeid orda aga see on kõik väga formaalne ja ametlik. Ma olen laulnud kininglikus kooris kui ma noor laulja olin, aga seda ei saaks otseselt kuningannaga kohtumiseks nimetada.

10:16:45:00 Filarmoonia Kammerkoori proovisaal, T. Tulivi "Rejoice, Rejoice, Rejoice" proov, Paul Hillier tekst kt

Alaküla: 400 aastat pärast William Wordi on Eesti heliloojal Toivo Tulevil au kirjutada kuninganna elizabeth II auks komponeerida pühendusega teos.

Hillier: nagu ka kõik teised Toivo teosed, on see väga rakse tegelikult. Tähtis on et sõna peaksid väga selgelt välja tulema. Aga see on väga nüansirohke ja tema muusika on väga rikas ja mitmekihiline, aegaja harjutus nõudev.

Alaküla: Tulevi teose aluseks on 700 aastat tagasi vähe tuntud Thmas da Hurmi tekst.

Hillier: väga ilus tekst, ja ma olen väga üllatunud ja õnnelik samas et Toivo selle teksto leidis.

10:18:32:00 int Toivo Tulev, kpl, tiier

Tulev: See tekst tuli seekord erinevalt väga paljudest lugudest, mul är aotsustada väga kiiresti. Mis ei ole kunagi lihtne. – tekst ei saa ju valmis enne kui lugu on valmis. Tahurni tekst sai mulle lähedaseks mammu juba, seega on kesolev õlugutagasipöördumine ka minu jaoks.

Selles tekstis rõõmustatakse loodu üle, aga ka Looja üle. Kahtlemata tuleb sed avaadata kui kingitust, seda olukorda üleüldse, et ma saan seele tekstiga, koori ja dirigendiga koos töötada niiisuguse sündmuse puhul

Hillier: ma olen päris põnevil, mis sellest välja tuleb. Keerukas.

10:18:45:00 Filarmoonia Kammerkoori proovisaal, T. Tulivi "Rejoice, Rejoice, Rejoice" proov, Paul Hillier dir, Toivo Tulev kt tekst

10:19:45:00 KUMU-s inimesed üpl kogunevad kontserdisaali

10:20:05:00 Kuninganna abikaasaga kpl 2-ne istuvad kuulavad kontserti

10:20:16:00 Filarmoonia Kammerkoori KUMU-s T. Tulivi "Rejoice, Rejoice, Rejoice" dir Paul Hillier

10:21:03:00 saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson (lõputiitirid rollina kaadri allääres) saatelõputekst Kanuti Gildi majas

Ants:sellised siis tänased muusika jutud

Ruth: järgmises saates räägime ühest populaarsemastja publiku rohkemast klassikalisest muusika festivalist – Klaverifestival, mis ka tänavu toob lavale tõelisi tähti .

Ants: ja Tartus on välja tulemas ballett „Peer Gynt“, mare tommingas,Kreek. Ja palun ärge unustage muusika ei ole valitute privileeg, vaid iga mehe õigus.

Pealkiri: Muusikaelu, (Eetrikooia: B19671 DVD: DVD56)

Indeks: 2007-001586-0112

Vöotkood: Eetrikooia: B19671 DVD: DVD56

Esmaesitus: 18.10.2007

Toodangu liik: 1.1 omasaade

Valdkond: 9. kultuurisaated,9.1 kultuurisündmuste ülevaade

Zanr: 4. Tõsielulised žanrid \ 4.1 ajakiri

Tootja:

Pildi suhe: 4:3

Värv: Värviline

Audio tüüp: STEREO (ainult üks stereoheli)

Kanalid: Kanal 1: CH 1 STEREO, Kanal 2: CH 2 STEREO

Pikkus: 025:39

TV-teostus: Assistent: Priske Kadi Katariina heli: Preimann Ago Režissöör: Veber Erle operaator: Himbek Martin /

Osalejad: toimetaja: Johanson Ants Alaküla Ruth /

Sünopsis:Rahvusvaheline uue muusika festival NYYD`07 toob Eestisse nimekaid esinejaid ja heliloojaid. Kevadel oma 70. sünnipäeva tähistanud Salvatore Sciarrino on omapärasemaid figuure Euroopa heliloojate eliidis. Palermos sündinud Sciarrino leidis tee kunstide juurde imelapse-autodidaktina. Hoidudes trendidest ja koolkondadest, vabana etteantud struktuuridest ning teooriatest, on ta kujundanud isiklikku ainuomast esteetikat ja helikeelt. Saatejuhid Ruth Alaküla ja Ants Johanson. Režissöör Erle Veber.

10:00:00:00 saatepea

10:00:00:00 (DVD,DVD56)

10:00:00:00 (EETER,B1967)

10:00:09:00 stj-d Ruth Alaküla ja Ants Johanson saate algustekst

Ruth: tere

Ants: lugupidamine. Taas kuulamae mis toimub muusikaelus. Eesti selle sajandi ja elmise sajandi lõpu suurim helilooja on kahtlusteta Veljo Tormis, minu jaoks. Ants soots on kokku pannud 5-osalise plaadisarja Veljo Tormisemeeskoori loominguts. Ja Untsakatel on 15 aasta sünnipäev. Vaatame, mis toimub eesti rahva ja rahvaliku muusika loos.

Ruth: ja käimas on NYYD festival. Kuigi itaalia helilooja Sciariino jättid haiguse tõttu festivalile tulemata kõlas festilivalil siiski tema muusika.

10:00:40:00 katkend Sciarrino "Shadow of sound" EESTI RIIKLIK

SÜMFOONIAORKESTER

segakoor LATVIJA (Läti)

HANNAH HOLGERSSON (sopran, Rootsi)

ANNIKA HUDAK (metsosopran, Rootsi)

Dirigent TÖNU KALJUSTE

10:01:13:00 int Erkki-Sven Tüüt kpl, tiiter

Tüür: ma olin küll sedanime kuulnud varem, aga minule rääkis temast Avro Pärt, aastaid tagasi. Juba siis ma otsustasin et oleks hea kui NYYD festival saaks teda eesti publikule tutvustada. Salvador Sciarrini on ks tähelepanu väärsemaid itaalia kaasaegse muusika loojaid. Tema muusika kulgeb ka mööda piire mööda kõla ja vaikuse ja mõtestatud ruumi

otsinguid. Ta on ise öeldnud, et Iga kuulaja loob teoses oma kõllise ruumi, mis on väga subjektiivne ja ainult talle omane.. kuna ta on eesti publikule peaaegu tundmtu siis ma kujutan ette ühe sellise looja maailma avastamine on ka väga huvtav

[10:02:23:00 int Tõnu Kaljuste kpl, tiiter](#)

Kaljuste: ainulaadne vabadus, kõikidest mallidest ja ismidest vabanenuud inimene. Sellest muusikast minu jaoks kujunebki minu jaoks vabanenud inimene, roheline inimene. Inimene ei ole võtnud eesmärgiks plaadidurgude, kontsredite vllutamise, vaid ta teeb kunsti vaba lennu ja vaba käega., isegi nii vaba, et ta kirjutab nii palju et ta aja ja ormid peale ei mõtle üldse, sest ta laseb lendu partituure päris palju.

[10:03:01:00 katkend Arvo Pärt. Mein Weg La Sindone \(uus versioon\), Erso](#)

Alaküla: Sciarrone kõrvale valis tõnu kaljuste arvo pärdi muusika.

[10:03:54:00 int Tõu kaljuste kpl jätk](#)

Kaljuste: kes arvo pärti unneb teab et esiettekanne on alati esietteanne ja siis mõned aastad hiljem tuleb lõplik partittur. Mulle väga meeldivad ta viimastes teostes ta orkestrikäsitlus,. Tohutult avar orkestripilt. Ta liigub väga võima arenguga, mulle väga meeldib see peaaegu kosmiline orkestri kõla.

[10:06:17:00 katlend György Ligeti. Reekviem , segakoor Latvia, Erso](#)

Alaküla: nnyd festivaliavakontserdi keskne suurteos oli Ligety 1965 aastal kirjutatud reekviem. Esitajaks oli siis kuulus erik eriksoni taani raadio segakoor.

Kaljuste: selle eriala on niisugused teosed, mis jäävad sind kummitama hästi ammusest ajast, üliõplaspõlvest lehitsed neid partituure, neid paljuid paljuid partituure, se eoli üks nendest teostest. Mida kirjutasin vist ka konsi lõpus ka väikse töökeste kaasaegsest muusikast, see just sellest teoses näiteks. Südamelähedane on ta lihtsal oma suure vabaduse ja energia poolest, mida ligeti muusika endas kannab

alaküla: miska neii vähe esitakse siis?

Kaljuste: ta on väga raske ja nii nagu omal ajal kui paar aastat tagasi tegin verio korot, need on kaks suur vormi mis nõuavad lauljalt sama virtusooset pilli/ hääle käsitlus oskust nagu pillimängijatel.

Tihti peale koorimuusika on tunduvalt lihtsamate vahenditega ja nendes teoseeson lauljatel vaja täielikku professionaalset haridust.. Koorimuusika on niisugusel kujul, kuna ta on ka osal massikultuur seega See mis eraldub suurtesse kontsridalisesse need harva kantakse ette. Maailmas on küll palju nime poolest professionaalseid koore kuid tegelikult on neid vähe.

[10:09:26:00 lava taga Erkki-Sven Tüür õnnitleb Tõnu Kaljustet](#)

[10:09:45:00 kõll](#)

[10:09:50:00 Estonia Kontsertsaalis RAM-i proov, Veljo Tormis kuulab laval, dirigent Ants Soots](#)

[10:10:26:00 int Ants Soots kpl, tiiter, Estonia saalis](#)

Ants: sel nädalal kuuleb ja kuulis tallinnas, Võru, paises ja tartus veljo tormise meeskoori loomimigu kontserti „see igipüsiv hääl“ eesti meeskoori esituses. Sündmus tähistab samanimelise plaaditsükli ilmumist. Salvastada ühe käekirjaga kogu tormise meeskoori looming see ilmsast ion suur ja keeruline ettevõtmine

Soots: on ikka, sest tomise looming on väga mitempalgeline, kui üles lugeda mis näoga tormis tema muusikas on alates iroonlast, humoristlikust kui rahvamuusikani kuni hoiatava ja nmanitseva ja sügava filosoofilise mõtteni tormisena. 5l plaadil on 53 teost-seda on väga plaju, väga alju tormist.

10:10:31:00 [Kontsertsaalis RAM-i proov jätk, Ants Soots kt int jätk](#)

Ants: kuidas eirnevad RAMi põlvkonna mehed on selle muusikaga toime tulnud?

Soots: jah siin tõesti ju 80ndatel tormise „maale toojad“ nende jaoks ei ole tormis enam nii uudne. Aga uued generatsioonid – ma arvan et tormise mõistmine on kergenenud ja nii võr dplju loomulikuks muutunud.

10:12:03:00 [Ants Johanson int Meelis hainsoo Olde Hansas](#)

Meelis hainsoo: mina teeks ka selle võrdlusmärgi regilaulu .. võiks isegi teha sellise võrrand et tormis + rahvusmeeskoor = eesti meeskoori laul. Antku nüüd kõik teised andeks, miunu jaoks se nii on. ja regilaul ka sinna juurde, tormisel on ju väga alju erinevat. Aga regilaul ja juured on ju ikka väga olulne. Minu jaoks on mõned laulad siiamanii- et raske on isegi laulda ihukarvad tõusevad püsti, tunned seda väge ja võimu endas

Ants: tormis on ise öelnud et koorilaul ja rokk sobivad kokku, kas sa tunned kas rokki selles laulmises?

Meelis: noh eks see ouhaskvit ja seda laulda on teatud kavalveerid sees ja kui sinna lisnadvad veel šamaani trummid ja muud vidinad.

10:13:34:00 [Kontsertsaalis RAM-i proov jätk, Ants Soots int kt, Ants Soots ja Veljo Tormis arutavad](#)

RAMis on praegu muusikaharitud mehi enam ku vbla 20 a tagasi, samas on seda puhats kõlajõudu vähem ja peenust rohkem, kas ka selles suhtes tuleb plaat ja kontserid erinevad?

Soots: kindlasti tuleb, sest tormis on loonud on meeskooride teosed ikkagi RAMi silmas pidades ja just toonaegset rami silmas pidades, võttes arveese liikmete arvu ja kõla. Mitmel puhul on prageuse koosseisuga tõelist kaju raskem saavutada. Mitte kõikides testes, aga mõne puhul on sellega tõesti probleeme.

Ants; tsirka pool sajandit ku me tormis ja tema koorilaule ttunneme on rahvamuusika osas nii publiku aga ka lauljate arvamus olulselt muutunud.lisaks puht muusikalisele aspektile on ka - kas auhinnad mõttes?

Soots: kõgepealt on vaha tromis enda jaoks avastada., ui segakoori tormis on juba ammu tunud , siis meeskoori tormis vähem., ja seda olen minda kõige tähtsamaks pidanud-tutvustamine., tuttavaks saamine.

10:16:54:00 [kõll](#)

10:16:59:00 [Ruth Alaküla int Kaur Garšnek kpl, teema festival Ultra Jazz](#)

Jazzi on peetud üheks 20sajandi suurimaks leiutiseks, aga elujõuline on ta ga 21 sajandil. Mis festival see ultra jazz on?

Kaur Garšnek – jazz festival mis toob kuulajani jazzmuusika tänapäevasesmõtte säärealadele kuuluvad esinehad. Nt the humans . ultraa jazzil on ka varem sellised esinjad lnud, eks tseselt jazzi ei tee, kui kuidasgi nt jazzfushioni kaudu võiks neid sinna žanri siiski liigitada.

?

10:17:36:00 [video The Humans "We are the humans", int Kaur Garšnek kt jätk](#)

10:19:08:00 [Ruth Alaküla int Kaur Garšnek jätk](#)

Alaküla: kes n the humansi esilaulja?

Garšnek – ta on saanud tuntuks tegelikult näitlejana ta alustas kultusfilmides trubilii misrääkis tolollalsest punkkultuurist, tema filmikarjaerialgusega aralleelselt pani ta ka aluse oma bändikarjäärile.

Tal on seos ka eestiga – film, Tied up in Tallinn, ta on ka üsna üllatuslikes kogtades üles astunud – nt lugenud teletupsude tunnushäält saate alguses kliipis.

Siis pandi alus duole the Humans, hiljem abiellusid ja selle kaudu võib aimata mõjutusi ka robert tripilt ja soundscapeide ja helimaastike kaudu.

erinevad mõjutused phil reflin – REM

10:20:00:00 video The Humans "Heal ourselves" Ruth Alaküla int Kaur Garšnek kt

Garšnek: the humans on tegutsenud koos alates 2007, neil ei ole erilist piikka muusku teed ja huitaval kombel tuleb välja et ad ei olegi kusagil mujal koos üles astnud ja tundub et nad on eetsi esinemistest väga teadlikult, nad ei ole mujal seda eistanud

10:21:41:00 ans Untsakad Scotland Yardi laval,sätivad pille, Ants Johanson tekst kt

Ants: sünnipäeva pidasin Untsakad pärisuusmuusika lõikuspeol ja tallinnas scotland yardil, kõik 15 aastat on bänd jäänud truuks simmani muusikale ja ligi 1500

ülesastumise ja 10 plaadiaga on nad end heas mõttes publikule südamesse mänginud.

Nende muusika on just üks nendest näidetest kus me ei tohiks lihtsust õihtsustamiseks pidada, aga ka vastupidiseõit ei tähedna elitaarsus alati süvagust ja armastust. Nee dmehed teevad igatähes oma lemmiktööd rõõmuga.

10:22:17:00 Untsakad laval laul "5 kanget meest"

10:22:30:00 int Marek Rätsep kpl, tiiter,

Rätsep: väga lhtne filosoofia, et inimestele rõõmu pakkuda ja ma arvan et se e muusika mis me mängime on 30ndatest, see läheb mu enda elustiili ja kaitsega hästi kokku.

Mängime Simmanimuusikat ja kõigile on teadamis me teeme ja milline muusikaõhtu neid ees ootab meiega.

10:23:46:00 int jaanus Põlder kpl, tiiter

Ants: kas hakkab ammendama rahvamuusika ennast?

Päris autentset küll, pigem on see niiõelda kaasaegne folkloor, mida me praegu veel ei aktsepteeri folkloorina, aga ma arvan et mingist hetkest on pooled smileri lood rahvalaul.

Minul isiklikult vist on hinges sees just see, ekuidagi väiksest peale olen sellist muusikat tehtud, miniuõit on ikka alutud ka ilusat rahhva muusikat, aga kuidagi ei tule.

Ants: Milline see ilus rahvamuusika siis on? –jah kes sed teab..

Ants: milline see esti rahvas teiel lavalt aistab?

No ehk natule nagu me ise, selline väheke agressiivne ja jaurav. Agasamas on ka meil erinevaid lugusid, on ka ilusaid ja kurbi

10:24:01:00 Untsakad laul "Trulla rulla pomm", Jaanus Põlder kt int

10:25:16:00 lõputiitrid rullina, lõpus etv kõll

Pealkiri: Muusikaelu, (Eetrikooopia: B20575 DVD: DVD237) 1 / 2

Indeks: 2008-001586-0122

Vootkood: Eetrikooopia: B20575 DVD: DVD237

Esmaesitus: 17.01.2008

Toodangu liik: 1.1 omasaade

Valdkond: 9. kultuurisaated,9.1 kultuurisundmuste ulevaade

Zanr: 4. Tosielulised tanrid \ 4.1 ajakiri

Tootja:

Pildi suhe: 4:3

Varv: Varviline

Audio tuup: STEREO (ainult üks stereoheli)

Kanalid: Kanal 1: CH 1 STEREO, Kanal 2: CH 2 STEREO

Pikkus: 024:48

TV-teostus: Assistent: Priske Kadi Katariina Priske Kadi Katariina valgus: Laas Indrek

Nurm Jaak saatejuhttoimetaja: Johanson Ants Alakula Ruth saatejuht: Johanson Ants

Produtsent: Alakula Ruth Alakula Ruth operaator: Priks Raul Stepanova Anna Tungal

Peeter Retissoor: Veber Erle Veber Erle heli: Preimann Ago /

Osalejad: toimetaja: Alakula Ruth /

Sunopsis: Eestis kais imelaps Alex Prior, kes on varateismelisena valmis saanud 3 sumfooniat, ooperi, balleti ja opib praegu Peterburi Konservatooriumis dirigeerimist. Rezhissoor Marianna Kaat teeb noorukist filmi.

Saatejuhid Ruth Alakula, Ants Johanson. rezhissoor Erle Veber.

10:00:00:00 saatepea

10:00:00:00 (**EETER,B2057 5**)

10:00:00:00 (**DVD,DVD237**)

10:00:09:00 stj-d Ants Johanson ja Ruth Alakula tekst Olde Hansa Restoranis

Alaküla: tere!

Ants: lugupidamine!

Alaküla: tänane muusikaelu saade on parimsest täna näetet 2007 aasta parimaimaid muusikuid. Muidugi igasugune pingeridade sättimine ei ole kutluurile omane, aga Kultuurkapital jagas sel nädalal auhindu parimatele.

Ants: mina olengi külla kutsunud Tõnis Kahu, et austada ehk veidi naiivselt küll, aga vähemalt alustada diskussiooni selle üle, mis on värtrkultuur, mis on massikultuur, miso n elitaar kultuur, popkultuur. Näis see teemqa võiks jätkuda veel pikalt.

Alaküla: aga alustame tänast saadet heliloojaga, kellele on parasjagu käsil teine sümfoonia, kelle balletti mängiti hiljuti just moskvas ja varsti ka londnis ja kelle isiku teeb kahlemata eriliseks see, et tal täitus hiljuti just 15 eluaastat.

Ants: ühe sõnaga: andekas nolk

10:01:33:00 **Alexander Prior** int Alex Prior kpl ingl k, tiiter

Alaküla: see noormees on vene-inglise perest päris imelaps, kes praegu õpib Peterburi Konsrvatooriumis dirigeerimist ja kompositsiooni. Keskkooli lõpetas ta eksternina ja muide konservatoriumisse ta kutsuti,mitte ei teinud sisseastumiskatseid nagu teised, tavalised inimesed.

10:01:44:00 Alexander Prior mangib klaveril "Elegy in Minory of Gerogy Ligeti"
(Alexander Prior)

Alex.Priori: mind kutsus Konservatooriumisse õppima Aleksandr Tšaikovski. Ta lihtsalt kutsus pärast minu 2.klaverikontserd ettekannet Pittsburgis.

Alaküla: kuidas sa tunned ennast nüüd Konservatooriumis, kus kõik õpilased sinust nii palju vanemad on?

Priori: nad ei ole nii palju minust vanemad. Mõned on jah, oli ka üks 63-aastane üliõpilane. Nad on väga andekad, lihtsalt nauke hiljaks jäänud.

[10:02:04:00 int ema Jelena Prior kpl vn k](#)

Alaküla: kuidas avastasite oma poja erakordse muusikalise ande?

Jelena Priori: nagu iga ema, püüdsin lihtsalt tema jaoks kõik teha. Tahtsin, et at saaks kõike teha, et tal oleksid seleks võimalused. Aga ma ei arvanud, ettemast saab muusik.

Aga tal õnnestus kõik väga keregl. Kui kõik poisid koolis jalgpalli mängisid, mängis tema vaheajal klaverit. See oli tema elu. Ja kui räägtakse et sul pole olnud õnelikku

lapsepõlve, et sul on ulnud palju vaeva näha, siis tema on maailma kõige õnnelikum inimene. Ta on terve elu teinudseda mida ta on tahnud teha. Ta on oma lühikese elu

jooksul sõitnud läbi terve maailma. Ta on olnud Ameerikas, Jaapanis, esinenud Carnegie Hallis, Royal Albert Hallis. 10 000 inimest tõusid püsti ja aplodeerisid.

Muidugi ma hakkasin nutma suurest rõõmusest, uhkusetundest. Ma teadsin et sele tagaon ka minu tööd.

[10:02:16:00 kate DVD-lt Alexander Prior dirigeerimas orkestri ees "Mere ja kuu laulud" \(Alexander Prior\), Jelena Prior int kt jatk vn k](#)

[10:03:11:00 Ruth Alakula int Marianna Kaat Oldse Hansa Restoranis](#)

Alaküla: üks põhjus miks me Priori vastu ka huvi tunneme, et temast on valmismas film.

Marianne, mis on selles noores mehes sellist et sa otsustasid temast filmi teha?

Marianna kaat: kuna ta on sama vana kui minu enda vanem poeg, (1992) mina kui ema tunen huvi selle vanuse suhtes. Sest see on selline vanus kus on teatud probleemid. See on selline vanus kus laps seisab selle valiku ees – kuhu poole arnenda. Kuna selles poisis on varakult need anded välja tulnud. Ja kuna selle poisi kõrval on nii võimas ema kes on kõiki neid asju võimaldab ja korraldab ta jaoks, ühelt polt. Ja teiselt poolt nii rikas isa kes suudab neid asju kinni maksta. Ja siis keskel see väga andekas poiss, keda juba 8 aastaselt nimetati imelapseks. SIIS MINU MEELEST SELLE PEREKONNA taustal võib rääkida asjadest mis tegelikult peaks huvitama väga paljusid inimesi.

Alaküla: sa oled tal järgi käinud, sa oled süüvinud tema muusikasse, tema elusse. Kas sellel legendil imelaps on tegelillt alus? Või on see lihtsalt hea meedia mull

Marianne: ma ei usu et see on mull. Meedia on küll suur roll. Temast sai imeliaps läb laulmise, tänu tema häälele. Läbi laulu sai selle staatuse. Kuigi kus iganes teda filmiti, alati räägiti et ta mängib seal seitsmel instrumendil ja valdab keeli ja midagi iganes, aga just läbi laulmise. Selles vanuses ta ei saa laulda, siisnad mõtelsid et mis variandid elus veel olla peale laulmise, millega saaks veel tegeleda. Ja minu meelest see on ka väga huvitav, selline murranguline hetk etema elus. Nad otsivad lihtsalt et kus ta saaks ennast positsioneerida maailmas. Aga vanemad e riti ema on absoluutselt veendunud et ta on 21 sajadni tipphelilooja. Ta ise on muide ka selles veendunud.

[10:06:35:00 int Alexander Prior kpl ingl k jatk](#)

Al. Juba õlapsepõlves huvitas mind ballett. Aga peagi hakkasin ballettimuusika vastu suuremat huvi tundma. Nii et hakkasingi muusikaga tegelema. Alguses mängisin lihtsalt klaverit, aga peagi leidsin, et teiste loodud muusikat mängida on lihtsalt igav.nii hakkasingi improveiseerima, kui hakkasin improvisatsioone üles kirjutama, jõudsin

kompeerisimensi. Ma dirigeerin siiski hea mellega ka teiste heliloojate muusikat. See on palju loovam tegevus kui teiste muusika mängimine. Sest selesk et juhatada peab süvenema detailidesse, uurima taustu, süvenema. Seda kõike ei saa ilma orkestrita teha. Eriti meeldib mulle dirigenditöö teatris ja teater ise. Tahan kirjutada oopereid, sest seal n koos ka plaju muud – lisaks muusikale, ka kunst ja kirjandus. Olen suur Wagneri muusikalise draama austaja. Ma e nimetaks oma oopereid ooperiteks, isegi mu ballett "Mowgli" on muusiklaine draama, se eon lõikide kunstivormide süntees. Mu balletis osaleb ka koor. Seal on kõik kunstivormid koos. Seda rada idi tahan heliloojana jätkata. Ma olen üllatunud, et keegi ole veel Kalevala – ainelist ooperit kirjutanud. Seeon nii ilus materjal. Tea, et Eugen Kapil on ballett "Kalevpoe", aga ma ei ole selle nooti veel kätte saanud. Aga ma olen üllatunud et keegi pole sellel teemal veel ooperit kijutanud.

[10:07:23:00 int isa Peter Prior kpl ingl k](#)

Alaküla: mid ate arvate oma poja erakordsest muusikaandest?

Peter priori: olen loomulikult väga uhke, ta armastab seda teha, mis on kõige tähtsam.

Ta lle meeldib heliooming ja esinemine. Ja loomulikult on iga isa selle üle uhke.

Alaküla: kas tal on ka teisi huvialasid? Kas teil on aega ka spordiks vahel?

P.Priori: a käib vahel järvel sõudmas. Vahel käime jöagrattaga sõitmas. Talle ei meeldinud kahjuks ei kriket ega ragbi.

[10:07:37:00 Alexander Prior Rahvusraamatukogu saalis, isa Peter prior int kt ingl k jatk](#)

A.Priori: ta õppis tennist kuulsa Morozova juures, kes mulle ütles, et ta pole kunagi veel andetumat last näinud.

Alaküla: kuidas Teile tundub – kas ta on millestki oma lapseõlves ilma jäänud, mis teiste (vähem andekate laste) elus ehk on?

P.Priori: Millesti on ta jah ilma jäänud. Tal ei ole suurt sõprade gruppi, nagu enamustel temavanustel on. Aga ma ei arva, et tal sellest kahju oleks. Muusika on tema jaoks palju olulisem ja me ei saa keegi kõike teha. Tema jaoks on muusika erakordset oluline, see teeb talle suurt rõõmu. Ning ta kohtub inimestega läbi muusika kaudu ja saab nendega hästi läbi

[10:08:05:00 int ema Jelena Prior jatk kpl ingl k](#)

J.Priori: see muusika on punane-must. See on hirmus.

A.Priori: ma tahaksin, et mõnes kohas hoiaksite poognat mitte õigesti vaid nagu keppi .- aga nii ei saa mängida

-aga proovige... – nii ei saa.

-aga proovige kuipole raske.

Mul pole raske aga nii ei tule välja...

No vot! See on suurepärane!

[10:09:21:00 int Marianna Kaat jatk](#)

Alaküla: kuidas sulle tundub, on ta kõige selle juures õnnelik?

Kaat: absoluutselt! Ma alguses püüdsin ka et nagu kus kus tal see lapseõlv varastatase, mille üle ta ei ole õnnelik... aga tegelikult ta naudib seda

Alaküla: millal film valmis saab

Kaat:tegelikult selle filmiga on nii, et mida pikemalt sa filmid, seda huvitavamaks läheb.

Aga igaaljuhyl millalgi selle aasta lõpus, eks see oleneeb ka rahastamisest.

Alaküla: igajuhul jõudu sulle ja aitäh tulemast!

[10:09:57:00 koll](#)

10:10:03:00 [int Tonis Kahu](#) katkend arhiivist Mozart "Kroonimississa" 2006, Ants Johanson tekst kt

Ants: "Muusikaelu" soovib omalt poolt lisada vaatenurki sellesse igavesse aga praegu taas aktiivsemalt esile erkinud diskussiooni, mis on väärtkultuur ja kus on selle skaala teine ots. Kui palju on eesti kultuuris kaunite kunstide ja eriti muusika tähenduses teadlikult tulevkkus suunatud otsuseid ja kui palju on see lihtsalt maitse küsimus. Ehk siis klišeelikult küside – Mozart kirjutas oma aja popmuusikat kolme sajandiga, läbi pika traditsiooni on sellest saanud väärtmuusika. Kas siis tänapäevane popmuusika satub ametlikult väärtmuusika staatusesse alles kolme pika sajandi pärast?

10:10:50:00 [int Tonis Kahu kpl ETV 1. stuudio foonikas puldi taga, tiiter](#)

Kahu: kultuuripoliitiliselt on see väärtkultuuri/muusika mõiste olemas ja probleem on sellest et see peab olema mõõdetav mõiste, sest selle alusel tehakse uusi dekreete õetakse vastu otsuseid ja jagatakse raha ja see mõjutab kõiki võibolla ootamatul näiteks ka sind ja mind, kui ma juhtuks midagi kirjutama ja sooviksin seda avaldada. Siin tavaliselt mõõdetakse seda väärtmuusikalt kahe skaala järgi. Esimene puutub seda sama mis sa mainisid – muusika traditsioon ja päritolu, kust see tulnud on, kui vana ta on – on ta siit meie kekskelt, on ta võõras, kõik need päritolu puudutavad küsimused.

Ja teine on siis tem struktuurilised omadused . mis see muusika väärt on, millest ta koosneb, näiiteks ka see kui uuenduslik ta on.

10:11:45:00 [katkend Led Zeppelini "Immigrant Song" kontserdisalvestus, Tonis Kahu kt](#)

10:12:03:00 [Tonis Kahu kpl int jatk](#)

No näiteks tuttavate muusikute palvel olen kirjutanud neidle soovitus, sisi võin elektroonilise muusika puhul rääkida just selle uuenduslikkusest.

Aga mis sellest välja jääb sellest skeemist on see, mis see muusika reaalselt inimesele teeb. Ta räägib, mis on muusikas olemusliku väärtusena sees, millest ta koosneb, aga ta ei räägi sellest mis toimub turul. Ta ei räägi sellest mida tähistatse kultuuriteoorias ka mõistega nauding. Se eon täiesti välistatud. Tegelikult võib kunstilise olemuse juurde kaastat ka tema populaarsust, ka populaarsust on teatud miel käsitlevat kui talle antud hinnang arvustus, hinnang. Tema sisemine kooslus võib olla panna tantsima või mõjuda hästi või meeldida, aga selles skeemis jääb see hästi kõrvale. Need kaks aspekti toimuvad aga jääb puudu see millega on kõige huvitavam toimetada – see interaktsioon inimeste vahel, probleem selles et maasiteabevahendite loomus ja tema rollid inimeste jaoks on ajajooksul niipalju muutunud et samad skeemid väärtkultuuri madala ja vastaspool nee don seotud inimeste teise vormidega. Nt SB nägi seda probleemi väga hariduskekskelt - eksisteeris kõrgkultuur ja madal ja eesmärk oli selgtada rahvale kes oli oma madalakultuuriga seal all kõrgkultuuri. Siit õpime et on olemas väga erinevaid kultuuri vorme – on eesti kultuur ja ameerika ja on olemas kõrg ja madala ja võõras ja oma.

10:13:36:00 [katkend KUMU-s Eesti Filarmoonia Kammerkoor esitab A. Part ".... Wichm was son](#)

[of...". Tonis Kahu kt int jatk](#)

10:13:58:00 [Tonis kahu int kpl jatk](#)

10:14:13:00 [katkend MTV Muusikaauhindade jagamiselt Munhenis ans Bedwetters laval, Tonis Kahu kt](#)

Ants: kas me oma ühisest rahast peaksime toetama garašibändide teket või lasta neil võidelda – sed augevamad nad on?

Kahu: no võitlema peavad nad niikuinii, ka klasiiklaine muusika peab võitlenu, kõigepealt nendesamade garaaži bändidega, aga ka oma žanriseselt, teiste klasiikaliste muusikatega, teise ooperitega.. Klassiklaine muusika ei asu kusagil turust välja, se eon illusion. See asi peab tulema puhltalt muusiakst endast või ärilistest aspektidest. Meie kultuuri alus on vaba turumajandus ja inimestele tuleb luua võimalus sela konkureerida ja ma usun et eestis on see ka olemas. Aga garaažibändide mitte toetamine., seda ma ka ei tahaks väita. Selleks tuleb uurida turgu ja se emillega otetakase see on võimalus millega turule siseneda., ja ma ei pea silmas eesti turgu vaid ka rahvusvaheosy. Aga mis puutub isiklikku maitseesse siis seeon kummaline, sest konflikt asetuse on väga vana. Ja vajepeal on yunlnd eesti muusikasse palju selliseid pliitikuid kes teavad mis on biitlid ja kes on ka sexpistols. See taust on sügavuti uurimist väärt. Sest inimesed soovivad et

Kultuuo n kui dialood, ka negatiivse sündmimine paik ja kuidas nme sellega toimetuleme Tähtis on et ei surutaks maha loovat intsikiiivi kui se eon olema. Kas seda nimetatakse massikutuuriks, loovkultuuriks, rahvakultuuriks. Aga tähtis on et ooovust ei sutrutaks maha

10:16:04:00 katkend Kumu-s Eesti Filarmoonia Kammerkoor (William Byrd) "Oh Lord, Make Thy

Servant Elizabeth, Our Queen, to Rejoice", Tonis Kahu kt

10:16:21:00 Tonis Kahu int kpl jatk

10:17:14:00 koll

10:17:30:00 **Kultuurkapitali** Draamateatri laval Erkki- Sven Tuur saab auhinna, onnitlemine

aastapreemiad

Alaküla: läheme oma kaameratega suurele peole . rahvusepoopris jagab kultuurkapita auhindu 2007aasta parimatele kultuuriinimestele ja sealhulgas a inimestele.

Muusikasihthkapitaltüstis lisaks suurele peapreemial veel esile 9 silmapaitsvata muusikut

10:17:45:00 int Erkki-Sven Tuur kpl

Alaküla: missugune see aasta 2007 sinu jaoks ssiis oli?

Tüür: erakordne –esiteks oli mul 5 esiettekannt mida om selgelt liiga pljau tegelikult, tegin väga tihedt tööd, aga sama ajal oli rõõm seda suurem et kõik need sümfooniad ja kontesrdid said ette kantud ja kas autoriplaati tulid ka välja ja väga õnnestunud wallengerig teostus Estonias.

Alaküla: minu kui kuulaja väga suureks rõõmuks oli see et sinu mjuusikat mängiti see aa sta ka väga palju eestis, on see sinu jaoks eriline?

Tüür: muidugi on! Hästi tähtis et minu siinsed hea dsõbrad ja kolleegid saavad ise kuulata mistte kuulata vastukajasid sellest mida n kusagi mängitud. See on minu jaoks hästi tähtis ja olen alati kudag teismoodi närvis ku minu muusika siin eetsonias kõlab!

Alaküla: suur aitäh ja jõudu!

10:19:45:00 int Helen Lokuta kpl, tiiter

Lokuta: mikk mikiveron kunagi öelnud etkui sa teed tööd laval ja keegi pole sulle knagi öeldnud, et see mis sa teed on huvitav ja et nad naudidvad seda misa sa teed, siis mõtle järele, äöäkki peaks ametit vahetama. Ma olen väga õnnelik, naudid seda mis teen ja kis ed avvel tunnustatks eka siis on see kooskõlas

10:20:10:00 Draamateatri laval Juri- Ruut Kangur saab auhinna, onnitlemine

10:20:18:00 int Juri-Ruut Kangur kpl

Kangur: mmeil olo arvestatav hulk mängijaid ja siis võiks ka seliise liigi eraldi snoorte laulupeole tulla. Ja siis sai kokku pandud spetsiaalne kava ja üldsegi mitte kerge, ikkagi proffide repertuaar, aga tundub et noort tase on ajaga ikka tõusnud, et mängisid ikka sjad hästi ära ja kõlas vapustavalt-

Alaküla: miks te seda teete?

Kangur: se ein ikka vapustav energia aleng, et muidgi see tase ie ole võrrelda proffidega, a sjad ei sünni nii valutult. Aga see energia mis lastelt tuleb see kaalub üles selle töö ja vaeva mis nähakse proovides te see kõik väja tuleks.

[10:21:07:00 Draamateatri laval saab auhinna Ivi Tiivik, onnitlemine](#)

[10:21:17:00 Draamateatri laval saab auhinna Tiit Paulus, aplaus](#)

[10:21:45:00 int Tiina Mattisen kpl, tiiter](#)

Alaküla: Sinu viimaste aastate kõige suurem töö on eetsimuusikabiograafiate leksikoni kokkupanemine. Kui suur töö see tegelikult on?

Mattisen: see on liiga suur töö et lühidalt ära rääkida aga õnneks ei saa sellist tööd teha üksi. Niasja eesmärk on kaardidatada eesti muusika maastiku. Saame kokku üle 3000 artikli. Need kes korralikult ja kiirestivastavad ja ku keegi vaatab kes pole vastanud siis palun viimane aegvastake! Ma vist ei ole seda tööd tegema hakanud ku ma oleks teadnud et se enii rske on. Aga me teeme selle teise kõite ka ära!

[10:22:46:00 Draamateatri laval saab auhinna Mikk Uleoja, onnitlemine](#)

[10:22:58:00 int Mikk Uleoja kpl](#)

Minule endale oli see väga valus et seda polnud veel tehtud. Pole olinekas seda tein mida või keegi teine see tuli ära teha. kuna kedagi teist ei näinud tein ise. Ja selle kui teo tunjnustamine on väga oluline.

Alaküla: miks just mart saare looming salvestada?

Uleoja: kui mõelda eesti kultuuri elitaarse kultuuri lühiduse peale üldse siis eesti rahvuskultuuron metsa jalooduskultuur ja mu isikelikult on nahk läinud õhukeseks viimasel ajal. See pürgimus eestist väljapoole ohustab seda et kaotame juured alt. Mitte et me peak metsa tagasi minema. Aga et me ei tohi unustada ennast. Kui me selle unustame kaotame ka osa endast ja jääbki ainult soov väljapoole, pürgimus

[10:24:12:00 koll](#)

[stj-d Ants Johanson ja Ruth Alakula loputekst Olde Hansa Restoranis, tiitrid rullina ule, lopus](#)

alaküla ja ants:

palju palju õnne ka meie poolt ja muusika ei ole valitute pärusmaa vaid igamehe õigus.

[ETV koll](#)

[10:24:17:00](#)

Pealkiri: MI, (Eetrikooia: B21481 DVD: DVD919) 1 / 2

Indeks: 2008-001586-0142

Vootkood: Eetrikooia: B21481 DVD: DVD919

Esmaesitus: 18.09.2008

Toodangu liik: 1.1 omasaade

Valdkond: 9. kultuurisaated,9.1 kultuurisundmuste ulevaade

Zanr: 4. Tosielulised tanrid \ 4.1 ajakiri

Tootja:

Pildi suhe: 4:3

Varv: Varviline

Audio tuup: STEREO (ainult üks stereoheli)

Kanalid: Kanal 1: CH 1 STEREO, Kanal 2: CH 2 STEREO

Pikkus: 028:41

TV-teostus: Assistent: Priske Kadi Katariina Retissoor: Veber Erle heli: Preimann Ago

Produtsent: Priske Kadi Katariina valgus: Laas Indrek monteeriija: Lill Rasmus

Kaasautor: Johanson Ants Alakula Ruth saatejuht: Steiner Timo juhtoperaator: Stepanova Anna /

Osalejad: toimetaja: Tralla Johannes /

Sunopsis: MI otsib oma kohta vaikuse ja mura vahel, puuab neid piire leida ning lohkuda. MI otsib muusikas elamust ja hoiab vaatajat kursis muusikasundmustega.

Inglismaal kais koos ETV tutarlastekooriga toimetaja Ruth Alakula. Saatejuht Timo Steiner, toimetaja Johannes Tralla, retissoor Erle Veber.

10:00:00:00 saatepea

10:00:00:00 (**EETER,B2148 1**)

10:00:00:00 (**DVD,DVD919**)

10:00:23:00 stuudio, Riho Sibul ja Robert Jurjendal mangivad kitarri

10:02:05:00 stj Timo Steiner int Riho Sibul

Steiner: tere hea publikum, teine MI, Robert Jürhjendtl. Tobedad ajakirjaniku muudkui küsivad ja küsivad aga need vastused muudkui sumbuvad ära vaikusesse, ometi sa esined ja mängid ja laulad. Teed sa seda hea meelega või on sul ometi natuke paha olla selle juures?

Sibul: jah loomuliult ma ei tea kas ma päris laulja olen, ma niisama häälitseen, tito combie on laulja ja Jaak Joala. Ei raske, ei ole raske.

Steiner: sinu esinemine on sattunud huvitavale ajale. Tääna on kultuurirahvas läiud marru selle pärast et eelarve muudkui väheneb, meti suinu mäng oli helge ja teemad ka pigem igavikulised. Kass a sotsiaalsetel teemadel ka tahaksid sõna võtta?

Sibul: ma just mõtlesin et teeks ühe laula "Pealtnägijja ja ärapanija"

Steiner: kuidas see kõlaks? Ka see oleks ka re-mažooris?

Sibul: ei ma arvan et see oleks natuke minoorsem, ilma tertsiita igaljuhul

Steiner: läheme nüüd muusika intiimsuse juurest muusika internatsionaalsuse juurde.

Märksõnad: inglismaa, ev kingitus, sisask, saluveer, etv tutarlastekoor.

10:03:39:00 koll

10:03:43:00 **Eesti Vabariik Aarne Saluveer proovis kpl 90 muusikaline kingitus.ETV tutarlastekoor Inglismaal**

10:03:55:00 int Marko Lohmus kpl, tiiter

Lõhmus: no eks seda on muidugi aegade jooksul palju, millest üks noor euroopa vabariik peaks tänu avaldama suurriigile. Aga eks alguses tulevad ka meelde poliitilised, ehk isegi sõjalised

[10:04:10:00 int Margus Laidre kpl, tiiter](#)

Laidre: need on seotud meie vabadussõjas kui inglise laevastik tuli läänemerele, bla nende esimene eesmärk ei olnud balti riikide iseseisvus, aga tulemus aitas kindasti kaasa meie riikluse tekkimisele ja vabadusele.

[10:04:35:00 ETV tutarlastekoor proovis, Ruth Alakula tekst KT](#)

Alakula: eesti riik tegi täna oma 90. sünnipäeva puhul 5 kingitust riidele kes on oluliselt kaasa aidanud meie vabaduse kätte aitamisele. Eesti helioojad kirjutasid 5 uudisteost ja meie parimad muusikud kandisid need ette Soomes Rootsisis, Islandil ja taanis, eesti riigi 5. ja viienda kingi viisid Inglismaale ETV Tutarlastekoor, kes esines põhines peamiselt rahvuslike kavadega kolmes pisikeses linnas.

[10:05:41:00 Ruth Alakula tekst kpl](#)

Alakula: seekordse kontserttuuri esimene kontsert toimub RobinHOodi Lugudest tuntuks saanud Nottignhamis, Albert Hallis, mida ei maksaks segi ajada Inglismaa kõige kulsama tuntuma Royal Albert Halliga. Seekordse kontsertreisi teeb eriliseks et esinetakse kos kohalike kooridega, mis tahes tahtmata pakub võrdlusvõimalust ja meenutab kohati ka maavõistlust.

[10:06:15:00 int Aarne Saluveer kpl, tiiter](#)

Saluveer: mina ütlen alati et kõik need konkursid mille paberid tuuakse koju nagu ikka kuldsed hõbedused ja pronksides – see on nagu alavik võistlus. Aga iga kontsett on ju võistlus tegelikult.

[10:06:45:00 laval tutarlastekoor Cantamus](#)

[10:07:14:00 int Aarne Saluveer kpl jatk](#)

Mina olen seda inglise koori kuulnud varem ka. Mina hindan nende sellist klassikalisel kolil põhinevat laulustiili. Nad on suht varakult saanud selise kauni vahel isegi ek liiga täiskvasnuliku hääle kõla. Aga see on maitse küsimus ma rõhutan, mitte hinnang. Minu meelest on nad kenad, hea musikaalsusega, kaunite häältega.

[10:07:40:00 int Pamela Cook dirigent ingl k](#)

Cook: tüdrukud on küll noored, Aga mina õpetan ooperilauljaid. Ja koris on selline süsteem, et alustatakse grupitundidega, siis saavad vanemaks saades individuaaltunde ja ku nad hakkavad lauljaks õppima siis nad tulevad minu juurde õppima.

Saluveer: meie ei ole kunagi ühes stiilis pürginud sellise väga sügavuti minemisele, vbla me läheme flantaalsetl ühest kolmandast teisest üle ja jätame need valikud mis inimene hiljem profiks õppima läheb tema enda teha. Ja amatöörina on ju ka huvitav erinevaid stiilide lauda

[10:07:49:00 laval tutarlastekoor Cantamus katkend Gilbert&Sullivan The Mikado, Pamela Cook](#)

[10:08:51:00 int lauljad koorist Lucy Allen ja Jennifer Adams ingl k](#)

Alakula: teie kooril on väga eriline kõla, kuidas te selle saavutanud olete?

- Ibi suure töö. Meil on lauluõpetajad, kes meiega individuaalsetl töötavad ja siis teeme koos proove. Teeme palju hääle gümnaastikat, mis aitab treenida lihaseid ja kaustada tervet keha hääle tegemiseks.

Alakula: mida te tulevikust mõtlete? Kas tahate selle laulmisega siduda?

- me mõlemad tahame saada ooperilauljateks, muusikuteks. Nii et see, mis me praegu teeme aitab meil loodetavasti tulevikus tegeleda asjaga millega soovime.

10:09:53:00 laval Eesti Televisiooni tutarlastekoor Veljo Tormis "Kiigel kartlik "

Alaküla: miks eesti ja inglise koori kõla ni erinev on?

Cook: selle taga on kultuur, osalt keel ja osalt muusikakultuur. Ravuslikud erinevused avalduvad muusikas. Eesti koori kõla tuleneb eesti keele omapärast. Seal on rikas toon, meie toon on kahvatum.

10:10:33:00 int ETV tutarlastekoori lauljad Maarja Aarma ja Lili Kirikal

Alaküla: koorid minu meelest olid mõlemad head, kuidas teile tundub?

--sama et tüesti ka teine kor oli väga hea. Neil on hoopis testsugune hääleseade, aga sed aligi huvitav kuulata.

-jah, just et tekkis selline kontrast, net üks väga ooperilik, väga vanamuusikalik väga treenitud hääle koolitus ma ütleks lausa. Ja teine on selline väga eestilik ma ütleks, kus on sellised sirged häälekõlad, hästi lihtne laulmine ja samas ka hästi ilus kuuluata ja samuti olid neid väga hea kuulata. Et ma ei teagi, nii erinevad, väga raske võreelda.

Loomulikult on nad super musikaalsed, individuaalselt ka – nad on kõik ju solistid.

Alaküla inglise tüdrukult: mis te eesti koorist arvate?

-suurepäraseid, nad on imetusväärseid. Neil on suurepärase kõla, väga nauditav on neid kuulata.

10:12:21:00 int Arne Saluveer jätk

Peaks muusikast rõõmu tundma, aga see rõõm võib olla väga eirnev. Väga raske triki katsetamisest või väga keerulise vokaalse tehnika kasutamine., aga võib ka olla lihtsalt igapäevaste meelelahutuslike asjade tegemisest. Et muusika ikka toetakse meie olemise viisi. Jah just see olemise viis on tähtis, siduda see muusika.kui tunneme et on vaja tugevamale tundele leida tuge siis mõni tekst võib seda anda. Minu meelest on muusika on kui elu katalüsaator, on vaja lõõbus lla – otsime lõbusa muusika , läheb veelgi lõbusamaks!

Alaküla tüdrukult: aga kuidas teie oma dirigendi saluveeriga rahul olete?

- ikka rahul, muidu vist ei laulaks ju siin koor, k dirigendiga ei sobiks.

- tal on nii palju erinevaid kogemusi ju ka nüüd, maailmas ringi käies saanud. Ta on näinud kuidas erinevaid mõtteid antakse edasi. Ja sed atunnetust ja ta võtab igalt poolt selle parima kaasa. Ja seda on näha kakuidas ta on arnendud sellest lihtsalt laste lauluõpetajast ikkagi suurepärasek rahvusvaheliselt tunnustatuks dirigendiks. Mina olen seda ju näinud, mul on väga suur austus laulda tema kooris! Mulle tundub et see, et nad on noored naised, ei takista neil ennast muusikas maksimaalselt välejdnamast.veljo tormis on osanud oma muusikas kõiki neid võimalusi maksimaalselt ära kasutada.

10:13:24:00 tudrukud laulavad koos Makarenat ja tantsivad

10:14:04:00 int Meurig Bowen kpl, tiiter festivali kunstiline juht , ingl k

Alaküla: esti tüdrukute järgmine esinemine on ühel inglismaa vanimast ja olulisemast festivalil Cheltenhami muusifestivalil.

Bowen: cheltenhami muusikafestival n 64 aastat vana või noor. See asutati 1945 aastal kohe pärast sõja lõppu. See on üks vanemaid muusikafestivale inglismaal. Sel aastal keskendumine rahvamuusika kasutamisele terves maailmas ja sellega tähistame 50 aasta möödumist inglise helilooja Ralph Vaughan Williamsi surmast, mison inglastele mõistetavalt oluline muusikaline tähtpäev. Mind vapustasid selle koori hääled. Siin ei olnud midagi tütarlapselikku või jõuetut. Mind vapustasid selle koori madalama registri

jõud, mis kõlas peaegu nagu tenor, mitte nagu tavaline tütarlaste koori madalam register.

[10:15:35:00 Ruth Alakula kpl tekst kirikus proov kirikus Urmas Sisask "Veni Creator Spiritus "](#),

Alaküla: see siin on saint pauli kirik londonis ja see siin on etv tütarlastekoori kontsertreisi kõrghetk, sest just siin tuleb esmaesitusele urmas sisaski uus teos, mis on kingitus inlgismaale, ja selle kingituse teeb erakordseks see, et selle kingituse etteknadmiseks eab oma väed ühendama kaks koori –eesti ja inglise. Kohe näeme kas aarne saluveer suudab need kaks täiesti erinevat koorikultuuri helisema panna vähem kui tunniajaga

[10:16:02:00 dirigent aarne Saluveer, helilooja Urmas Sisask kuulab ja sekkub proovi Sisask: ega see selline kõige kergemate killast teos ei ole , oleks tahtnud ehk natuke rohkem koos harjutamiset. Ühest proovist ehk ei piisa, ma kujutasin ette et tuleb ikka rohkem proove. Ühe prooviga see ehk nii ideallselt ei tule kui peaks.](#)

Alaküla: eesti kooril on sisaski laulmise kogemus ju väga suur, inglaster kindlasti mitte nii suur. Kuidas nad hakkama saavad sinu meelest?sisaks: no pisike mure on, jäävad natuke aeglaseks ja hammustavad lõppe. Koor ise on hea kõlaga, aga harjumata et inglased laulavad ikka hoopis teistmoodi. Natue on hirm ikka sees, et kas tuleb nii nagu peab. Aga need mis proovis kuulda, need tutti kohad ja ... ega ikka väha ilus ja võimas olid mõned kohad.

Inglased koorist: see kõik on meie jaoks väga uus. Eriti keel. Aga väga huvitav oli sellise uue muusikaga kokku puutuda. Harmooniad on väga erinevad võrreldes meie inglise rahvalaulude harmooniatega, mida me laulame . ja sõnade kõla muudab ka muusika kõla, see on kõik väga huvitav.

Sisask: kuidas see kõik kokku mängima hakkab seda saame muljetada alles pärast kontserti.

Laulja: helilooja on vaimustav. Tema muusika haarab sind emotsionaalselt kaasa, isegi kui laulad seda päris esimest korda. Kõik mida ta kirjutab on fantsatiline. Kui teos lõppeb on kõik väga vaikne. Sa tahad ainult ülemhelist kuulata. Se eon fantastiline.

[10:21:07:00 int Maggie Hamilton kpl, ingl k, tiiter kriitik](#)

Hamilton: mul on alati suur rõõm kuulda laulmas ETV tütarlastekoori. Kuulsin neid möödunud aastal Tallinnas. Minu arust on see üks maailma parimaid tütarlastekoore. Neil on selline kontroll ja distsipliin, aga sellele vaatamat suudavad nad edasi anda kogu nootides peituvad muusikat. Eriline rõõm oli neid näha esinemas koos inglise noortekooriga, kuulda kooride erinevat kõla ja kuidas need kõlad omavahel kokku sobivad. Nii et see oli väga huvitav ja meeleolukas õhtu.

[10:21:41:00 int Joy Hill ingl k, tiiter dirigent](#)

Suurepärase koorikõla. Meil ei ole inglismaal sellist kõla. See on haruldane.

[10:22:07:00 int Peter Hewitt kpl, ingl k, tiiter Londoni Kuninglik Muusikakolledzhi direktor](#)

Minu kooli õpilastel oli suurepärase võimalus koos laulda eesti kooriga. Nad said palju kogemusi ja võin öelda et ka nende kõla muutus kooslaulu tulemusel.

[10:23:12:00 int Marko Lohmus jatk kpl, tiiter muusikanounik](#)

Lõhmu: publik kes oli püsti ja plakstutas pikalt. Suurepärase tunne siis saalis olla publikuna. Suhteliselt väsitavad kaks päeva. Kõigepealt Cheltonhamis ja siis Londoni esmaesitus. Ei olnud küll mingeid märke et tütarlapsed oleks väsinud olnud ja selle

kõige kroonks usrmas sisaski sptetsiaase pühendusega teos. Nii et võib öelda et kõik läks nii kui plaanitud, või isegi e kõik läsk veelgi paremini ku plaanitud!

[10:23:25:00 int Urmas Sisask kpl, tiiter jatk](#)

Alaküla: urmas no kuidas sa rahule jäid esitusega?

Sisask: no kui nüüd vaadata hommikust proovi, mis modi me tegima ja tundes aarne saliveeri, siis tema peale ma võin alati kindel olla, et ta suudab teha, vaatamat sellele et ainult üks proov sai teha, sellise fantastilise töö ja nii erinevad koorid ja vaatamata selle et koorid nii eraldi ja kaugel teineteisest, sest proovis ma kartsin küll – natuke oli vajumisi ja mõni koht venis ma ütlen nagu kaamlitatt. Aga et ta suutis sell eom adrigendi käega selle koori nii järgi tuua et e olnud ühtegi vajumist ega liiga paju aegsutaumisi. Natuke oli küll et koorid ei püsinud koos nii suur vahe ja suur kirik ka. Aga ma olen tõseti heas mõttes hämmingus , et ta suutis niisuguse töö ühe prooviga ära teha ja ma võtan müts maha Saluveeri ees

[10:24:39:00 int Arne Saluveer kpl jatk](#)

Saliveer: täna kõik tunnevad ennast pärast seda kuidas nüüd öelda, natuke rohkem sõpradena. Kõige selle suure muusika kõrval olen ma ka mõeldnu nii eesti kui euroopa ajalool. Kogu see meme jändamine on alati seda väärt, et keegi järjekordset sõda või jaburust vastsseise ei alustaks. Ma arvan küll et kui me oleme ühist muusikat teinud siis alati leidub neid inimesi kes õigel ajal oskavad öelda stopp kui selline rumal vastasesi tekib.

[10:25:12:00 koll](#)

[10:25:20:00 stuudio, Timo int Ruth Alakula](#)

Timo: staažikas muusikasõber on pannud tähele et me oleme näidanud juba viite eesti vabariigi kingitust, mida ev on viinusd oma muuskutega välismaale. Meil o nstuudios rauth alaküla, kes on reisiväsimumusest puahnud ja monteerimisest puhanud. Ma tahaks sinu käest küsida, et ks nee dkingitused, kas keegi neid ka ootas.

Alaküla: esiteks ma tahaks öelda, et see oli minu meelest hästi tore projekt. Kui me tahame tänade neid riike, kes on meid aidanud meie isesesivuse kätte võitmisel, siis on ju loogiline et neile kingituse teeme. Ja mis on parem kingitus kui muusika – ta ei jää kunagi tolmunult nurka seisma ja me ei pea pead murdma selle üle et mis temaga pärats teha ja kuhu vitriini panna. Ta kõlab hetkes ja kogu se eilu ja võlu on selles hetkes.

Steiner: kas see heliloojate tase oli ühtlane ja kas see rahuldab sinu väga nõudlikku maitset?

Alaküla: jaa mull eneed teosed meeldisid küll ja üks oli minulgi mõnii .ligu mis mulle trohkem meeldis. Eks see oli ju väga esindluslik valik – helena tulve, toivo tulev, tõnu kõrvist, ja koguni kaks lugu urmas sisaskilt. Siinkohal ma tahaks küsida et miks ei kirjuta eesti heliloojad teoseid koorile?!1 tundub et pärast veljo tormist ongi ainult urmas sisask jäänud!

Steiner: karm kriitika muidugi, aga ma olen mõelnud et ehk on selleks põhjuseks hoopiski heino eller, kes on pannud aluse niivõrd tugevale instrumentaalsele kolkonnale. Et need kes suudavad sellest välja murda, et see põlvkond alles tuleb.

Alaküla: igaljuhul sisaski muusikat armastatakse väga , ka väljapool eestis., lisaks eestlastele endile.

Steiner: ühelt poolt oli se ekindlasti kohustus etv-le üles võtta neid suurepäraeeid kkingitsi, teisalt puhtlat eestlasena , mis tunne sul oli?

Alaküla: vot just, ma thatisn öelda, et ma olin hästi uhke ja õnnelik seal olles, ma olin ,uhke et meil on nii hea muusika ja ma olin kuidagi eestlasena ka uhke et olen eestlane. – kuigi see kõlab pateetilisena. Ja marko lõhmus kes selle idee välja mõitles tegi tõesti väga hea töö ja talle palju õnne.

Stiner: aitäh sulle ruth. Ja teie head vaatajad, laulge oma hääl puhtaks, muidugi silbil mi, meie katsume otsida teile sübivaid kingitusi. Nii et nä-ge-MI-st!

[10:27:31:00 Timo Steiner saate loputekst loputiitrid, lopus etv koll](#)

Pealkiri: MI, (Eetrikooia: B21816 DVD: DVD1228) 1 / 2

Indeks: 2008-001586-0150

Vootkood: Eetrikooia: B21816 DVD: DVD1228

Esmaesitus: 13.11.2008

Toodangu liik: 1.1 omasaade

Valdkond: 9. kultuurisaated,9.1 kultuurisundmuste ulevaade

Zanr: 4. Tosielulised tanrid \ 4.1 ajakiri

Tootja:

Pildi suhe: 4:3

Varv: Varviline

Audio tuup: STEREO (ainult üks stereoheli)

Kanalid: Kanal 1: CH 1 STEREO, Kanal 2: CH 2 STEREO

Pikkus: 028:55

TV-teostus: monteeriija: Lill Rasmus Assistent: Priske Kadi Katariina Produtsent: Priske Kadi Katariina valgus: Laas Indrek heli: Preimann Ago saatejuht: Steiner Timo Retissoor: Veber Erle Kaasautor: Johanson Ants Alakula Ruth juhtoperaator: Stepanova Anna /

Osalejad: toimetaja: Tralla Johannes /

Sunopsis: Vanemuise kontserdimaja 10-aastase juubeli puhul pakib MI pillid kohvrisse ja soidab Tartu muusikavaimu otsima. Et lounasse pagemist veel paremini põhjendada, poletame Tallinna tanavatel kummi, laseme bassikolaril tumiseda ja loodame, et Timo Steinerit heliloojate liidust valja ei visata. Eks nais. Saatejuht Timo Steiner, retissoor Erle Veber, toimetaja Johannes Tralla.

10:00:00:00 saatepea

10:00:00:00 (**EETER,B2181 6**)

10:00:00:00 (**DVD,DVD1228**)

10:00:24:00 Tartu Kontserdimaja,laval dirigent Erich Kolar tekst **Tartu Kontserdimaja 10**

Erso ja Vanemuise orkester mangivad Eller "Kodumaine viis", dirigeerib Erich Kolar, teda

vahetab valja Mihkel Kutson

Steiner: tere hea MI vaataja, käisime tartus seits eal käivad suured sündmused, sest seal toimuvad suured asjad Vanemuise Kontserdi maja 10, eesti orkestrimuusika 100 ja muidu toredaid asju. Aga eale selle tartu veel üks üllatus,mis mõningaid muusikasõpru ehk üllatab ja ma ei tea isegi veel kuidas ma selle üle elan, aga sinna on veel aega. Nüüd suundume aga tartusse ja meil on me tartu korrespondent stuudios kohal. Räägi ants, kas peale kontserdimaja on tartus veel kohti kus Tartus muusikat saab teha?

Ants: kods saab teha, kodus saab alati teha, aga seal on veel paar toredat kontserdi paika.MI sattus päris õnnelikul hetjel sinna trtu – käisime Ülikooli aulas, Genklubis ja elleri koolis ja ka korporatsioonis, kus küll rohkem rapiiriga lauldakse aga sel õhtul oli kontsert.

10:00:44:00

10:02:24:00 Vanemuine valisplaan, sugis, stj kt

10:02:40:00 Timo Steiner int Erich Kolar kpl, tiiter

Steiner: millise orkestriga teie alustatsite

Kõlar: raske öelda, aga ma arvan et tunduvvalt tehniliselt ja ansambliliselt nõrgemaga, aga ma arvan et aastatd ja töö ja treening on kandnud vilja ja järjest paremaks on läinud, ja see, mis ma viimastel meie kontserditel kuulnud olen on lausa hämmastav kui palju see on edasi läinud võrreldes sellega millega mina alustasin.

Steiner: kas selle saali remondga 10 aastat tagasi ka midagi väga olulist muutunud on?

Kõlar: no ma ei tea, ma arvan et pidevalt on midagi paremaks läinud, aga kas otseselt selle pärast et kontsertsaal on ilusamaks ja paremaks muutunud, siis ma päris kindel selles ei ole. Aga töö kollektiividega on seemis on meile edu toonud.

Steiner: kas tartu kontserdielu on piisavalt rikas?

Kõlar: ma arvan et pole väga, jah on küll. Siit käib väga palju kaugelt tulnud välisesineja, väga palju käb meie oma dirigente. Ja see 100 000 inimest mis meil siin on, ei tea kas suudakski väga thedamat kontserdielu kanda.

[10:04:34:00 stj VoxPopuli inimesed tartu tanaval, küsimus kuhu Tartus kontserdile minna](#)
[Kontserdimajja](#)

[piletilevi](#)

Ei teai

Võib minna Vanemuisesse, aga on väga palju kohti kuhu õhtul ka minna

[10:04:57:00 inimesed kogunevad kontserdimaja saali](#)

[10:05:25:00 int Kulvo Tamra kpl, tiiter](#)

Steiner: kuidas seletada televaatajale, kes nüüd mugavasti oma tugitoolis istub, mis asi on vanemusic kontserdimaja, mis asi on vanemusic orkester ja mis asi vanemuise teater. Et üks vanemuine ju kõik, väga raske on sotti saada

Tamra: 1970 valmis uus kontserdimaja, sellest praegusest siis eelmine ja see kuulus vanemuise teatrile, kus siis aegajalt toimusid kontserdid, nii on täpne öelda. Aja edenedes kulgedes 1998 renoveeriti maja ja tekkis uus nähtus - vanemusic kontserdimaja. Kus formeeriti 25 liikeline meeskond kes hakkas kontserde korraldama nii kontrsertidele kui konverentsidele jm korraldajatele.

Steiner: enamus kammermuusika kontserdte tuuakse sisse, tartu esinejatel on vähe võimalusi?

Tamra: minu meelest enamus esinejaid keson soovi avaldanud, projekte vlja käinud on saanud esineda. See kehtib ka teiste linnade puhul, kindlatsi on võimalused igalaastal me pakume välja sügisel esitada kontsrt-projektid, aga tänaseni on neid suht vähe esitatud. Vbla ttulevikus koostöö edeneb.

[10:06:55:00 int Kadri leivategija kpl, tiiter](#)

Leivategija: nii Lossimägi kui vanemuise mägi, mõlemad nad asuvad kesklinnas ja peale selle on meil kontsripaiku veel - nt Ülikooli aula on väga austusväärne esinemiskoht, ka linnamuuseum oma suhteliselt hea kklaverija ja väikese kammerliku saaliga. Vbla oleks küll vaja siit mäest natuke alla minna et kaastat ja leida rohkem koostöö võimalusi raekojaga. Ehk pigem sealtpoolt et saada sealt rohkem toetust ja anda märku – loota et tartu muusika on väärt et ta oleks nähtav, et talle anda võimalust lavale tulla.

Ants? Ootate suuremat toetust tartu linnalt?

Leivategija: kindlasti me ootame tartu muusika kontserditegevuseskt eelkõige tuge tartu linnalt. Kes siis veel oleks eismene instants kelle poole võiks pöörduda. Ükskõik siis läbi kelle, kas läbi vanemuise kontsrdimaja, läbi eesti kontsrdi kas siis läbi elleri kooli.

Kindlasti on siin täna selline probleem, et kuna vanemuises kadus ära produtsenid koht, kuhu oli ju väga kerge sisse astuda ja tema juures arutleda, siis siin on nüüd ehk üks koht

mis oleks vaja taru jõududega täita – et tartu muusik oleks ikka oodatud siin samas tartus ja lõuna eestis ikkagi kontsertlavale ja et me saaksime teda tinnustada tema töö eest. sest tartlane hoiab oma muusikuid

10:09:00:00 ans Vasen ja Tartu Kammerkoor TU aulas laulavad Kreek "Mu suda arka ules"

10:09:43:00 int Roger Tallroth kpl ingl k, tolkesubt-, tiiter

Tallroth: we just rehearsed some in the hall, and it sounds perfect, nice whole sound. Its one of the halls where you feel that instantly it really helps to reach the full sound. It's a good hall for acoustic music. The voices and the sound are pretty. When you have the chance to sound acoustically we should do it more, this kind a music is very intimate form of music. Ai like to play in woden itchens , but of ocourse sometimes in pubs.. I vote yes for acoustic music..

10:11:25:00 Korporatsioon Ugala 95. aastapaeva tahistamine , Margus Tsahkna jt laulavad

10:12:05:00 Genialistide Klubis Svjata vatra laval esineb

10:12:16:00 Ants Johanson int Ivar Pollu kpl, tiiter

Ants: kuidas genklubil uues kohas on läinud?

Põllu: väga hästi on läinud, vaatamata sellele et siin veel suht pooleli. Pidevalt avastame asju mid aame ei teadnud veel et siin on, ha avatamse et seda mis me arvasime seda siin pole.

Ants: ütle mis printsiipi peaks hoidma et tekiks sellise mõnusa õhkkonnaga kontserdipaik.

Põllu: ma arvan et peaks säilitana muusikute eneste iniatsiivi, et oleks neil endal koht,kus nad võivad ise lua ja organiseerida üritusi.et leks soodas tingimuse dise loomiseks. Kus on olemas valgus gheli ja sa otsesetl renti ei pea maksma vaid annad osa tulust ära.

Ants: mitu kontserti kuus teil prageu üldiselt on?

Põllu: no selliseid kontserte kus eineb vähemalt 1 ansambael on vähemalt 3 korda nädalas, tihti 4 ja siis on vel rohemate esinejatega ka üritusi.

Ants: kui siia tahab kammeorkester tulla siis kas sab?

Põllu – meil piiranguid ei ole.

10:14:16:00 int Toomas Kapten kpl, tiite

Steiner: asi mille pärast me siin tegelikult oleme on et vanemuse renoveeritud kontserdimaja on 10 aastat vana. Kas seda kõla saaks võrrelda misoli siin enne renoveerimist ja nüüd?

Kapten: ma olen siin eisenenud ühe teise kollektiivisga ka ärats siit lahkumist. Ja ma peaks ütlema et juba atmosfääris on nii palju muutunud et see muudab selle muusika tegemise niivõrd palju nauditavamaks ja kenaks.

10:14:44:00 int Endel Nogene kpl, tiiter

Ma arvan nii et see oli ka niisgune olude sund et seda kontserdimaja hakati renoveerima, selle asemel oleks võimud selle inetu tartu kaubamaja asemel ühe ilusa kontsrdisaali teha. Vanast kasukast uut teha on kindlasti noh üks olukord, aga siis oleks tartu saanud ikka ühe väga hea kõlaga kontsertpaiga.

10:15:05:00 int Mihkel Kutson kpl, tiiter

Steiner: milline on eestis parima kõlaga kontsertsaal?

Kütson: see mis kõige viimasena ehitatud, see on kõikide eelnevate konseptsioonid kokku. Jõhvi on ehk kõige õnnelikumas seisus, neil on kõige viimase peal saal..

10:15:23:00 koll

10:15:27:00 stuudio, stj Timo Steiner ja Johannes Tralla tekst

Tralla: mul käid autos öösel sees, kõik plaadid läksid, kõik kõik kõik, stereo varastati ära – ma ei kujyta ette kes seda tahab, nii vana ja kole.

Steiner: mis auto sul on?

Tralla:bemm

10:15:31:00 42GO Johannes tekst autos tanaval

Tralla: "bemmi kummid" – ma mäletan kui ma seda lugu esimest korda umbes aasta tagasi kuulsin siis mul oli päev otsa halb olla. Nüüd on ansambel mis nimetabennast 42GO-ks välja andnud terve plaadi täie sarnaste lugudega. Miks keegi neid kuulama peaks ja mis see 42GO üldse on , seda mida välja selgitada püüdiski.

10:16:11:00 Martin saar tuleb autost välja tanaval

10:16:23:00 Johannes int Martin Saar

Tralla: see lugu bemmi uued kummid, millega te eestis oma surematu kuulsuse saavutasite, sellele on vist interneti keskkonnas YouTube klikitud üle tuhande korra, on nii?

Saar: peaks olema vist jah. Täiesti harukordne fenomen, ma ei kujuta ette et miks ja kuidas, aga päris paljud inimesed on seda nainud.

Tralla: olgem ausad, et muusika inimesed praegu ütleksid et see on üks kohutav, primitiivne saast. Oleksid sa nõus?

Saar: ma ei ole muusika inimene, ma ei tea

Tralla: kui sa nüüd vaatad asuvalt, - sel muusikal ju ühtki muusikalist väärtust otseselt ei ole. See on mingi sotsiaalne põff.

Saar: _ma arvan et mõni lugu on päris tore. Nt "Pahh-papahh" tabasid poised selle praeguse majanduskriisi päris täpselt ära ja panid sõnadesse. ma annaks sellele päris mitu punkti.

10:16:44:00 video katkend 42GO "Bemmi kummid"

10:17:28:00 42Go Hollywoodi klubi laval laul"Papahh- papahh", Martin Saar kt

Kui vaadata moodi, siis on moes 70-80ndate asjad tagasi tulnud moodimiks mitte minna tagasi ka muusikaga. Sellele lisanda natuke popija ma arvan se eon ka poiste eesmärk.

10:18:28:00 int Martin Saar kpl jatk

Nad on teind seda südamega ja neile see meeldib ja tuõeb välja ka paljudele tuttavatele ja võõrastele. Tundub et midagi seal on, mis toimib. On ju ka mitu saadet mis on halvad aga inimesed kka vaatavad.

Tralla: nii et sa tunnistad et muusika on halb, aga inimesed ikka mingil põhjusel kuulavad seda.

10:18:48:00 int Andri Maimers kpl, tiiter

Seda võiks suuremad intellektuaalid arutada, miks ühest videost mis lihtsalt YouTube naljaks üles pandud saab üle öö hiilaslik hitt. Ma ei ole ise selle muusika austaja ütlen ausalt. Aga kui eesti publik seda tahab, siis palju õnne.

10:19:04:00 int Igor Grazin kpl, tiiter

See ei ole loll punk või loll bäckstreet või veel hullem see pole romantiline –give-me-five-minutes-for-penny. Sel muusikal on alati iva sees kui oskad selle üles leida, minu arvates on see minule on see mõistmatu aga mõndade arvates on see kunst.

Saar: selline eesti ta on paraku. Aga ma arvan et see on ka hajuv teema. Varsti meil ei ole .. ma arvan et inimesed hakkavad vaikselt rahunema ja ei ole need materiaalsed

asjad enam nii tähtsad. Ma arvan et see tuleb sellest et 17 aastat tagasi me olime kõik võrdsed ja ei saanud näidata mis sul on, sest kõigil oli marati dress, ja samad mänguasjad, kõik olid võrdsed.

Tralla: nii et sa surfad kauboi kapitalismi viimasel lainel?

Saar: ma arvan küll jah. Varsti on see pidu läbi, siis tuleb midagi muud teha, muid asju välja mõelda. Ma arvan et see on viimane laine tõesti.

10:20:18:00 Martin saar küsib inimesed tanaval

Saar: kas olete kuulnud sellisest bändist nagu 42GO? "mul on bemmil uued kummid" – ei ole kuulnud....

Saar: ilus muusika, las kuulab – sõidabtänavalsiin nokamüts, tüütab inimesi...? – no tüütama tulite siin teie, ma ei pannud täheleegi

-ma ei tea mis on bemm, ma ei tea mis on rullnoklus.. – inimene tunneb ilmselt end hästi mind küll ei häiri

- nonatuke ikka häirib, paluda võib jah

10:21:41:00 Martin Saar tanaval loputekst kpl

Eestlastele meeldib ikka rahu ja rahu tulevad siis rikkuma valju muusika kuulajad kuulavad rullnokad. Siin nii ei tohi

10:21:54:00 koll

10:21:59:00 stuudio, Timo Steiner ja Johannes tekst, studios laulab Anne Sepamagi "Naabritudrukule" (folkloor) ja Jalmar Vabarna saadab kitarril

Steiner: kuidas seda siis võtta nalja või tõe pähe

Tralla: bemmi uued kummid, ühest küljest suurele osale selle ansambli kuulajatest on see eluselt väga tõsine teema, ma millegi pärast kahtlustan, et ka väikese osale ka ansambli endast on see oluline osa. Ja siis on ülejäänud, kes ka kuulama bändi lähevad, ütlevad et see on niisama nalja pärast. Mis 42GO fenomen on ja miks nad ka siin saate on, suuresti et on et ta on ikkagi niivõrd ambivalente ja kahemõttelise sisuga. Me ei sa ju rääkida mingitst suurest muusikalisest väärtusest, küll aga teatavast sotsiaalsest lõhest ja arusaamatusest mida see bänd on külvanud ja külvab ehk ka edasi. Ka need samad 1 200 000 vaatmaiskorda YouTubeis, me ei saa ju öelda et see oleks väike arv, see on enim vaadatud eesti video YouTubeis üldse. See bänd omab kindlasti suurt mõju ühiskonnas

Steiner: mis muusikat sa nüüd siit studiost koju sõites autos kuulad?

Trala: no ütleme et väheke teist sotti plaati läheb mängijasse

10:23:53:00

10:25:38:00 studios jalmar Vabarna ja Anne Sepamagi raagivad juttu

Vabarna: anne kellest ja millest see itku laul keeles

Sepamägi: itkumine pisikese tüdrukuga üle, tema emale toeks.

Vabarna: anne me olime esimest korda ühel laval. kuidas meil läks?

Sepamägi: ma ei kujutanudki ette kuidas see välja näeb

Vabarna: selline uuendus et mina tuln kitarriga ja sina laulad vanu aule, kas selliseid uuendusi tohib teha?

Sepamägi: ega läheb edasi, kõik ju muutub, aeg muutub, riided muutuvad, inimesed muutuvad, kõik läheb edasi, miks mitte laul siis

Varbarn. siis on ju väga hästi et me siin improviseerimisme

Sepamägi: muidugi üteldakse küll et setu laul ei käi pilli järgi

Vabarn: mkui sageli sa setumaal käid, seturiided selga paned?

Sepamägi: igal võimalikul juhul, aga setumaale ma saan aastas korra-kaks, mu vend elab Petseris

Vabarn: kas sul sõlg on? Kui suur su sõlg on?

Sepamägi: no mul selline kõige suurem eiole, mul on selline keskmist sorti, mul on kõik ehted muretsetud. Kui laulmas käima hakkasin, siis koguti

Varanduse ärandan oma pojatüttele tema laulab ka kui vaja. Ja siis on mul veel pjapojatütar, see laulab kõige kõige rohkem, aga ise pole veel 2 aastanegi

Vabarn: aitüma sinuga oli väga tore mustiteerida, loodame et teinekord ehk veelgi.

10:28:28:00 loputiitrid

10:28:51:00 etv koll

PEAL: MUUSIKAELU 65

INDX: 1001e4343

LIHK: Muusika

TOOT: Eesti Televisioon

FONR: Beta 10536

PIKK: 26'05"

EETR: 25.10.2000

TEGI: □lle äun (reÜ), Margit Ossipova (ass), Andres Kull (op), Ago Preimann (heli), Kaido Str"m (mont), Kaia Lattikas (autor ja toim)

toetabMARK: I saade lindil, algus 10.00.00.00

KOVT: Mozart Encore I, American Eclectic ehk MADE IN USA, EMA s □ gisfestival 17.-21.okt, 24.-25.okt J.S. Bach "Kuningakantaadid"

10.00.00.00 Saatepea

10.00.16 Kaia Lattikase sj Mozart Encore I, taustaks film "Amadeus"

Lattikas:millest räägib meile klassik Mozart tänapäeval? Kas ei ole ta mitte lihtsalt kanoniseeritud ära tuntav klassik?

10.00.34" Intervjuu: Andres Mustonen

Mustonene: nao suured geeniused räägivad alati kõigiga ja igal ajal. See ongi nende suurim väärtus, et nad kõnetavad nii., nende sõnumit nadivad nii fineschmecker, kes tõesti seda kõige pealmist kihti naudivad, kui ka laiad massid, lhtsadiimesed. Järelikult peavad teatud kvaliteedid olema täidetud – kindlasti harmoonilised kvaliteedid. Nende kaudu jõuab lähedale suurtele hubirigidele. Mozarti sõnum ei ole tegelikult nii rõõmsameelne, sellest aga nii palju ei räägita – on võimalik kuulda aga ei pea. Kurbus ei ole mitte siuke mossitamine. mozar ti muusikas on taiutav teispoolss koguaeg. Neid asju mida meie aal räägitakse vähe – kannatus, valu. Meie ajal räägitakse neist ehk ainult masendavas vormis, aga kõigi jaoks see ehk ei ole nii.

Balansss, vorm. Kõik asjad on õiges kohas. See on ülimal tautav. Ja tema teatavlik ooperlik mõtlemine, mida ma ka üritan esitada, mitte pillilood ega palad, aga nagu storyd ooperist.

KAS mozart su lemmikutest?

Ei ta on palju rohkem ta on ülirohkem.

1'46" Katkend Amadeusest (Reekviem- vankrisäit)

2'00" Intervjuu Mustoneniga j,,tkub

3'00" Katkend Filmist (Mozart kirjutab nooti)
3'18" Intervjuu: Mustonen
4'08" Katkend filmist. Mozart dirigeerib ooperit
4'18" Intervjuu Mustoneniga j.,tkub
4'28" Reklaam tiitrina MOZART ENCORE I 28.10.2000

American Eclectic ehk MADE IN USA

4'37" MADE IN USA käll

4'53" Klaveril Rein Rannap, m.,ngib oma teost Made in USA

Rannap- american eclectic see on amerrikas eklektiline muusika . väga palju erinevas šanris, ammerikas tehtud muusika.

Konseptsioonist räägib pikalt, nimedest.

Lõpunumbris ühineb minuga akadeemia pianistid. Nemad toovad ka žanrilist vaheldust, toovad jazzi ja hümnne, mida mina ehk laval ei mängi et mina pean kinni oma kavast Mis iseloomustab ameeika muusikat kõge paremini?

Ma ei tea, ma ei ole selle peale mõelnud. Aga ameerika rahvamuusikate ptser on väga tugev, iirlased, indiaanlased, ka ladina ameerika. Vormiline lühidus, rohkem röömus, süngoovid. Palu ajsu saab väla tuua.

Ka nüüd meil euroopas on liikunud asi selles suunas et on kindel kava, kindel konseptsioon.

Ameeriklased on ameerika-kesksed

Mis on ameerikast jäänud?

Suurem annus optimismi, seekord on seda ka klaveriõhtus

5'20" Tiiter American Eclectic ehk MADE IN USAu

5'28" Intervjuu Rein Rannapiga j.,tkub

7'04" Rein Rannap proovis koos 4 klaveriga

7'32" Intervjuu j.,tkub

8'29" M.,ng 4-l klaveril (proov) ja Rein Rannap s □ ntesaatoril

8'56" Intervjuu j.,tkub

10'21" Vahetiiter

10'30" Intervjuu j.,tkub

11'00" Konterdi reklaam

EMA s □ gisfestival 17.-21.okt.

11'12" Intervjuu festivali korraldaja šlo Kriguliga

Ettekandel peamiselt ainult tudengute teosed? Kust see mõte tuli?

Tudengute mängtav muusika ei pääse nii lihtsalt lavale. Aga ei ole mitte ainult ja tingimata tudengite muusika. Kokku on 17-18

Kas oli ka neid kes ütlesid et oh is nüüd mina, ja küll tulevad eesti muusika päevad paari aasta pärast et ma siis

Jah oli ka neid aga looetavasti see muutub

Mis moodi õppejõud mõjutab – tehnilise doskused ja viia õpilane kurssi elutunnetuse ja elustiiliga. Meie osakonna õppejõud sellekohapeal õppejõud väga heast küljest näidanud. Väljaspool kõppetööd tihe suhtlus ja hea õppekeskkond

Mis sest sedasi saab? Lloodetavasti läheb edasi traditsiooniks

14'42" BACH JA BEETHOVEN, 24.-25.okt. J.S. Bach "Kuningakantaadid"

14'46" Intervjuu: Tänu Kaljuste

16'02" Kaljuste proov

Tõ: oma vahel neid seob mõtteline kaarriba. Seal ideoloogia ja võimu vaheline, selles seerias kui me alustame kuningakantaatidega – siis bachi loomingus kiitmise kultuur tööandjale. Neil 500 aastat vahet bach ja beethoven.

Lähtun tekstist. A teiseks inter opretatsiooni lai mõiste – mängime uutepillidel mitte vanadel

Sa led muusikas suht kõige sööja, kas bach ja beethoven su lemmikud?

Ei oska lemmikuid välja tuua, erinevakukandaadi ja bassi ettekanded. Kes kapseldub vaid ühte stiili see ei näe teisi seoseid. Kontserdi seeriad, vaimulikud kantaadid, bachi enda kir

16'24" Intervjuu j.,tkub

17'13" proov kooriga

17'34" Intervjuu j.,tkub

19'26" Klaver 2000 sissejuhatus

19'45" Intervjuu: Lauri V.,inmaa, festivali kunstiline juht

Seekordne festival annab kuulda isiksusi ja märksõnaks kõige rohkem mitmekülgsus. Iga solist on äärmiselt omanäolin, kõik nad tevad mitmeid asju muusikas. Ei istu niisama klaveritaga, see lisaks nende klaveri mängulie palju dimensioone juurde. Festiva algasb... ja edasi tutustus

pilet.ihinnad hirm madala ja se on eest kontserdi he poliite

25'25" Läpusänad

25'46" Läputiitrid

MARGIT OSSIPOVA

KLPEAL: Muusika ja elu (4. saade)

INDX: 1001e5228

LIIK: s □ vamuusika

TOOT: Eesti TV

FONR: Beta 12276

PIKK: 28'15"

EETR: 31.10.2002

TEGI: Heidi Pruuli (prod), Igor Garõnek (autor, saatejuht), Mariina M.,lk (toim), Jaanus Nõgisto (reU), Ants Seiler, Meelis Kadastik, Taavo Kongi (op), Ago Preimann (heli), Erno Kirst, Ain Lindvers, Vambola Sinim,e, Jaak Hussar (valgus), Kalle K.,,rik (mont)

MARK:

KITSEND:

KOVT: šlevaade klaverifestivalist "Klaver 2002", muusikalist "Miss Saigon", filmi "Nimed marmortahvlil" muusikast, kitarrifestivali "Fiesta de la guitarra" harivast □ lesandest ja noorte rockb,,ndide väistu esinemisest "Guitar Safaris". Saatejuht Igor Garõnek

MUUSIKAKLEHT: Saate kujundusmuusika (Saatepea, vahekõllid, läputiitrid)

TEOS: "Muusika ja elu" kujundusmuusika

MUUSIKA AUTOR: Igor Garõnek

TEKSTI AUTOR:

SEADE AUTOR: Igor Garõnek

KIRJASTAJA:

ESITAJAD: Igor Garõnek

KASUTATUD LõIGU PIKKUS: kogupikkus 00:01:05:00

SISU:

10:00:00:00 "Muusika ja elu" algustiiter

10:00:10:00

STAND. L □ hikokkuvõte saate teemadest

10:00:41:00 Pianist Arkadi Volodos - kontsertvõte. A. Skrjabin "Enigme" op. 52.

10:01:01:00 *Klaverifestivali "Klaver 2002" korraldaja Lauri V.,inmaa r.,,gib Arkadi Volodosi erinõudmisest klaveritooli kohta*

10:02:05:00 Pianist Matti Reimann r.,,gib oma muljetest - pimestav klaveri kõla jne.

10:02:19:00 Pianist Tanel Joamets r.,,gib oma muljetest - pole eales kuulnud midagi sellist.

10:02:41:00 Pianist Ivari Ilja r.,,gib oma muljetest - 1. osa eriti vapustav. Elavas esituses v,,ga harv n,,htus.

10:03:02:00 Lauri V.,inmaa jutt sellest, kuidas Volodos m,,ngimiseks valmistudes lõdvestub.

10:03:11:00 Tanel Joametsa ja Matti Reimanni uitmõtted Volodosi geniaalsusest.

10:03:30:00 Pianist Peter Donohoe - kontsertvõte ja intervjuu. S. Rahmaninov Klaverikontsert nr. 3.

10:04:03:00 Intervjuu Peter Donohoega vene muusika osast tema repertuaaris

10:05:15:00 Olivier Messiaeni kui õpetaja osast tema arengus pianistina.

10:05:41:00 Rubriik "Muusika ja Ego". STAND 2 pianist Arbo Valdma ja helilooja Kuldar Singi koost"st juba nooruses.

10:05:45:00 Arbo Valdma m,ngib Kuldar Singi Klaverisonaati nr. 3

10:06:10:00 Intervjuu Arbo Valdмага Kuldar Singist, nende noorusest ja happeningidest.

10:08:04:00 STAND 3. Klaveriorkestrist ja esitustest mitmel k,,el.

10:08:07:00 C. Czerny, Kontsert-kvartett neljale klaverile. Esitavad Reet Kopvillem-Ruubel, Piret V,,inmaa ja Piret Habak

10:08:24:00 Lauri V,,inmaa r,,gib projekti "Klaver 2002" s □ nnist.

10:08:55:00 Rubriik "Paneb „ra". Pianist Matti Reimann kahtleb, kas sellist neljal k,,el esitust on □ lepea vaja.

10:09:02:00 S. Rahmaninov, Vals kuuele k,,ele. Publiku plaanid.

10:09:59:00 Rubriik "Kulisside taga". STAND 4. Muusikal "Miss Saigon".

10:10:13:00 Katkend muusikali "Miss Saigon" proovist.

10:10:25:00 Intervjuud muusikali lavastaja Georg Malviusega muusikali valiku põhjustest, t"st eesti artistidega ja koolitusest. Illustratsiooniks katkendid lavastuse proovist.

10:12:32:00 Intervjuu dirigent Erki Pehkiga koost"st Malviusega

10:12:47:16 Intervjuu Georg Malviusega j,,tkub k □ simusega probleemidest meie lauljatega, millele lavastaja.

10:13:25:00 Intervjuu laulja Jaagup Kreemiga tema rollist ning koost"st Malviusega. Katkend muusikalist.

10:14:38:00 katkend muusikalist Jaagup Kreemiga.

10:15:45:00 Rubriik "Kulisside taga". STAND 5 "Nimed marmortahvlil", mille muusika salvestati s □ mfooniaorkestriga.

10:15:57:00 Filmikatkendid

10:16:32:00 Intervjuu Elmo N □ ganeniga muusika osast filmis ja koost"st helilooja Margo Kälariaga.

10:16:42:00 Filmimuusika salvestamine XXI sajandi Orkestriga Estonia kontserdisaalis, dirigent Erki Pehk

10:17:00:00 Intervjuu helilooja Margo Kälariaga koost"st filmi lavastaja Elmo N □ ganeniga.

10:17:36:00 Katkend filmimuusikast

10:18:23:00 Elmo N □ ganen r,,gib filmi ja muusika teemadest (armastus, lahing, pägenemine, kodu).

10:19:32:00 Margo Kälär r,,gib filmi teemadest.

10:20:15:00 Katkend filmist

10:20:34:00 Margo Kälär r,,gib armastuse teemast peategelaste kohtumisel. Katkend filmist.

10:21:16:00 Rubriik "Varia". STAND 6 kitarrifestival "Fiesta de la guitarra"

10:21:25:00 Kitarrifestivali meistrkursus Taani Corona Quartet kitarristide juhendamisel. Teiste hulgas musitseerib Heiki M,,tlik.

10:21:37:00 Intervjuu kitarrifestivali korraldaja Kuldar Kuduga festivali eesm,,rkidest ja kitarräpetuse vajadusest ja väimalustest.

10:21:00:00 Julia Kahro harjutab soome kitarristi Ismo Eskelineni meistrklassis.

10:22:52:00 Intervjuu Soome kitarrivirtuoosi Ismo Eskelinen'iga oma kogemuste edasiandmise t,htsusest noortele. Illustratsiooniks katkendid meistriklassist (Julia Kahro, Heiki M,tluk jt. harjutamas)

10:24:39 Rubriik "Muusika väi elu". STAND 7 Rockkitarristide väistu m,ngimine "Safari Rockis"

10:24:49:00 Esinebad ansambel "Maska" (publiku, kelle hulgas on ka Riho Baumann, kaasaelamine)

10:25:02:00 Intervjuu U□rii liikme Gunnar Grapsiga Safari Rocki eesm,rkidest (parimad pandid, pillimehed, uued anded.)

10:26:54:00 Vox populi. Milline on hea muusika? Noormees 1: elav muusika, noormees 2 (Igor GarÕneki poeg): see, mis inimestele meeldib. Noormees 3: "Kiss" on iidol; Riho Baumann: pälvkond vahetub, n,eme tulevikku.

10:26:19:00 Gunnar Graps □ldistab noorteb,,ndide kogemust - nad on paremad, kui nemad omal ajal väi need, kes olid 10 - 15 aastat tagasi.

10:27:06:00 esineb ansambel "Purple Haze". Plaanid kaasaelavast publikust.

10:27:29:00 Rubriik "R,,,givad et" Anekdoot Rossinist ja halvast ooperilauljast.

10:28:15:00 Saate läpp.

Koostas: Mariina M,,lk

KL 04.11.2002